NOV 1 2 1954

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRINŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

88./316. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 6. NOVEMBRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRINS,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150: par 3 mēn. $4.50:
par 6 mēn. $8.50: par 1 gadu $16.00
SLUDINĀJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40: tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

PASAULES POLITISKO CĪŅU LAUKOS

ŅUJORKĀ

Atceroties līdzšinējās, gadiem ilgās neveiksmes, liekas gandrīz neticami, ka Apvienoto Nāciju diplomāti un Višinskis varētu no jauna sākt pārcilāt pārtrauktās atbruņošanās sarunas. Bet, kā tas tagad pierādās, tad Rietumu vienošanās Rietumvācijas apbruņošanas jautājumā ir bijis pietiekams iemesls, lai Padomju Savienība sāktu savu kārtējo kārdināšanas politiku sabiedroto novirzīšanai no viņu iesāktā ceļa. Šoreiz komūnistu kārdināšanas politikas moto ir atbruņošanās sarunu atjaunošana.

Pašreiz par atbruņošanos gan vēl nekas neliecina. Bruņošanās sacensība abu pasauļu starpā nepārtraukti turpinās. Atombumbu kaudzes aug kā rietumos, tā austrumos. Sabiedroto bruņotie spēki, pat pieskaitot vēl neeksistējošo pusmiljonu lielo Rietumvācijas armiju, Eiropā nevar mēroties ar komūnistu bloka armijām. Komūnistiem ir arī vairāk tanku un lidmašīnu. Komūnistu spēki Āzijā pašreiz ir apmēram divreiz tik lieli kā Sav. Valstīm un tās Āzijas sabiedrotajiem. Arī Āzijā komūnistiem ir vairāk lidmašīnu un zemūdeņu. Tomēr Apvienoto Nāciju galvenā mītne Ņujorkā pieņem, ka atbruņošanās sarunu atsākšana nav neiespējama. Viens iemesls šādam optimismam ir Padomju Savienības gatavība atbalstīt Rietumu lielvalstis rezolūcijas pieņemšanā, kas atvērtu durvis jaunām atbruņošanās sarunām. Tas ir pirmais gadījums kopš 1946. gada, kad Padomju Savienība atbalsta jebkādu Rietumu priekšlikumu. Otrs iemesls būtu meklējams jaunajā Padomju Savienības atompolitikā. Līdz šim krievi uzsvēra, ka atbruņošanās sarunas var sekmēties tikai tad, ja Rietumi pievienojas tūlītējai visāda veida atomieroču aizliegšanai. Tagad komūnisti savu dziesmu ir mainījuši; viņi neprasa tūlītēju atomieroču aizliegšanu, bet ir gatavi to izdarīt lēnītinām.

Apvienoto Nāciju diplomātu cerībām pretī stāv fakti, kas runā pavisam citādu valodu. Pārstāvēdams Padomju Savienību, Andrejs Višinskis nav sacījis nekā tāda, kas liecinātu, ka krievi būtu gatavi atteikties kaut vai no vienas vienīgas granātas. Gluži pretēji: Višinskis pat negribēja dzirdēt Rietumu priekšlikumu, kurā būtu paredzēts ielaist Padomju Savienībā kādu pārraudzības komiteju, kuras pienākums būtu raudzīties, lai krievi neražo atomieročus. Višinskis pastāv uz savām veto tiesībām Apvienotās Nācijās. Padomju Savienības veto ir pietiekams, lai atturētu Apvienotās Nācijas no iejaukšanās padomju bruņošanās rūpniecībā! Pēc Padomju Savienības domām bruņošanās jāsamazina procentuāli: mēs samazināsim uz pusi, un jūs samaziniet uz pusi. Praktiski tas nozīmē, ka komūnistu pasaulei būtu apmēram 5 miljoni bruņotu vīru, kamēr Rietumiem zem ieročiem atrastos tikai 3.5 milj. Pašreizējā nevienlīdzība, kaut arī samazināta uz pusi, paliktu nemainīga.

Praktiski nereālizējama ir arī cerība pārraudzīt Padomju Savienības atomrūpniecību. Ja arī Apvienoto Nāciju pārstāvjiem atļautu skraidīt pa visu Padomju Savienību, atombumbas trenkājot, tad nav nekāda iemesla pieņemt, ka viņi tās arī atrastu.

Kā parasts, arī pašreizējā krievu „sadarbošanās" nāk tieši tai laikā, kad tā saduras ar Rietumu plāniem. Rietumu sabiedrotie vienojās apbruņot Rietumvāciju. Bet kādēļ gan tērēties un uzņemties zināmu risku apbruņojot Rietumvāciju, ja jau Padomju Savienība gatavojas atbruņoties? Eiropā krievu ideja nebūt nav nepopulāra.

Gaišākās Rietumu diplomātu galvas Višinska stratēģiju tomēr redz tādu, kāda tā ir īstenībā. Un, proti: vispirms krievi pakavēs mazliet laika, runādami par Rietumu priekšlikumiem atomkontroles jautājumā; izdevīgā brīdī viņi paziņos, ka Rietumu priekšlikumi nav praktiski un līdz ar to Padomju Savienībai nav pieņemami. Tad varētu domāt, ka krieviem būtu radies pašiem savs priekšlikums, kas, teiksim, pieprasītu visa veida atomieroču lietošanas aizliegumu jebkādos apstākļos.

BONNĀ

Rietumiem pasteidzoties, Rietumvācijas apbruņošana šoreiz var izdoties. Sakarā ar drāmatisko Parīzes konferenci, kas sekoja sekmīgajām Londonas sarunām, sabiedrotajiem ir iemesls domāt, ka attiecīgo valstu parlamenti nekavēsies ar Rietumvācijas apbruņošanas līguma ratificēšanu. Francijas parlaments, apmierināts ar Sāras apgabala iegūšanu un Anglijas solījumiem atstāt savu armiju Eiropā, Rietumvācijas bruņošanai tagad ceļā vairs nestāsies. Vislielākā jautājuma zīme pašreiz karājas virs Rietumvācijas pralamenta. Vācu politiķi ir neapmierināti ar Sāras apgabala zaudēšanu un apvaino kancleru Ādenaueru Vācijas territorijas izsaimniekošanā. Politisko lietpratēju domas tomēr ir, ka arī šoreiz Ādenauers paliks uzvarētājs. Bet tikai tad sabiedrotie nedrīkst tūļāties. Katra nokavēta diena dod komūnistiem vairāk laika Francijas un Vācijas nacionālo jūtu sakurināšanai un līdz ar to attālināšanai no iecerētiem plāniem.

BELGRADĒ

Dienvidslavijas prezidents māršals Tito ir paguvis radīt lielu nesaprašanu savu Rietumu sabiedroto starpā, atsākdams pārtraukto flirtu ar Padomju Savienību. Vai tad patiesi Tito būtu nolēmis atgriezties pie Maskavas? Dienvidslavijas ārpolitika pašreiz tiek virzīta uz miermīlīgu kopdzīvi ar Padomju Savienību. Tiek runāts par normālu attieksmju atjaunošanu. Arī Maskava nekavējas sniegt savu roku Dienvidslavijas maršalam. Pēkšņi apklusušas līdz šim biežās robežsadursmes. Dienvidslavija tiek mudināta nekavēties ar lielāka apmēra tirdzniecības nodibināšanu savā un Padomju Savienības starpā. Triestas jautājuma atrisināšanu Padomju Savienība vispār vairs nepiemin.

Rietumu diplomātiskie lietpratēji jaunā stāvokļa iestāšanos attiecina uz valdības maiņu Padomju Savienībā. Staļina laikā krievi mēģināja gāzt Tito. Centās viņu nomelnot dienvidslavu tautas priekšā, centās iestāstīt, ka sarkanarmija, nevis Tito partizāni bijuši galvenie varoņi Dienvidslavijas atbrīvošanā no vācu jūga. Staļins izmēģināja katru visnetīrāko paņēmienu, bet Tito palika neievainots. Labi redzēdams, ka ar ļaunu nekas nav panākams, Maļenkovs tagad mēģinās Tito iekarot ar mīlestību. Būtu ļoti svarīgi atturēt Dienvidslaviju no piesliešanās Rietumu aizsardzības blokam stratēģiski svarīgajā Balkānu pussalā. Pats Tito var tikai laimīgi smaidīt, jo viņam radusies retā izdevība, kur viņu aplaimo abas puses.

JAUNDELHI

Plaši izbazūnētais Indijas ministru prezidenta Nēru brauciens uz komūnistu Ķīnu savā nozīmē kļūst arvienu mazāks un mazāks. Tagad vairs tikai pats Nēru to ieskata par vienu no šī gadsimta svarīgākajiem politiskiem notikumiem. Nēru, uzņemdamies Dienvidaustrumāzijas runasvīra lomu, Pekingā mēģināja brīdināt komūnistu Ķīnu nepārsteigties ar saviem tālākim plāniem Dienvidaustrumāzijā. Nav domājams, ka sarunu rezultātiem būtu kaut kāda nozīme. Vienīgi cerē, ka komūnisti no Nēru brauciena neiegūs vairāk kā pats Nēru.

DEMOKRATI IEKAŖO KONGRESU

ZINĀMU UZVARU GUVUŠI ARĪ REPUBLIKĀŅI

SANĀKOT 84. SAV. VALSTU TAUTAS PĀRSTĀVJU NAMAM 1955. GADA JANVĀRĪ, DEMOKRATIEM BŪS 29 BALSIS VAIRĀK NEKĀ PIE VARAS ESOŠAJIEM REPUBLIKĀŅIEM. ARĪ SENĀTA VĒLĒŠANĀS SAGAIDĀMA REPUBLIKĀŅU SAKĀVE, JO DEMOKRATI, NEATKARĪGĀ SENĀTORA MORSES ATBALSTĪTI, JAU IEGUVUŠI 48 VIETAS UN ARĪ OREGONAS VALSTĪ SAGAIDĀMA VIŅU UZVARA.

V a š i n g t o n ā. Pareģojumiem piepildoties, Sav. Valstu Tautas pārstāvju nama vēlēšanās uzvarēja demokrati. Stāvoklis Senātā, redakciju slēdzot, vēl nav noskaidrots, bet var puslīdz droši sacīt, ka arī tur uzvarētāji būs demokrati.

Senāta vēlēšanu rezultāti noskaidrosies, tiklīdz būs pabeigta balsu skaitīšana Ņudžersijā un Oregonā. Lai noturētu vairākumu, republikāņiem jāpanāk uzvara abās šais valstīs. Balsu skaitīšanas sākumā Ņudžersijā priekšgalā atradās republikāņu kondidāts Keiss, kam savu stāvokli izdevās noturēt līdz pat beigām. Keiss ir vienīgais, republikāņu Senāta kondidāts, kuŗam senātors Makartijs liedza savu atbalstu. Dīvainā kārtā, tie kandidāti, kuŗus Makartijs atbalstīja (Kerstenu ieskaitot), vēlēšanās tika sakauti. Ironiska ir arī sagadīšanās, ka tieši no Keisa ievēlēšanās atkarājas Makartija nākotne: demokratiem uzvarot, viņš zaudēs savu komūnistu ķeršanas komitejas priekšsēža amatu. Oregonā, spriežot pēc pašreizējā balsu skaita, pārākais ir demokratu kandidāts rakstnieks Ričards Neubergers.

Tautas pārstāvju nama vēlēšanās demokratiem izdevās iegūt 29 vietas vairāk nekā republikāņiem. 435 pārstāvju starpā to tomēr par lielu demokratu uzvaru atzīt nevar.

Demokratu uzvara ir krietni vien niecīgāka, nekā to pareģoja statistikas pirms vēlēšanām. Bez tam būtu interesanti atzīmēt vēl kādu citu faktu: pēdējos deviņos Tautas pārstāvju nama vēlēšanu gados opozicionāru partija parasti caurmērā ieguva 40 vietu. Tātad, šoreiz, kaut arī demokrati uzvarēja, zināma uzvara pienākas arī republikāņiem. Vienīgais iemesls, domā amerikāņu politiķi, kādēļ republikāņu partija necieta daudz smagāku sakāvi, bija prezidenta Eizenhauera pēdējā brīža līdzdalība vēlēšanu kampaņā.

Saņemot Kongresa vēlēšanu rezultātus, prezidents Eizenhauers nekavējoties stājās sakarā ar demokratu un republikāņu partiju vadītājiem Kongresā. Prezidents sagaida abu partiju sadarbošanos svarīgu jautājumu izlemšanā. Pēc demokratu izturēšanās var noprast, ka viņi savu atbalstu prezidentam neliegs. Vēlēšanu kampaņas laikā demokrati pat aizgāja tik tālu, ka uzsvēra demokratiskā Kongresa iepieciešamību Eizenhauera plānu realizēšanai nākamos divos gados.

Ņujorkā, nekandidējot republikāņu gubernātoram Djūijam, izbeidzās 12 gadu ilgais republikāņu valdīšanas laiks. Republikāņu kandidāts Aivs cieta savu pirmo vēlēšanu sakāvi savā līdz šim sekmīgajā politiķa karjērā. Ar niecīgu balsu vairākumu Ņujorkas gubernātora amatā tika ievēlēts Evrels Harrimans, Rūzvelta un Trūmeņa valdību laikā norūdīts politiķis un diplomāts. Harrimans kādreiz bija Sav. Valstu sūtnis Maskavā. Vēlēšanu sākumā jaunais gubernātors ieguva pat 200.000 balsu pārākumu, kas beigās noslīdēja zem 10.000. Iespējams, ka sakarā ar Harrimana nelielo vairākumu tiks pieprasīta balsu pārskaitīšana. Smagu un negaidītu sakāvi Ņujorkā piedzīvoja Franklins D. Rūzvelts jr., kamēr viņa brālis Džems, arī demokrats, kandidēdams Kalifornijā, iekļuva Tautas pārstāvju namā.

Demokrati vēlēšanu rezultātus ieskata par lielu panākumu savai partijai un jau domā, ka viņi atrodas pusceļā atpakaļ uz Balto namu. Bijušais Sav. Valstu prezidents Trūmens izteicās, ka pēc viņa domām drošākais demokratu kandidāts nākošajās prezidenta vēlēšanās 1956. gadā būtu pagājušo vēlēšanu zaudētājs Stīvensons. Republikāņi tai pašā laikā ir pārliecināti, ka Eizenhauers neliegs savu kandidātūru arī nākošajās vēlēšanās, līdz ar to nodrošinot savas partijas valdīšanas turpināšanos vismaz līdz 1960. gadam.

RIETUMVĀCIJU UZŅEMS ZAO NĀKOŠAJĀ GADĀ

Pašreiz liekas, ka viena no smagākajām cīņām gaida Rietumvācijas kancleru Ādenaueru, jo naidīgie sociāldemokrati uzsākuši veselu protesta vētru sakarā ar Parīzē pieņemto lēmumu, kas, vismaz tuvākā nākotnē, Sāras apgabalu atšķir no Rietumvācijas. Pret Sāras apgabala līgumu nolēmusi nostāties arī brīvo demokratu partija, otra spēcīgākā politiskā partija Ādenauera koalicijas vadībā. Domājams, ka pārējo valstu parlamenti Rietumvācijas uzņemšanu Ziemeļatlantijas organizācijā un septiņu nāciju Eiropas ūnijā ratificēs bez liekas kavēšanās. Ja vien negadās kas pavisam ārkārtīgs, kas varētu ietekmēt Francijas ministru prezidenta Mendesa-Frānsa politisko domāšanu, tad var rēķināties, ka līgums Francijas parlamentā būs izgājis cauri visām ratificēšanas fazēm laikā no 3. novembra līdz 31. decembrim.

Sav. Valstu prezidents Eizenhauers nosūtīs ratificējamos līgumus ārkārtējai Senāta sesijai 8. novembrī, tā, lai ratificēšanu varētu izdarīt sanākot Kongresam pirmajā sesijā 1955. gadā. Arī Kanadas valdība domā līgumu ratificēšanu paveikt līdz nākamā gada janvārim. Italija, kas kopā ar Rietumvāciju un agrākās Briseles alianses valstīm iesaistīsies septiņu nāciju Rietumeiropas ūnijā, paredzējusi līgumu ratificēšanu nokārtot līdz 1955. gada sākumam.

Norvēģija un Dānija ratificēšanu solās izdarīt pavisam īsā laikā, kamēr Holande un Beļģija nodomājušas pagaidīt, lai vispirms redzētu, ka Francija tur savu doto vārdu.

MIRIS DROŠĪBAS PADOMES SĒDĒ

Apvienoto Nāciju drošības padomes sēdes laikā, aizstāvēdams Ēģiptes legālās tiesības Suecas kanālī sagūstītā Izraēlas kuģa aizturēšanā, saļima Ēģiptes delegācijas vadītājs, 65 gadi vecais Dr. Mahmouds Amzi. Neilgi pēc tam, samaņu neatguvis, Amzi mira. Apvienoto Nāciju drošības padomes sēde tika pārtraukta un atlikta uz nenoteiktu laiku.

Komūnisti uzbrūk

F o r m o z ā. Ģenerālisima Čangkaišeka galvenā mītne ziņo no Formozas, ka komūnistu artilerija un lidmašīnas jau vairākas dienas no vietas uzbrūk Tačenas salu grupai, apmēram 200 jūdžu ziemeļaustrumos no Formozas. Tai pašā laikā nacionālistu lidmašīnas un kaŗa kuģi bombardē Ķīnas cietzemi. Nacionālistu lidotāji ziņo, ka nodarīti zaudējumi Ķīnas piekrastes kuģniecībai, kā arī iznīcināts lielāks skaits komūnistu desantlaivu.

No Tačenas saiām saņemtās ziņas liecina, ka komūnistu uzbrukumi ir neparasti spēcīgi. Jikiangšanas saliņā vien komūnistu apšaudes laikā nokritušo granātu skaitu jau rēķina tūkstošos. Nopietnus zaudējumus nacionālistu saliņu aizsardzībai nodarījuši arī komūnistu lidaparāti. Nacionālistiem uzbrūkošā komūnistu aviācija sastāvējusi no Padomju Savienībā būvētiem vidējiem bumbvedējiem, kas atradušies vismodernāko Migu apsardzībā. Formozā pēkšņo komūnistu agresīvitāti uzņem ļoti nopietni, jo domā, ka Tačenas bombardēšanai sekos komūnistu invāzija.

Ķīna maksās

L o n d o n ā. Komūnistu Ķīnas valdība paziņojusi Anglijas ārlietu ministrijai, ka ir gatava segt 23. jūlijā Hainanu salu tuvumā nogāztās angu pasažieru lidmašīnas zaudējumus. Komūnisti solījušies atlīdzināt zaudējumus 1.030.000 dolaru apmērā. Komūnistu iznīcinātāju sašautās pasažierlidmašīnas avārijā galu dabūja 10 cilvēku.

LĀČPLĒŠU DIENĀ

ceturtdien, 11. novembrī, DV Toronto nodaļa rīko 123 Huron St., plkst. 20, biedru un viesu vakaru varoņu piemiņai. Pēc referāta pārrunas pie tējas glāzes vai kausiņa alus.

Sestdien, 13. novembrī Toronto viesosies skatuves māksliniece Lilija Štengele, lai savā izjustajā, īpatnējā lasījumā ievestu klausītājus latviešu lirikas pasaulē. Vakars notiks Sv. Andreja baznīcas zālē, sākums plkst. 8 vakarā.

Kerstena komitejas trešais ziņojums

THE BALTIC STATES

A Study of Their Origin and National Development Their Seisure and Incorporation Into the U.S.S.R. (Third Interim Report of the Select Committee on Communist Aggression. House of Representatives, October 1954)

ASV Tautas pārstāvju nama komiteja komūnistu agresijas izmeklēšanai, kuŗu agrāk dēvēja par Baltijas komiteju, un kuŗas priekšsēdis ir Charles J. Kerstens, tikko laidusi klajā savu trešo ziņojumu ar virsrakstā minēto nosaukumu. Priekšsēdis Kerstens 28. oktobrī pasniedza Valsts sekretāram Dallesam pirmo eksemplāru ar ieteikumu ASV valdībai to celt priekšā Apvienoto Nāciju pilnsapulcei, kam patlaban ir sesija Ņujorkā.

Kerstena komitejas Pirmais ziņojums, kas iznāca š. g. aprīlī, sniedz 1953. g. decembrī Vašingtonā, Ņujorkā, Detroitā un Čikāgā dotās liecības par Baltijas valstu piespiedu inkorporāciju Padomju Savienībā. Lielākā daļa liecinieku bija igauņu, latviešu un lietuviešu emigranti. Bet viņu starpā, bez Baltijas valstu diplomātiskiem pārstāvjiem, bija arī tādas personas kā Valsts sekretārs Dalless un bij. ASV Valsts prezidents Hūvers. Liecībām pievienots plašs dokumentu un fotografiju krājums. Šim pirmam ziņojumam ir 678 iespiestas lapas puses. Otrs ziņojums publicēts augustā, sniedzot liecības, ko Kerstena komitejas locekļi bija ievākuši vasarā Čikāgā, Ņujorkā, Londonā, Minchenē un Berlīnē. Tas ir samērā īss un maz attiecas uz Baltijas tautām.

Šis, pagaidām pēdējais, trešais ziņojums aptveŗ 537 iespiestas lapas puses. Tas ir veltīts neatkarīgo Baltijas valstu — Igaunijas, Latvijas un Lietuvas — vēsturiskiem, saimnieciskiem un politiskiem faktiem un beidzas ar notikumu aprakstu, kas noveda pie Baltijas valstu pakļaušanas Padomju agresijai un okupācijai. Šinī sējumā pēdējās 160 l. p. veltītas dokumentiem. Paredzams, ka noslēgumā sekos vēl pēdējais, ceturtais ziņojums.

Tā kā pašreizējam Kerstena komisijas ziņojumam ir ārkārtīgi svarīga nozīme mūsu tautas un valsts nākotnes perspektīvā, var paredzēt, ka tas ilgi un pamatīgi nodarbinās mūsu prātus, mūsu oficiālos un trimdas pārstāvjus un mūsu presi. Šī raksta nolūks ir vērst mūsu tautiešu emigrācijā uzmanību uz Kerstena komitejas darbības pēdējiem augļiem, ciktāl tie attiecas uz Baltijas tautām. Ļoti svarīgi ir tas, ka šinī ziņojumā sniegtās informācijas apstrādājums un secinājumi nav mūsu pašu uzskatu un emocijas augļi, bet gan ASV likumdevēju pārbaudīts un bezpartejisks atzinums.

Uz to atbildi sniedz ziņojuma 8 lapas pušu garš ievads. Pirmās 7 ar pusi l. p. veltītas Baltijas valstu politiskam liktenim, konspektīvi sniedzot turpmāko 500 lapas pušu saturu.

SECINĀJUMI

I) Komitejas iegūtās liecības svarīgi un neapšaubāmi pierāda, ka PSRS ar varu ir okupējuši un nelikumīgi pievienojusi sev Igauniju, Latviju un Lietuvu. Jebkādas PSRS pretenzijas kā vēlēšanas, kuras viņa izdarīja 1940. g. jūlijā, esot bijušas brīvas un bezpartejiskas, vai kā ievēlēto parlamentu lēmumi prasot pēc šo zemju atzīšanas par Padomju republikām, būtu bijuši likumīgi, ir nepatiesas un bez jebkāda faktiska pamata.

II) PSRS ilgstošā militārā un politiskā Lietuvas, Latvijas un Igaunijas okupācija ir viens no galveniem tagadējās pasaules nemiera cēloņiem, kas vajā cilvēci, un tāpēc tā atzīstama par nopietnu miera apdraudējumu.

IETEICAM:

1)Lai Valsts sekretārs speŗ vajadzīgos soļus, lai šis pasaules miera apdraudējums tiktu pievērsts Apvienoto Nāciju pašreizējās ģenerālsapulces tūlītējai un nopietnai vērībai.

2) Lai Savienoto Valstu delegācija Apvienotās Nācijās uzņemas iniciātīvu šī pasaules miera apdraudējuma novēršanai, nākot klajā ģenerālsapulcē ar rezolūciju, kas, prasa, lai Padomju Sociālistisko Republiku Savienība pilnīgi un bez liekas kavēšanās atvelk visas savas militārās, politiskās un administrātīvās vienības no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas.

R. Šillers

MĀRTIŅU VAKARS
piektdien, š. g. 5. novembrī, pl. 8 vakarā COLUMBUS HALL
(Sherbourne un Linden ielu stūrī, Toronto)
SPĒLĒS IGAUŅU DEJU KAPELLA • ATSPIRDZINĀJUMI
• MĀRTIŅU ZOSS •
Laipni ielūdz Toronto latviešu b-ba un Toronto latviešu sporta klubs

TAUTIEŠI, vēl šodien, ritu un parītu jūs varat nodot savu balsi LNAK padomes vēlēšanām

LATVIJA
AMERIKĀ

> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Draugi grib mūs asimilēt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
>
> Archibīskaps T. GRINBERGS

VAI KĻŪSTAM „ALU CILVĒKI"?

J. ŠĶIRMANTS

Jau gadu gadiem esam domājuši un sprieduši par to, kā palīdzēt cīņā pret ienaidnieku, kas paņēmis savā varā mūsu brāļus dzimtenē.

Trimdas cietoksnis ir bijis mūsu valoda, mūsu sapņi par nākotni, mūsu apziņa, ka mēs esam kādas dzīvas tautas daļa, ar vārdu sakot — mūsu kopā turēšanās.

Par izbailēm un par lielu vilšanos sev pašiem, mēs arvien vairāk sākam redzēt un saprast reālos faktus, ka mūsu vēl atlikušos cietokšņus sāk jaukt no iekšienes. Šie jaucēji nav ne ienaidnieki, ne citi svešie, bet tie esam — mēs paši!

Reiz cerēja un ticēja mūsu jaunekļi un vīri, kas tvēra ieročus, ka viņu cīņa nebūs veltīga, ka mazās tautas izmisīgo saucienu pēc taisnības dzirdēs tā pasaules daļa, kas tik bieži un skaisti runā par brīvību.

Atbalss nebija nekur.

Nav grūti iedomāties, kā šie cīnītāji jutās tanī brīdī, kad redzēja, ka sniegos, dubļos un ugunīs vadītie gadi ir bijuši veltīgi. Un tūkstoši no viņiem palika aprakti Eiropas izplatījumā — no Maskavas līdz Lamanša kanālim.

Tas latviešu karavīrs, kas palicis dzīvs, reizēm vientulīgi domā: Cik ir to no 120.000 brīvajā pasaulē izkļuvušajiem latviešiem, kam ārpus svinīgo svētku reizēm ienāk prātā vismaz lūgšanu noskaitīt par tiem, kas gul nezināmajās kapu vietās? Liekas, ka tādu kļūst arvien mazāk. —

Visus šos pēckara gadus arī dzimtenē palikušie latvieši savās kolchoznieku gaitās iedami, savas nastas, bēdas un bailes nesdami ir daudz cerību sūtījuši uz rietumu pusi. Dzīvu atbalsi līdz šai dienai viņi nav sagaidījuši.

Arī daļa trimdas tautiešu arvien vēl skatās uz dzimtenes pusi, bet tanī pašā laikā skaidri redz, ka visi pasaules notikumi līdz šim ir risinājušies pilnīgi pretējā virzienā, nekā mūs ir nesusi mūsu sapņu straume.

Visu šo notikumu redzēšana un saprašana ar aukstu prātu daudzus jo daudzus ir iesviedusi apatijā: kāda jēga visam tam, ko mēs te prātojam un darām? Nav taču vērts!

Katram no mums ir bijuši tādi bezcerīgi brīži. Bet, pārdomājot tālāk, radies arī nākošais jautājums: — Ko tad lai darām tagad? Vai lai paceļam rokas un pāri pār okeānu izbijušies kliedzam uz Maskavu: — Kaut arī Volchovā jūs mūs neuzvarējāt, arī Kurzemē mēs izturējām, te beidzot mēs padodamies, jo redzam, ka nav vairs jēgas...

Vai tad lai patiesi kļūstam par tādām čaumalām paši no sava paēdušā gļēvuma?

Ar bezgala skumīgu vilšanos ir jāredz, ka ir pagājuši tikai caurmērā 5 trimdas gadi šinī Atlantijas okeana krastā, bet liekas, ka šie pieci gadi no mūsu kopējā spēka un skaita ir atkausējuši daudz vairāk, nekā vislielākie pesimisti to kādreiz varēja paredzēt.

Daudzi atmet ar roku visam, kas ir kaut kādā sakarā ar latviešiem un Latviju it kā aiz kādas spītības, nicinājuma vai naida.

Varētu teikt, ka pašlaik mūsu trimdas dzīvē ir sācies tāds laikmets, ko varētu nosaukt par latviešu trimdinieku „alu laikmetu." Daudzi cenšas sev izrakt alu un tur ielīst un paslēpties tā, lai viņus neatrastu un vairs netraucētu citi latvieši. Ir daudz tādu, kas no savām alām vairs neizkāpj ārā pat 18. novembrī un 14. jūnijā.

Neteiksim, ka daudziem nebūtu bijis pamats justies pieviltiem mūsu organizācijās, mūsu runātāju skaļajos vārdos un tanīs izdarībās, kur var redzēt, cik mūsu ļaudis atzīst un godā tur otra cilvēka domas un cieņu.

No otras puses, mēs katrs zinām, ka arī mūsu pašu dzīvē un rīcībā ne katrreiz viss piepildās tā, kā esam gribējuši. No tā varētu secināt, ka arī kaimiņš un draugs varētu kļūdīties tikpat labi.

Bet ir viena liela daļa tādu, kas no savām „alām" izkāpțu ārā arī 18. novembrī un 14. jūnijā, ja iepriekš izsludinātu, ka šinīs sanāksmēs dos par velti dzert un ēst cik grib un pie tam katram apmeklētājam izmaksās pilnu dienas algu, ar piezīmi, ka, tā kā cienījamie tautieši ir atrāvuši sev svētdienas mieru, tad par to tiek samaksāts ar „time plūs over time."

Kamēr mūsu organizācijām un Kultūras fondam nav tik lielu līdzekļu, ar ko izvilināt mūsu „alu latviešus" dienas gaismā, jāiztiek ar to pašu daļu vien, kas vēl dzīvo „virszemē", kas zina, ka viņu latviešu dvēseles vēl nav mirušas.

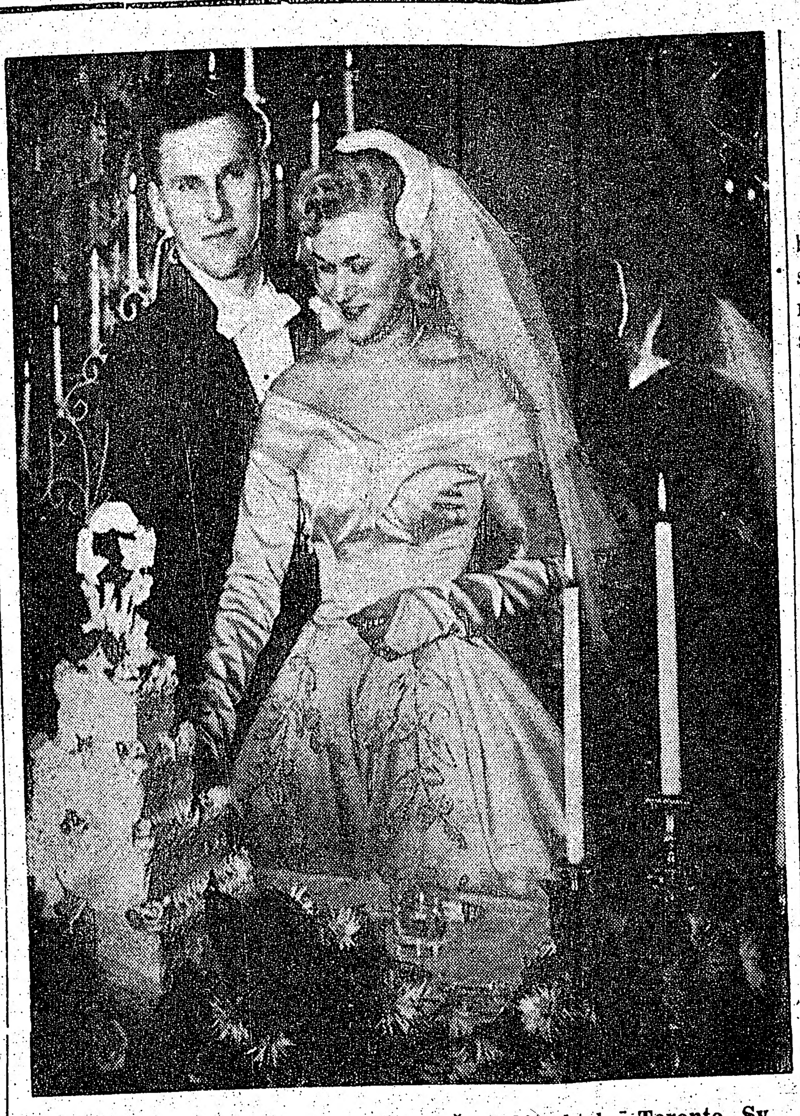

Normu Garneju un Georgu Ba[illegible]k s. g. 30. oktobrī Toronto, Sv. Jāņa baznīcā salaulāja māc. Bor[illegible]mans. Norma Garneja ir latviešu iecelotāja un plaši pazīsta[illegible] uzņēmēja Artūra Garneja meita, dzimusi un uzaugusi Kanādā, tomēr labi runā latviski un sirsnību pret latviešiem nav zaudējusi. Uzņēmumā jaunlaulātie dala kāzu torti. Foto A. Jānītis

Baltijas bēgļi — ieguvums Zviedrijai

Ņujorkā iznākošais zviedru laikraksts „Nordstjernan" veltījis garāku rakstu igauņu un latviešu bēgļiem Zviedrijā, kas tur ieradušies pirms 10 gadiem. Igauņu bēgļu skaits Zviedrijā ir 22,000, bet latviešu — 2—3.000. Laikraksts izsakās ļoti atzinīgi par bēgļiem, kas esot Zviedrijai vērtīgs ieguvums. Tie esot inteliģenti, labi strādnieki un uzņēmīgi. Lai gan ieradušies tukšām rokām, viņi tagad iekārtojuši sev stāvokli. Šie bēgļi esot atvēruši 250 vidējus un mazus uzņēmumus, kam esot sava loma Zviedrijas saimniecībā.

Zviedrijas apstākļu pazinēji, kas ieradušies Amerikā, paskaidro, ka Zviedrijas valdība ar lielu nepatiku skatoties uz Baltijas bēgļu tālāko izceļošanu uz Ameriku. Zviedri labprāt gribētu paturēt bēgļus savā zemē, kas viņu nācijai ienestu svaigas asinis. Zviedrijas valdības pretestības dēļ ASV bēgļu ieceļošanas aktā, ko pieņēma 1953. g., nav paredzēta bēgļu ielaišana no Zviedrijas.

Ugunsgrēks latvieša farmā

Agr. A. Jessena farmā Jaunskotijā nupat nodegusi kūts ar dažādām piebūvēm. Tāpat sadedzis siens, piena dzesētājs, vaislas cūka, 3 teļi, būvkoki un sīkais inventārs. Ēkas gan bijušas apdrošinātas, bet tas segs tikai mazu daļu no kopzaudējuma, kas sasniedz $6,000.00.

A. Jessens ir vecākais no pēckara farmeriem Kanadā. Viņa budžets šinī gadā paredz izdevumos $12.500.00 un ienākumos $16.500.00. Saprotams ugunsnelaime tagad sagrauj uz ilgāku laiku saimniecības līdzsvaru.

Ugunsgrēks izcēlies A. Jessenam piederošā farmā, bet viņi bez tam rentē un apsaimnieko vairākas apkārtējās farmas. Cerēsim, ka nelaime nesagraus uzņēmīgā latvieša enerģiju un viņš drīzumā spēs pārvarēt posta sekas. -s.

ZIEMASSVĒTKIEM SŪTĪJUMI JĀNODOD LAIKUS

Tuvojoties Ziemassvētkiem, Kanadas pasts izziņojis datumus, kas jāievēro, lai svētku sūtījumi sasniegtu laikus adresātus:

Parastās vēstules uz Eiropu no Britu Kolumbijas jāizsūta vēlākais 23. novembrī, no **Prēriju provincēm** — 25. novembrī, **Ontario un Kvebekas** — 27. novembrī, no **Ņufaundlendas** — 28. novembrī.

Gaisa pasta vēstules no visām provincēm jāizsūta vēlākais 13. decembrī.

Parastie sainīši uz Eiropu no Britu Kolumbijas jāizsūta vēlākais 19. novembrī, no **Prēriju provincēm** 21. novembrī, **Ontario un Kvebekas** — 23. novembrī, **Ņufaundlendas** — 20. novembrī.

Sainīši ar gaisa pastu no visām provincēm jānodod vēlākais līdz 11. decembrim.

Veikts liels darbs sabiedrības labā

DV PILNSAPULCE MONTREĀLĀ

Pēdējā DV Montreālas nodaļas biedru pilnsapulcē pēc valdes izstrādātās darba kārtības bija paredzētas arī nod. valdes, rev. komisijas, delegātu un dāmu kopas pr-ces vēlēšanas, bet sakarā ar niecīgo dalībnieku skaitu amatpersonu pārvēlēšanu atlika, uzdodot nod. valdei sasaukt nākošo pilnsapulci. Pilnsapulci vadīja O. Krādziņš, protokolējot O. Kļaveniekam.

Par valdes darbību ziņojumus sniedza pr-dis J. Ļavs, aprūpes daļas vad. O. Zilkalns, sekretāre V. Dzirne, kasieris V. Ozoliņš, biedrzinis - sarīkojumu daļas vad. O. Stradziņš un dāmu kopas pr-ce A. Bremze. No sniegtiem ziņojumiem izrietēja, ka nodaļas amatpersonas veikušas lielu darbu. Nodaļas biedru vidū valda laba sadarbība, tāda ir arī ar pārējām latviešu organizācijām. Nodaļa galveno vērību veltī aprūpes darbam, regulāri aprūpējot 3 trūkumcietēju ģimenes Vācijā. Nosūtīti 40 dol. uz Vāciju TBC slimiem bij. karavīriem.

10 dol. ziedoti Bērzaines bibliotēkas paplašināšanai, un tāda pati summa Augustdorfas ģimnazijai. Sniegts materiāls atbalsts dažiem liktenа skartiem tautiešiem Kanadā, kā arī 30 dol. ziedojums nodots latv. skolai, tīrais atlikums $111 no grāmatu loterijas ziedots vasaras kolonijai, bet 30 dol. kāda bērna uzturēšanai šai kolonijā.

Valdes darbības laikā noorganizēti 9 sarīkojumi, no tiem 6 rīkoti kopīgi ar MLPB. Nodaļā pašreiz 121 biedrs, no tiem 39 vanadzes.

Atzīstamu ievērību pelna arī dāmu kopas darbs. Tā sekmējusi nodaļas sarīkojumus ar loterijām un bazāru, kas arī bijis galvenais sarīkojumu atlikumu devējs. Dāmas aktīvi piedalījušās ziedojumu vākšanas akcijā aprūpes vajadzībām. Nodaļas kasē tīrs atlikums 357 dol. Amatpersonas reprezentējušas nodaļu, piedaloties organizāciju pārstāvju sanāksmēs un skolas un organizāciju dzīves svarīgāko notikumu gadījumos.

Rev. komisijas ziņojumu sniedza P. Agrums, atzīstot valdes darbu par sekmīgi veiktu.

Debatēs O. Kļavenieks ierosina ieņemt stāvokli pret nodaļas biedriem, kuri nav nokārtojuši par iepriekšējiem gadiem biedru naudas maksājumus. Uz K. Tirzīša ierosinājumu sanāksme nolemj lūgt nodaļas valdi izsūtīt vēlreizējus atgādinājumus, un nākošā sapulcē tad noskaidros kādu stāvokli ieņemt šai jautājumā.

J. Ļava ierosmē apspriež arī grāmatnīcas jautājumu. Valdes paskaidrojumu lūdz J. Leitāns, sakarā ar otra delegāta nesūtīšanu uz pēdējo delegātu sanāksmi Toronto. J. Ļavs paskaidro, ka nodaļas biedri nav nokārtojuši savas saistības, tādēļ arī nodaļa nebauda pilnas tiesības sūtīt divus delegātus. Otra delegāta nesūtīšana rada arī ietaupījumu kasē.

. Strazdiņš norāda, ka pag. vasarā, dažu privātu personu ierosmē, kas it kā nesot „ceļojošā teātra" apzīmējumu, rīkoti sarīkojumi bez sazināšanās ar organizācijām, bet J. Leitāns izsaka neapmierinātību, ka nav izdevies pag. vasarā noorganizēt Līgo svētkus.

Dzīva domu izmaiņa norit par DV CV pr-ža vēlēšanu jautājumu.

Rezultātā pilnsapulce izsaka domu, ka **DV vajadzētu ieņemt noteiktu stāvokli globālā mērogā attiecībā par sadarbību ar sociāldemokratiem.**

Balsojot par kandidātiem CV pr-ža amatam, V. Skaistlauks saņem 12 balsis, bet V. Janums — 5.

O. Krādziņš kā nodaļas delegāts sniedza ziņojumu par pieņemtiem lēmumiem un gūtiem iespaidiem pēdējā delegātu sanāksē Toronto, norādot, ka nācies novērot dažu delegātu negatīvu nostāju, kas ievedusi sanāksmi reizēm nevajadzīgos asumos.

Sapulce ilga 3 stundas, piedaloties 19 dalībniekiem, bija lietišķa, bagāta ar domu izmaiņām debatēs un noritēja labas saderības garā.

O. K.

AIZRĀDĪJUMS

LNAK padomes vēlēšanām balsu pieņemšanai Vēlēšanu komisijas locekļi svētdien, 7. novembrī sv. Andreja baznīcā dežūrēs no plkst. 5—7 vakarā.

Vēlēš. kom. priekšsēdis, J. Grīslis

SAULAINES DRAUGIEM

Saulaines galvenajā ēkā ir iekārtotas divas lielas, apsildāmas istabas dažādiem sarīkojumiem nedēļas nogalēs. Viesību rīkotāji laipni lūgti iepriekš pieteikties pie Saulaines pārvaldnieka, tālr.: Ivy 3, Ring 5.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
5210 VICTORIA AVE, APT. 10
Tel. AT 7798
MONTREĀLĀ, P. Q.

LASĪTĀJU VĒSTULES

LŪGUMS ČIKĀGIEŠIEM

Rīkotāji sūdzas, ka atceres sarīkojumos parasti ir maz apmeklētāju. Tāpat tas bija Raiņa vakarā, kur īsu, bet labu pārskatu lasīja Dr. philos. J. Cedriņš. Labs aktrises sniegums bija E. Gensbigelei, S. Borgielai - Ilsterei un pa daļai A. Eikenai. Pārējie, kas bija pārstāvēti kuplā skaitā, nolasot dzejas, neievēroja ne akcentus, ne pauzes, nemaz nerunājot par balss modulāciju. Viss plūda karikēti monotonā izteiksmē, un klausītāji sūdzējās, ka aktieri nepareizi izrunājot vārdu galotnes. Raiņa dzejoļus lasīja no grāmatām, un programmas izpildītāji to sauca par „pastāstīšanu". Kā zināms, dzeju var tikai teikt vai skandēt. Tiešām vēlams, lai latviešu sarīkojumos būtu vairāk apmeklētāju. To panāks, ja sniegs īsāku, bet labāk sagatavotu programmu.

k-, Čikāgā

JA NEATDARI ACIS, JĀATVER MAKS...

Daudzas lielākās pilsētas, sevišķi toronto, ir apceļuši ceļotāji aģenti, kas piedāvā dažādas preces pēc pienestiem paraugiem. Vēlāk, saņemot pasūtinājumu, ļoti bieži atgadās, ka manta ir tālu no tās, kāda rādīta pienestā paraugā.

Daudzos gadījumos vilšanās ir rūgti jānožēlo, jo preču paraugu piegādātāji vairs otrreiz nerādās. Jāapstaigā vēl citas mājas, kuru adreses tie iegūst no pieviltajiem klientiem, jo parasti preču pasūtinātājam izvilina arī paziņu un draugu adreses.

Tā nesen Toronto iedzīvotājus „aplaimoja" maza auguma vīrelis, pienesot labu virskreklu drānu paraugus un pieņemot pasūtinājumus ar nosacījumu, ka krekli tikšot šūti pēc mēra. Vēlāk tomēr izrādījās, ka daudziem saņēmējiem kreklu kvalitāte ir uz pusi zemāka kā veikalos pērkamiem krekliem par tādu pašu cenu. Arī izmēri nav atbilduši pasūtinātāju augumiem.

Lai no tā izbēgtu, ieteicams nesaistīties ar preču piegādātājiem, pirms tie nepienes pasūtināto mantu. Ja, piemēram, pērkat par 10 dolariem virskreklu labi pazīstamajos Toronto galantērijas preču veikalos, varat būt pilnīgi pārliecināti, ka jūsu „laipnais aģents" par tādas pašas kvalitātes virskreklu prasīs 20 dolarus.

Tāpat ir ar daudziem citiem aģentiem, kas pēdējā laikā apstaigā mājas ar dažādiem piedāvājumiem. Tāpēc labākais padoms — visupirms atveriet acis, tik pēc tam naudas makus.

Pieviltais, Toronto

VAI MUMS IR KĀDA IESTĀDE, KAS IZVĒRTĒ ŠĀDUS GADĪJUMUS?

Čikāgas „Daily Tribune" 8. oktobra n-rā, ar virsrakstu „DP iegūst tiesības ārsta valsts pārbaudījumiem", ievietots šāds visnotaļ svarīgs raksts: „Augstākās tiesas tiesnesis Donalds S. Makkinlejs vakar izdeva Writ of Mandamus (tiesas rīkojumu), adresētu Ilinoisas reģistrācijas un izglītības departamentam atļaut 32 g. v. DP ārstam Jēkabam Renigeram turēt pārbaudījumus, kas viņam dotu tiesību praktizēt kā ārstam Ilinoisā. Renigers, kurš studējis Latvijā un Vācijā, norādījis tiesai, ka jau 1953. g. jūlijā viņam liegta iespēja turēt pārbaudījumus ārsta tiesību iegūšanai tādēļ vien, ka viņam neesot vaadzīgās izglītības kvalifikācijas. Kad viņš rakstījis uz Latvijas universitāti, lai dabūtu apliecinājumus par noliktiem pārbaudījumiem, viņš saņēmis vēstuli no PSRS vēstniecības Vašingtonā, kas pieprasījusi sniegt tai ziņas par viņa radiniekiem Latvijā. Viņš atteicies šādas izziņas sniegt. Vēlāk viņš ieguvis apliecinājumu no prof. Jēk. Primaņa, agr. Latvijas universitātes medicīnas fakultātes dekāna, tagad ārkārtējā profesora anatomijā Pitsburgas universitātē, kurā norādīts, ka Renigeram ir attiecīgā mediciniskā izglītība."

Tiktālu interesantā amerikāņu laikraksta ziņa, kas pamudina iegūt ASV tiesneša lēmumu visā pilnībā, jo ASV, pastāvot tiesu precedentu praksei, minētais lēmums visai iespējami varētu palīdzēt daudziem mūsu ārstiem un pat vairāku citu brīvu profesiju akadēmiķiem līdzīgā situācijā, it sevišķi, ja vēl zinām, ka vairākās valstīs diplomus neatzīst.

Diezin kura no mūsu centrālām organizācijām vāc šādus klasiskus precedentus un tos pienācīgi izvērtē, neslēpjot varbūtējās iespējamības — lai katrs cīnās par savu laimi tālāk! — no vispārības.

K. Ksa, ASV

KĻŪDAS LABOJUMS

Ziemassvētku ārtavas pilnvarnieku sarakstā ieviesusies kļūda. Jābūt: Monika Jonāne, 271 Rusholme Rd., Tel. LO 5235.

KANADĀ

TORONTO

Sv. Jāņa ev. - lut. latviešu draudze atzīmēs Latvijas valsts dibināšanas dienu, rīkojot 18. novembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojumā piedalīsies abi draudzes mācītāji — A. Lūsis un A. Briedis.

Latvijas neatkarības svētku piemiņas akts Latviešu apriņķī notiks sestdien, 13. novembrī, plkst. 7,30 vakarā, Kamillas biedrības namā, kur latviešu lauksaimnieki jau divus gadus atzīmējuši 18. novembri.

Aktu ievadīs svētbrīdis, ko vadīs māc. A. Lūsis no Toronto. Būs koncertprogramma un noslēguma kopīgs groziņu vakars.

Lāpas Literārās kopas nākošā sanāksme notiks svētdien, 7. novembrī, plkst. 6.00 vakarā, 123 Huron ielā. Darba kārtībā: rakstnieces Angelikas Gailītes referāts — „Jaunais un vecais dabā, cilvēku sabiedrībā un mākslā". Pēc referāta diskusijas. Ieeja brīva. Visi ieinteresētie lūgti apmeklēt. V. M.

Svētdien, 7. novembrī, plkst. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcas zālē gaidu Gaujas vienība rīko uzvedumu „Mārtiņa vārda diena". Paredzētas arī rotaļas un deja. Mārtiņu bērniem maskās ieeja sarīkojumā brīva. Pārējiem 1 dolars, bērniem 50 centu.

LNAK Padomes vēlēšanu pirmā dienā nodotas 6 balsis, bet otrā dienā — 101 balss. Lielākais nodoto balsu skaits pagaidām ir no Montreālas un Londonas.

Svētdien, 31. oktobrī, māc. A. Čops Sv. Andreja baznīcā nokristīja Daci Budrēvici, Aleksandra un Millijas meitiņu, un Imantu Kārkliņu, trimdas rekordista, smagatlēta Alfreda Kārkliņa un Cecilijas dēliņu.

Sestdien, 30. oktobrī, Kultūras dienu ietvaros notika Viktora Stota un viņa meitas V. Meihūberes koncerts. un tanī pašā vakarā Mednieku un makšķernieku rīkotā balle. Koncertā bija ieradušies nedaudz pāri simtam klausītāju, bet makšķernieku ballē — pāri diviem simtiem, tā ka nelielā balles zāle bija pārpildīta un daļa vēlīno nāceju netika vairs iekšā.

Arī svētdienas vakarā Dižfdanča rīkotais uzvedums — Apkūlības senā latviešu sētā ar interesanto etnografes Birutas Senkēvičas priekšlasījumu bija spējis ieinteresēt tikai ap 70 skatītāju. Sarīkojums notika Sv. Andrēja baznīcas zālē. Dižfdancis bija strādājis daudz, un, lai parādītu, kā precēties kārā vecmeita — saimnieka māsa tiek ieprecināta kaimiņu puisim, Dižfdanča dejotāji arī dziedāja un runāja. Saimnieka māsu tēloja E. Kaņepāja, kaimiņu puisi — uzveduma autors A. Aigars, bet veco tēvu tēloja P. Ziediņš, kas dziedāja par jaunības dienām.

Svētdien, 31. oktobrī, atzīmējot Reformācijas dienu, Toronto ev. - lut. Misūri sinodei piederošās draudzes bija rīkojušas kopēju dievkalpojumu Sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojums bija pulcinājis pilnu baznīcu dievlūdzēju. Tanī piedalījās 9 draudzes un 11 mācītāji. Dievkalpojumā dziedāja apvienotais angļu draudžu koris. Svētos rakstus lasīja ikvienas tautas valodā, bet sprediķi teica angļu valodā mācītājs Dr. Pelikāns no Čikāgas. Viņš savā laikā konsultēja pie filmas „Mārtiņš Luters" uzņemšanas.

Piektdien, 29. oktobrī, TLB telpās notika Latviešu inženieru un techniķu kopas sanāksme. Bija ieradušies ap 20 kopas biedru. Sanāksmi atklāja kopas priekšsēdis inž. A. Čarņavskis. Inž. J. Švanks referēja par tematu „Māls kā ūdens necaurlaidējs materiāls aizsprostu būvē", bet inž. A. Podnieks — Tuneļu būve mālu gruntēs". Sekoja debates.

Inženieru un techniķu kopas gadskārtējais sarīkojums paredzēts sestdien, 4. decembrī TLB telpās. Kopas biedri varēs ievest arī viesus.

Latvijas inženieru apvienības žurnālā Technikas apskats, kā jau agrāk ziņots, darbojas līdzi latviešu inženieri un techniķi no visas pasaules, apmainoties ar informāciju un sniedzot vērtīgus rakstus par techniska rakstura problēmām. Žurnālu iespiež Montreālā, tā redaktors ir inž. A. Spūrmanis. Interesenti žurnālu var iegādāties, sazinoties ar Inženieru un techniķu kopas priekšsēdi A. Čerņavski, tel.: MU - 8849, vai sekretāru B. Žukovu, tel.: LL - 5770.

Sestdien, 30. oktobrī, noslēdzot latviešu futbola meistarības sezonu Toronto, DV sporta kopa bija rīkojusi intīma rakstura vakaru, uz kuru bija ieradies arī latviešu sporta dzīves vadītājs Kanadā R. Plūme, DV Kanadas valdes pr. P. Balodis, DV Toronto nodaļas valdes pr. J. Fogels, DV Kultūras nozares vadītājs E. Krūka, Toronto Sporta kluba priekšsēdis J. Ādminis un daudzi sportisti. Vakaru atklāja DV kopas pr. R. Kadiķis. Sportistus uzrunāja arī R. Plūme, P. Balodis, J. Fogels un E. Krūka.

Vakarā ar balsošanas palīdzību izraudzīja latviešu labāko futbolistu Toronto. Visvairāk balsis saņēma Artūrs Alksnis no TSK, iegūdams arī 6 veco futbolistu kopīgi dāvāto balvu. Balvu saņēma arī Toronto latviešu „futbola dvēsele" — A. Grīnbergs — albumu ar ierakstu: „Draugam, trenerim un Kanadas latviešu futbola tēvam Arnoldam Grīnbergam".

Latviešu futbola meistarībai balvu bija dāvinājis būvuzņēmējs E. Mūrmanis, un to šogad izcīnīja DV vienība.

LONDONA, ONT.

30. oktobrī Londonas latviešu ev. - lut. draudzes rīkotā TLN teātra viesizrāde bija pulcinājusi ap 150 londoniešu. Uzveda L. Auzānes - Vītoliņas komediju Uz Ameriku, kas atsvaidzināja skatītāju atmiņā Vācijas nometņu laikus. Bēgļu nometnes dzīve ir pateicīgs fons dažādu raksturu, cilvēcisko vājību un īpatnību parādīšanai — un skatītājiem, kas dzīvi sekoja izrādei, bija atkal reiz iespēja pārbaudīt, kādi mēs esam bijuši paši pirms dažiem gadiem. Ps

DV nodaļa ievadīja rudens sarīkojumu sezonu 9. oktobrī ar balli. Sarīkojums bija labi apmeklēts. Bazārs deva $43.04 atlikumu, kas papildinās zied. aprūpei.

DV nodaļa kopā ar LLK rīko Mārtiņu vakaru 6. novembrī, pl. 8.00 Optimistu klubā, Oxford un Colborne ielu stūrī, DR blokā.

Deja pie eiropiešu trio skaņām. Mārtiņa zoss un laba bufete.

HAMILTONA

18. novembri Hamiltonas latvieši šogad atzīmēs kopīgi ar svinīgu aktu un saviesīgu vakaru. Sarīkojums notiks sestdien, 20. novembrī greznajā Royal Connaught viesnīcā.

DV Toronto nod. Vanadžu kopas priekšniecība, kas cītīgi gatavojas žilbināties rampas gaismā, lai sacenstos gleznotāja Līņa iegūšanā, lūdz aizrādīt, ka sarīkojuma apmeklētāji gluži bez laicīgās aprūpes tomēr nepaliks. Kā parasts, būs gādāts arī par bieza un šķidra veida atspirdzinājumiem, būs arī danči un viss cits, kas pieder pie balles. Rūpju pilns vaigs tomēr ir O. Zviedrim, kas skatuves mākās apdīda uzveduma dalībniekus, kas, cik izdevies noskaidrot, būs šādi: Marija Esenberga, Mirdza Gruzīte, Zelma Grekere, Monika Jonāne, Imanta Spēlīte un Ingrida Vīksna, bet stipro dzimumu pārstāvēs Visvaldis Deičs un Tālivaldis Mūzikants.

DAUGAVAS VANAGI

JAUNS INFORMĀCIJAS VADĪTĀJS

DV Rietumvācijas valdes sēdē 16.—17. oktobrī par DV Rietumvācijas informācijas nozares vad. izraudzīts K. Augstkalns līdzšinējā G. Odiņa vietā, kas apmeties uz dzīvi ASV.

DV ŅUJORKĀ

DV apvienība Ņujorkā savā valdes sēdē nolēma samazināt administratīvos izdevumus, lai tā ietaupītos līdzekļus varētu izmantot aprūpei. Darbvedim turpmāk maksās atlīdzību 25 dol. mēnesī (līdz šim 80 dol.). Darbveža pienākumus līdz šim veica DV valdes ASV darbvedis D. Maļinovskis. Turpmāk atkritīs arī īre par darbvedībai.

Daugavas Vanagi aktīvi piedalīsies Lāčplēša dienas piemiņas dievkalpojumā, kas notiks 14. novembrī, pl. 3 p. p. Betlemes baznīcā. Pie altāra būs DV karoga sardze.

VĒLĒŠANAS DV LONDONAS NODAĻĀ

DV CV priekšnieka vēlēšanas nodaļā noslēdzās ar šādiem rezultātiem: Vilim Janumam 50 balsu, Vold. Skaistlaukam — 2, Georgam Odiņam — 1.

DV valdes locekļi sprāigā darbā cenšas sagādāt svētku prieku invalidiem un grūtdieņiem Vācijā, vācot ziedojumus Ziemassvētku ārtavai. Cerībā uz atsaucīgo londoniešu atbalstu, darbs nebūs veltīgs.

A. R.

ZIEDOJUMI

IENĀKUŠIE ZIEDOJUMI „ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAI"

Kara invalidiem:

L. Zablovskis $2.00, H. Martinsons $2.00, V. Palma $3.00, V. Andersons $2.00, K. Krieviņš $2.00, Jānis R. Strods $5.00, J. Roms $1.00, Gūtmanis $1.00, B. Barkovskis $1.00, A. Sproģis $1.00, A. Lakstīgala $2.00, A. Lazdiņš $1.00, M. Tilmanis $2.00, A. Vītols $1.00, J. Vecker $3.00, R. Diriņš $1.00, J. Zvaigzne $1.00, A. Mūrnieks $1.00, M. Jakobsons $1.00, J. Zvaigzne $1.00, T. un E. Krūka $2.00, K. Vīdulis $2.00, J. Birnis $2.00, J. Vandelis $1.00, P. Černovskis $2.00, K. Virkavs $1.00, A. Zilgalvis $1.00, A. Korsaks $1.00, A. Smalkais $1.00, P. Obersts 2.00, Belte $2.00, Strautmanis $2.00, E. Maslovskis $1.00, P. Brencis $5.00, J. Šmits $2.00, M. Jonāne $1.00.

Augustdorfas ģimnazijai:

T. Taurītis $1.00, V. Anšmits $2.00, Alvīne Salnāja $2.00, V. Galviņš $1.00.

Augustdorfas ģimnazijas kopgaldam:

Ženija Mangule $4.00, Ilga Ešmita $4.00.

Veciem ļaudīm:

Alek. Salnājs $3.00, B. Grava $1.00, A. Grāveris $2.00, A. Bidla $1.00, V. Mazkalniņš $1.00, K. Vaskovskis $1.00.

Pēc kopīgiem norādījumiem:

A. Akmens $5.00, Veiss $1.00, F. Austrums $2.00, V. Ozols $1.00, K. Sprudžāns $1.00, K. Veidmans $1.00, T. Roze $0.50, K. Riekstiņš $1.00, M. Tiltiņš $3.00, Inese Ziediņa $2.00, N. Aroson $1.00, K. Lilinskis $1.00, Z.Izursis $1.00, E. G. 1.00, J. K. $1.00, Namiķis $1.00, F. Pavasars $1.00, A. Vilce $2.00, M. Grimba $2.00, Juris Kauls $2.00, V. Mileiko $1.00, And. Dzenis $1.00, L. Černevska $2.00, A. Kārlis $1.00, K. Bertužs $2.00, Z. Zāmuels $1.00, Osv. Valkirs $1.00, Biruta Siliņa $1.00, Edg. Ābele $2.00, Skaidrīte Zaļā $2.00, Elm. Grotāns $1.00, Marta Bergholca $5.00, V. Liepiņš $1.00, A. Vītols $1.00, M. A. Bērzis $3.00, Oskars $1.00, J. Beķeris $2.00, Ēvalds Zariņš $1.00, A. Zemītis $3.00.

Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $232.50. Ziedotājiem un ziedojumu vācējiem latvisks paldies.

DV Toronto nod. Aprūpes kom.

Atcerēsimies trūkumcietējus Ziemassvētkos!

ZIEMASSVĒTKU ĀRTAVAS

var iemaksāt Latvijas Amerikā kantorī vai piesūtīt pa pastu 123 Huron St., Toronto, Ont., ar atzīmi — Ziemassvētku ārtava

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

REITERA KORIS SKAN OSLO

Latviešiem draudzīgās Norvēģijas valsts radiofons š. g. 18. novembrī, plkst. 18,20 vakarā (pēc vietējā laika) raidīs Reitera koŗa iedziedātās Latvian Music skaņu plates.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

TAUTISKIE FARIZEJI

Amerikas prēriju novadu latviešu mēnešrakstā „Avots Prērijā" mācītājs Edgars Ķiploks raksta, ka tos, kas parādot dievbijību tikai svētdienās, tauta apzīmējot par „svētdienas kristiešiem". Viņu ārējā dievbijība tikai aizsedzot bezdievīgo dzīvi. Līdzīgi varot runāt arī par „svētku dienu kristiešiem", kuŗi apmeklējot baznīcas pāris reizes gadā, lielāko svētku dienās. Abu šo grupu ļaudis esot farizeji — vieni mākslojoties cilvēku priekšā, otri izliekoties Dieva priekšā. Trimdai ieilgstot, mums līdzīgi arvienu vairāk būs jārunā arī par „svētdienas latviešiem" un „svētku dienu latviešiem". Jau šobrīd mums katrā trimdas pagastā krietns tautiešu pulciņš no abiem. Bet, paldies Dieviņam, ka viņi vēl arvienu tomēr ir latvieši! 18. novembra svinībās arī šogad atkal pulcēsies „svētku dienu latvieši", kuriem tikai vienreiz gadā „atliek laika" pabūt tautiešu kopībā.

Darīsim visu, lai šie „pazudušie dēli" tautiešu sirsnīgā sadraudzē dziļi izjūt, ka zaudētāji ar savu atraušanos ir — viņi paši.

ATKLĀTI VAI AIZ SLĒGTIEM LOGIEM?

Tuvojoties 18. novembra svinībām, atkal visur paceļas jautājums, kā šo atceri rīkot: ar balli vai bez tās. Filadelfijas latviešu organizācijas jau deklarējušas, ka viņu kopsarīkojums būs bez balles, jo dzimtene cieš, un tautiešu izjūta prasa, lai šis vakars būtu bez dejas.

Ir tomēr ziņas, ka citās vietās „tautiešu izjūta" savukārt prasa dejas un rotaļas, kas pēc svinīgās daļas, veltītas joprojām vēl dzīvajai Latvijas valstij, tuvinā viesīgā sadzīvē pulcinātos jauniešus. Pēdējie jautā, vai tad neesot labāk pāris stundiņas palīksmoties visiem kopā, nekā pēc svinīgā akta, it kā pēc bēru dievkalpojuma, izklīst saorganizētos savruppulciņos, lai, nešķirojoties „pēc deguniem" pacilātu svētku kausus, padziedātu Dritvaikociņu un aiz aizslēgtiem logiem dejojot uzsauktu: „Sit kāj' pie zem', lai dzīvo Latvija!" Tāda rīcība esot arī farizējiska, jo svētulības maska uzlikta tikai tautas kopības priekšā.

Lai kā arī būtu — par gaumi nestrīdēsimies. Priecāsimies, ka brīvajā pasaulē izkaisītie latvieši 18. novembra atcerē var brīvi pabūt kopā, garā skatīt mūsu cerību zemi un stiprināt sevi ticībā, ka Latvija atkal reiz celsies brīvo tautu saimē. 18. novembra atceres svētku garīgajās runās, nopietnajos priekšlasījumos, patriotiskajos priekšnesumos un, manis pēc, arī deju soļos, uz mums visiem bez liekulības un skaļuma klusi runās Mātes Latvijas aicinājums ieslēgties trimdas latviešu gadskārtējā uzticības zvērestā:

Mēs bez Latvijas nenorimsim! Latvji tuvumā un tālumā: 18. novembra atceres svētkos nelielukoti pieminēsim cietēju Latviju! Tā būs visvērtīgākā trimdinieku sirdu ārtava tālajai dzimtenei! Kursiķis.

NELŪGTIE ZIŅU SNIEDZĒJI

Valdmaņa prāva Ņufaundlendā ienesa saviļņojumu latviešu trimdas dzīvē, jo latviešu vārds tur tika daudzināts mums nelabvēlīgā nozīmē. Atklātībai daudz kas ir palicis pārklāts ar noslēpumainības plīvuru. Ir nākuši zināmi daži fakti par atsevišķu latviešu lomu pret Valdmani izraisītajā naida kampaņā. Ar skumjām jākonstatē, ka daži mūsu tautieši, kas glabā sevī personisku naidu pret Valdmani, izmantojuši izdevību, lai bez sevišķa uzaicinājuma piegādātu informāciju par Valdmani, nostādot nelabvēlīgā apgaismojumā viņa darbību Latvijā un Vācijā, lai gan tai nav nekāda tiesa sakara ar viņa darbību Ņufaundlendā. Kāds raksturs bijis šai pienestai informācijai, liecina tas, ka pacelts arī jautājums it kā Valdmanis savā darbībā esot naidīgi izturējies pret žīdiem.

Šinī sakarā jātgādina mūsu lasītājiem arī raksts, kas parādījās Ņujorkas laikrakstā „Sunday News", kurā bija nomelnota Valdmaņa darbība. Pie tam šis stāsts bija pasniegts tā, ka tas meta ēnu arī uz Latvijas valsti un tautu. Laikraksts pats aizrādīja, ka informācija saņemta no latviešu avotiem.

Šis nav pirmais gadījums, kad pašu tautieši denuncējuši kādu latvieti svešām varām. Minētais gadījums atkal reiz izceļ dienas gaismā kādu tumšāko ēnas pusi mūsu trimdas dzīvē. Sava tautieša apmelošana svešas varas priekšā, lai tā apmierinātu savu atriebības kāri, ir pieskaitāma pie cilvēka rakstura zemākām īpašībām. Denuncēšanas sevišķi bija sazēlušas Vācijas nometņu laikos, bet nav beigušās arī vēl tagad. Šie denuncētāji nododas savam tumšajam darbam pārliecībā, ka viņu vārdus nekad neviens neizpaudīs. Bet šinī ziņā lai viņi nav tik droši. Arī amatpersonas, kurām tiek iesniegtas denunciācijas, neizjūt cieņu pret šiem ziņu pienesējiem. Varbūt dažs labs no šiem denuncētājiem kādreiz būs lūpārsteigts, ieraugot savu vārdu pienaglotu pie kauna staba. Lai Dievs pasargā mūs no šādiem cilvēkiem! -pš.

Vēsturiskie ienaidnieki kļūst sabiedrotie

Kā klājas pēc Baltijas valstu 15 gadu atstāšanas baltvāciešiem, ko viņi domā un pēc kā ilgojas

Šī gada 26. septembrī Augsburgā, Rietumvācijā, nodibināta Latviešu un vāciešu apvienība. Par apvienības valdes locekļiem no latviešu puses ievēlēti: E. Rozīts, Ād. Šilde un V. Skaistlauks. No vācu puses: prof. Ipsens, Dr. Šitte, Dr. Vestermans un V. Šteplers. Apvienībai paredzēti divi priekšsēži — viens no latviešu un otrs no vāciešu puses. Priekšsēžu izvēle šoreiz atstāta valdei. Tādas pašas apvienības ar vāciešiem paredzētas arī igauņiem un lietuviešiem, kas visas trīs ieklausies Vācijas baltiešu biedrībā — Baltische Gesellschaft in Deutschland.

Organizācija galvenokārt domāta kultūrāliem mērķiem — tā rīkos priekšlasījumus, rakstnieku dienas, koncertus, izstādes, piemiņas brīžus un Baltijas tautu locekļu salidojumus, kuŗu uzdevums būs atjaunot un padziļināt draudzību vācu, igauņu, latviešu, lietuviešu un baltvāciešu starpā. Paredzēta arī personisko attieksmju izkopšana, periodisku izdevumu un grāmatu iespiešana. Organizācija centīsies plašā vācu sabiedrībā veicināt izpratni par baltiešu tautām, to kultūru, vēsturisko attīstību un tagadējo politisko stāvokli. Šķiet, ka šajās nozarēs jaunajai organizācijai darbības lauks ir neizmērojams, ja par spīti gadu simtu ilgai vācu — baltiešu saskarei, nesenajām vācu kaŗavīru gaitām Baltijas valstīs un lielo baltiešu trimdinieku skaitu Reitumvācijā, plašai vācu sabiedrībai par Baltijas valstīm, tautām un īpaši par viņu pašreizējo politisko situāciju valda ļoti miglaini uzskati. Nav nemaz jāvīpsnā par angļu ogļraci, kas kādam mums pirms dažiem gadiem bija apvaicājies, vai šis nedomājot atvaļinājumu pavadīt Latvijā un, atpakaļ braucot, atvest līdzi arī savas mēbeles un piederīgos. Personiski vēl pagājušajā vasarā ir gadījies dzirdēt no tā saukto vācu labākās sabiedrības locekļiem, kuŗu dēļi kā virsnieki krituši pagājušā kaŗa cīņās par Baltijas valstis vai Padomju Savienībā, ne vien apgalvojumus, ka igauņu, latviešu un lietuviešu valodas ir identiskas ar krievu, dzirdēti arī jautājumi: „Vai pie jums svin Ziemassvētkus?" un „Kādēļ jūs neapciemo piederīgie no Latvijas?"

Ir dzirdētas valodas, ka Vācijas baltiešu biedrībai Rietumvācijas valdība dos arī nelielu materiālo atbalstu un to, ka vācu aprindās par šo pasākumu ir interese, norāda arī izcilu vācu politiķu un kultūras darbinieku piedalīšanās organizācijas dibināšanas gaitā, kā arī apsveikumi, kuŗos tāpat kā citos baltiešu sarīkojumos pēdējos laikos no vāciešu mutēm atskanējusi doma — Baltijas valstis var atbrīvot tikai caur Berlīni.

Līdzšinējā Vācijas baltiešu biedrības dibināšanas darbā lielu aktivitāti uzrādījuši baltvācieši. Šīs rudenī paiet 15 gadu, kopš baltvāciešu repatriācijas un arī tādēļ ir interesanti vērot, kā pēc gadu gaitas klājas bij. Latvijas pavalstniekiem, kuŗus kādreiz dēvējam par vēsturiskajiem ienaidniekiem. Ir jāatzīst, ka baltvāciešiem, par spīti tam, [illegible] Ar sīvu darbu un varbūt raksturīgu baltiešu spītu viņi materiāli mēģina atgriezties vidusšķirā, pie kuŗas viņu lielais vairums piederēja gan Latvijā gan arī Baltijas valstīs pirms repatriācijas. Daži no viņiem kļuvuši par Rietumvācijas politiķiem vai citādi izcilām personām, bet raksturīgi, ka lielais viņu vairums, ne vien no vecākās paaudzes, bet arī no jaunākajiem, kuŗi kaut tikai dažus gadus mācījušies Baltijas valstu skolās, Vācijā arvien jūtās kā svešinieki.

Dažkārt arī kā atsevišķa tautas grupa, kuŗai ir savi gadu simteņu tradīcijas, lepnums un dzīves veids, [illegible] tautiešus Vācijā arvien ieskata par citas šķiras cilvēkiem. Varbūt tādēļ arī baltvācieši cenšas turēties kopā, ne vien dibinot jaunas ģimenes, bet arī savā, visu Rietumvāciju aptverošā „landsmanšaftē" un vēl citos lokālos „kafijas pulciņos." Neievērojot lielos cilvēku zaudējumus, [illegible] baltvācieši Vācijā izdod arī divus laikrakstus, kuŗi visumā ir draudzīgi Baltijas valstīm. Daudzi no viņiem, tāpat kā [illegible] dinieki, vārda pilnā nozīmē ir slimi aiz ilgām pēc atstātās dzimtenes, kuŗā pēc daudzu domām bijis skaistāk vai labāk, nekā Vācijā.

Tas kas sacīts par baltvāciešiem to nevar tagad sacīt par visiem latviešiem. Pēc 10 svešuma gadiem Vācijā, kaut ne bieži, var sastapt latviešus, kuŗi nozaudējuši ne vien latviskās vārdu galotnes vai piekabinājuši „ing", bet sakās esot nespējīgi savā mātes valodā precīzi izteikties. Par tādiem gan jāsaka: „Mans vīrs jau skolā vācisks mācījies, viņš jau tikpat kā vācietis."

Arī strīdīgajos vēstures jautājumos, kā to rāda nevien R. Vitrama darbs Baltische Geschichte, par kuŗu LA nesen bija Dr. H. Biezā vērtējums, vērojama nevien lojālitāte, bet arī ievērības cienīgs pagrieziens baltvāciešu vēsturnieku domāšanā.

Cik vērojams no baltvāciešu preses un sarunām, tad laba daļa no viņiem lolo klusas cerības kādreiz kopā ar īstajiem Baltijas valstu trimdiniekiem atgriezties dzimtenē. Liekas, tādēļ arī viņi vēlas atbalstīt Baltijas valstu trimdiniekus nevien tagad, bet arī nākamajās brīvības cīņās. Ir gan arī no viņu mutēm dzirdēta doma, ka šis jautājums ir tikai akadēmiskas dabas, jo labvēlīgā gadījumā savās vecajās dzimtenēs patiesībā atgriezīsies tikai neliels skaits baltvāciešu. „Mēs izmirstam," viņi saka nevien sarunās, bet arī dažados vācu preses rakstos.

Bijušo ministru biedrība

Ņujorkā nodibinājusies Igaunijas bij. valsts darbinieku organizācija, kuŗā ietelp bij. valdības un parlamenta locekļi, kopskaitā 15 personu. Šīs personas līdz šim ex officio bijuši Igauņu centrālās organizācijas ASV locekļi. Bet pēdējās igauņu vēlēšanās šī gada septembrī vēlētājiem bija jānobalso, vai šāda kārtība paturama turpmāk. Vēlētāju lielais vairums izteicies pret šo bij. politiķu pieaicināšanu Igauņu nacionālā komitejā ASV.

SŪTNIS A. SPEKKE ATKLĀS

JAUNIEŠU KONGRESU MINEAPOLĒ

ALJAs valdes sēde Ņujorkā

23. oktobrī Amerikas Latviešu jaunatnes apvienības valdes sēde bija veltīta kongresa gaitas izplānošanai. Nolēma kongresu rīkot laikā no 26.—28. novembrim Indiānāpolē. Piektdienas vakarā notiks kongresa atklāšana Indiana War Memorial lielajā zālē. Kongresu atklās Latvijas sūtnis ASV Dr. A. Spekke, bet runās rakstnieks Ģirts Salanais un par jauniešu pašreizējo dzīvi Latvijā referēs V. Klīve.

Tanīs pašās telpās sestdien, 27. novembrī notiks kongresa darba sēdes, kas iesāksies ar valdes locekļu ziņojumiem un beigsies ar valds vēlēšanām. Vakarā līdz plkst. 12.00 Knights of Columbus telpās notiks kongresa balle. Balles laikā apbalvos aktīvāko pulciņu. Visi pulciņi aicināti nekavējoties iesūtīt darbības pārskatus vicepriekšsēdei Monikai Bangai — 72 Richton, Highland Park 3, Mich., kas vadīs pulciņu apbalvošanas komiteju.

Svētdien, 28. novembrī, notiks ev. - lut. dievkalpojums, kuŗu vadīs pašreizējais valdes priekšsēdis stud. theol. Kristaps Valters, iun. Tanī pašā laikā notiks arī katoļu dievkalpojums.

Valde iepazinās ar J. Avota iesniegumu par ALJA's financiālā stāvokļa nostiprināšanu. Valde uz šo projektu skatījās ļoti skeptiski, jo „vadlīnijās" pavisam aizmirsta idejiskā puse, kas tieši jauniešiem ir visvairāk vajadzīga.

Pie tam valdei ir ne visai labi piedzīvojumi ar Ivaru Avotu, jo tieši viņa nesaimnieciskās rīcības dēļ bija jāpārtrauc žurnāla Raksti izdošana. Toreiz Raksti saņēma pabalstu no Komitejas Latvijas brīvībai $300.00—$400.00 apmērā par katru izdotu numuru. Tomēr J. Avots nobankrotēja, KLB atteicās „Rakstus" turpmāk atbalstīt un jaunajam apgāda vadītājam G. Šmitam vajadzēja kombinēt veselu gadu, lai atjaunotu žurnāla Rakstu iznākšanu, šoreiz gan multilita technikā, bet bagātāku saturā.

Filadelfijas kongresā pieņēma ierosinājumu, ka visi pulciņi viena sarīkojuma atlikumu iemaksā ALJA's kasē. Tāpēc visi pulciņi aicināti nekavējoties izdarīt iemaksas kasierim Visvaldim Šmitam, 7 Rose St., Poughkeepsie, New York.

Sēdē bija arī ieradies apvienības sporta nozares vadītājs Ivars Ramans, kas ziņoja, ka pulciņos izdarījis aptaujas sporta un sportistu nodarbību apzināšanai, bet rezultāti bijuši ļoti vāji. Valdis Kārkls atteicies laika trūkuma dēļ pieņemt Mākslas un sarīkojumu nozares vadīšanu. Tā šis postenis līdz kongresam paliks vakants. Nākošā valdes sēde notiks pirms kongresa sākšanās Indiānāpolē, kurā arī piedalīsies vidienes valdes locekļi.

KATRS ATBILDĪGS PAR VISU

DV REFERĀTU VAKARS ŅUJORKĀ

Ka Ņujorkas latviešiem patīk vērtīgi sarīkojumi, liecināja kuplais apmeklētāju skaits Daugavas Vanagu dāmu komitejas rīkotajā referātu vakarā 30. oktobrī Yorkville Temple telpās. Bija ieradušies ap 100 apmeklētāju, to skaitā prof. L. Liberts, Alfreds Bērziņš, bij. Krievijas Valsts domes loceklis Dr. J. Ozols, māc. A. Ozols u.c.

Referātu lasīja dzejniece — juriste Karola Dāle par temu „Cilvēku attieksmes jaunā gaismā". Referente bija iedziļinājusies šinī jautājumā un pamatoja savas domas ar juridiskām normām, kuras dažreiz ir par cēloni konfliktiem dzīvē, kā tos apcerējuši rakstnieki M. Zīverts, Anšlavs Eglītis, V. Kārkliņš, K. Raudive un Galsvorsijs. Referente uzsvēra, ka klasiskajā literātūrā dominējis traģiskais princips. Neviens rakstnieks savos darbos nevarēja iztikt bez līķiem. Modernajā literātūrā atrisinājumus mēģina nokārtot citādā veidā — izceļot cieņu pret otru individu, brīvo gribu, veselo saprātu un fantaziju. Tur valda objektīvs pārskats „no putnu lidojuma", izvairoties no kaislību piejaukuma. Atrisinājums nav varmācīgs. Tas tomēr nenozīmē „laimīgas beigas" salkanā nozīmē. Modernais cilvēks noraida divkauju kā konflikta atrisinājumu. Garīgi augstvērtīgs vīrietis dod priekšroku garīgi vērtīgākai sievietei un noraida „neatvairāmās sievietes". Vīrietis prasa „pilngadību" arī no sievietes, lai tā būtu atbildīga par savu rīcību.

Referāta noslēdzēja doma bija tā, ka dažādās sociālās un politiskās pārgrozības nevar ienest nekādu uzlabojumu, ja cilvēks pats nekļūst labāks. Cilvēkam jāizaudzē sevī par individu ar sirds skaidrību un sirdsapziņu. Katram individam ir sava daļa atbildības par visas cilvēces likteni. Šo domu ļoti labi izteicis Rainis šādiem vārdiem: Es, pasaules daļa, atbildīgs par visu.

Priekšlasījumam sekoja dzīvas debates, pēc kam viesi un biedri pavadīja dažus brīžus pie kafijas galda.

KATERĪNIEŠI DOMĀ PAR TAUTAS NAMA CELŠANU

Augšējā attēlā no kr.: laimētāji izlozēs — Kīns (St. Katarīnes) ieguva fazānu, tālāk kluba pr-ks J. Jundzis, M. Kalvīte (Hamiltona) ar laimēto pīli, P. Rožinskis (Toronto) — ar zuti. Tālāk laimīgo zīmīšu vilcēja Lazdiņa. Apakšā pa kreisi: veckanadietis Čarlis Reinis uzrunā katarīniešus. Pa labi — Tautas dejām bija liela piekrišana — „Tūdaliņ - tagadiņ" dejo kā jauni, tā veci.

Pūtēju orķestris — fazāni, pīles un zaķi — mednieku ballē St. Katarīnēs, Ont., Kanadā

St. Katarīnes mednieku un makšķernieku klubs rīkoja medību sezonas vakaru ar deju biedriem un viesiem, un ar bagātīgu medījumu mielastu. Sarīkojums bija ļoti labi apmeklēts. Kad ierados sarīkojuma vietā, latviešu pūtēju orķestris pašreiz rāva vaļā — Kas reiz mīlējis latviešu meiču . . .

Galdiņu mums ierādīja diezgan tuvu skatuvei, kur bija novietojušies mūzikanti, 12 vīru sastāvā, jo divi svarīgu iemeslu dēļ nebija varējuši ierasties. Nosēdies savā vietā, pabailīgi apgroziju vates lodītes kabatā, kuras biju jau iepriekš mājās sagatavojis, jo pazinu latviešu pūtējus jau no vasarā dzirdētā sarīkojuma Saulainē. Tomēr manas bažas par lielo troksni šajā mazajā zālītē izrādījās veltas. Diriģents E. Slaucītājs no savu vīru spožajiem instrumentiem prata izvilināt tik maigas un patīkamas skaņas, ka bija prieks klausīties, un kad orķestris nospēlēja kārtīgu polku ,tad gadījās, ka zāles stūros sēdošajiem galdiņi ar visiem skaistās krāsās dzirkstošiem dzērieniem sabira klēpjos . . .

Sarunā ar kluba priekšsēdi Jāni Jundzi noskaidrojās, ka viņa vadītajā klubā, aktīvo sportsmeņu — mednieku un makšķernieku — esot 60. Tie rosīgi piedaloties visos izbraukumos un sarīkojumos. Veiksmīga bijusi sezona makšķerniekiem, jo zušu vilkšanā katarīnieši pārspējuši visus pārējos pagastus." Veiklākie zušu „apmānītāji" bijuši G. Šneiders, Č. Reinis un H. Freimanis. Viņa un pārējo kluba biedru vilktie un pašu kūpinātie zuši ta nu arī brūngani - zeltīti bija redzami bufetes telpā.

Viens otrs no medniekiem bija manāmi paguris, jo dienā bija nostaigājis lielus attālumus, izmantojot vēl pēdējo fazānu medību dienu. Pīļu sezonas laikā parastā izbraukuma vieta bijusi Danvile, kur tautiešiem ar lomiem veicies labi. Labākie šāvēji klubā esot F. Konrāds, Rosts, Rob. Sieksta, un pats kluba pr-ks J. Jundzis (pats gan viņš neatzinās, ka sašāvis visvairāk pīļu, bet pārējie biedri to apliecināja).

Sarīkojuma degpunktā bija lielā loterija, kur katram apmeklētājam bija iespēja laimēt skaistu apbrūninātu, izceptu fazānu, pīli un lielu žāvētu zuti ar attiecīgām piedevām. Kluba biedru Danvilē šauto pīli laimēja Mirdza Kalvīte (Hamiltona), F. Konrāda šauto fazānu ieguva Kīns (St. Katarīnes), bet Šneidera vilkto un Reiņa kūpināto zuti laimēja Pāvils Ražinskis (Toronto). Tiem viesiem, kas speciāli bija ieradušies, lai pamēģinātu, kā garšo Kanadas medījumi, bija grūti izvēlēties, vai ņemt tumši brūno zaķa vai stirnas cepeti, izraibinātu ar baltajām speķa actiņām un dzērveņu recekļa bumbiņu vidū, fazāna pastēti, vai arī dažāda veida zivis, gan kūpinātas, gan galertā. „Bet kas tad tā par maizīti, ar to balti - sarkani cauraugušo gaļas šķēli virsū?"

Tas esot meža cūkas sānu gabals — paskaidroja virtuves saimniece. (Vēlāk man viens no medniekiem pačukstēja, ka šāvuši meža cūku, bet izrādījies, ka tā bijusi mājas cūka . . .).

Sarīkojuma beigu daļā vārdu ņēma „veckanadietis" Čarlis Reinis (viņš ieceļojis Kanadā jau 1929. gadā. Pēc desmit gadiem atgriezies dzimtenē, un nu atkal otro reizi ieradies šajā krastā). Viņš šķērsojis Kanadu visos virzienos un pazīst to no viena krasta līdz otram. Viņš aicināja tautiešus — St. Katarīnes iedzīvotājus nopietni pārdomāt tautas nama celšanas nepieciešamību, jo tās summas, kas aizplūstot tik bieži īrējot ukraiņu, poļu, čechu un citas zāles, tāpat arī skolas vajadzībām, īsā laikā atmaksātos, un latvieši būtu paši sava nama īpašnieki. Viņa pieredzējumi praksē rādījuši, ka tādā skaitā tautieši, kas šeit, St. Katarīnēs, — sadodoties rokās, — varētu veikt šo pasākumu. Noslēgumā kluba pr-ks J. Jundzis pateicās viesiem un biedriem par atsaucīgo piedalīšanos, un izteica cerību nākošajā gadā tiktiesn atkal.

J. L.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKĀ

● Reformācijas svētkos, 31. oktobrī Betlemes baznīcā, Bruklinā, kristīja Žaņa un Lilijas Nīču meitiņu Sarmīti, kas dzimusi 1953. g. 16. novembrī Ņujorkā. Kā zināms, Nīču pirmais bērns aizgāja bojā, ģimenei bēgot no Liepājas uz Zviedriju pag. gadā.

● Šai pašā dievkalpojumā iesvētīja Nīča kundzes brāli Gunāru Čukuru, kas izbēga brīvībā kopā ar Nīčiem. Betlemes baznīcā šinī dienā iesvētīja 25 jauniešus. Dievkalpojumu kuplināja dziedātāja L. Rence un DV vīru koris. Bazūnes solo Bēthovena „Debess izteic" spēlēja Pēteris Skulte, piedaloties vīru korim.

GRAND RAPIDOS (MICH.)

● 31. oktobrī latviešu biedrības telpās Dr. D. Biskaps runāja par tēmu „Reimatisms", pakavējoties pie tā izcelšanās, dažādām izcelšanās veidiem un sekām, kas apdraud cilvēka darba spējas un sagādā arī lielas ciešanas. Otrs referents Dr. M. Kažmers pakavējās pie šinīs dienās visai akutajām slimībām, kas saistītas ar aknām un žults pūsli, illustrējot savu stāstījumu ar daudziem piemēriem. Abi referenti atbildēja uz vairākiem klausītāju jautājumiem, un bija vērojama dziļu interese par ārstu stāstījumu. Prāvests J. Ozols dedzīgi [illegible] latviešu [illegible]

● 18. novembra svinības Grand Rapidos organizē latviešu biedrība un sarīkojums notiks 20. novembrī Sieviešu literārā kluba telpās (Šeldonas ielā 61, S. E. Piedalās Dziesmu vairogs koris diriģenta A. Kalnāja vadībā un brīvmāksliniece E. Reinvalde, klavierpavadījumu sniegs Ed. Grīnvalds.

● Grand Rapidu latviešu biedrības namā pagrabā ierīkota bufete ar bezalkohola dzērieniem un uzkodām. Bufete būs atvērta visos biedrības sarīkojumos.

● Gunta Vasariņa, kas apmeklē Junior koledžu un gatavojas sekretāres karjērai, 29. okt. šīs koledžas gadskārtējā sarīkojumā ievēlēta uz viena gadu par skaistuma karalieni.

● 14. novembrī Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums notiks. Dievkalpojumus Immanuela baznīcā sāksies parastā laikā un ir paredzama viesa — mācītāja Jāņa Meistara piedalīšanās no Milvokiem. V. Z.

● Rupjo rudzu maizi grandrapidiešiem tagad iespēja iegādāties J. Švechu pārtikas un delikatesu tirgotavā, pie tam kā vietējo, bet arī Filadelfijā cepto. Daudzas namamātes rupjo maizi gan cep pašas, jo tikai nevar samierināties ar amerikāņu miltu, kas nevienā neesot vajadzīgā rupjumā. Tagad tīri nejaušā kārtā tomēr atrasti rupjie rudzu milti paša pirmā labuma, kādās dzirnavās Nunikas ciemā. Izrādījies, ka šie milti gatavoti lopbarībai, un dzirnavniekam bijis liels brīnums par lielo pieprasījumu. Kādreiz tas vienam latviešu klientam teicis: „Atnesiet arī man to maizi nogaršot, ko cep no lopu miltiem." Saprotams, maize ir laba un garšīga, kaut tā cepta no lopu miltiem.

ROČESTRĀ, (N.Y.)

● Latviešu Krusta draudzes ārkārtas pilnsapulcē atkal pacēlās draudzes patstāvības jautājums financiālā plāksnē, jo iepriekšējā sēdē pilnsapulce izlēma pati aigot mācītāju un segt citus ar draudzes dzīvi saistītus izdevumus. Sinode bija vēlējusies šī draudzes lēmuma revīziju resp. tai tomēr neatteikties no sinodes algas pabalsta, bet draudze palika pie iepriekšējā lēmuma, skatīja cauri un pieņēma budžetu 1955. gadam, kurā radušos iztrūkumus segs no uzkrātiem ietaupījumiem, bet draudzes mācītāja atalgojuma kārtos ar Sirakuzu draudzi, jo abas draudzes apkalpo viens mācītājs. Draudzes nodevu noteica $1.60 mēnesī, maksātājos ieskaitot visus iesvētītos draudzes locekļus. Bez tam vēl uzdeva valdei izdarīt draudzes locekļu maksājumu deklarācijas. Pēc draudzes priekšnieka A. Niedola paskaidojuma pabalsts, ko sinode devusi draudzei līdz tās saimniekošanas uzsākšanai ar savu budžetu, saskaņā ar statūtiem nav atmaksājams, kamēr draudze sastāv sinodē. No amata revīzijas komisijā atteicies R. Ozols, bet uz citu pavalsti pārcēlies valdes loc. A. Grabežs. Viņu vietā, saskaņā ar draudzes satversmi, pieaicinās citus. Pilnsapulce bija diezgan satraukta. To vadīja P. Brūveris, protokolēja R. Ozols.

● Latviešu draudzes dāmu komitejas rīkotais prof. V. Stotta un Veltas Meihūberes-Stottes koncerts ar pianisti Ritu Saliņu kā pavadītāju bija saistījis krietnu pulku pateicīgu klausītāju, to skaitā arī amerikāņus. Dziedājumu izteiksmīgais priekšnesums, apvienots ar lieliskām vokālām dotībām, panāca dziļu pārdzīvojumu, sevišķi programmas latviskajā daļā. Tas bija tīras, patiesas mākslas svētvakars, kāds iestājas tikai pēc ilgāka laikā un garas ikdienas. Ne visai teicamā zāles akustika nespēja jūtami iespaidot koncerta jauko izskaņu. Starplaikā publikas interesi saistīja miniatūrā iekārtotais latviskais stūrītis. Būtu nopietni jāpadomā, kā nākotnē izrīkot plašāku latvisku izstādi, jo eksponātu uz vietas pietiekami daudz. Jāuzsver, ka sarīkojums amerikāņu Memorial Art Gallery telpās devis iespēju latviešu grupai nonākt ciešākā saskarē ar amerikāņu publiku un izraisīt dzīvu interesi par baltiešu tautām, to kultūru un vēsturi.

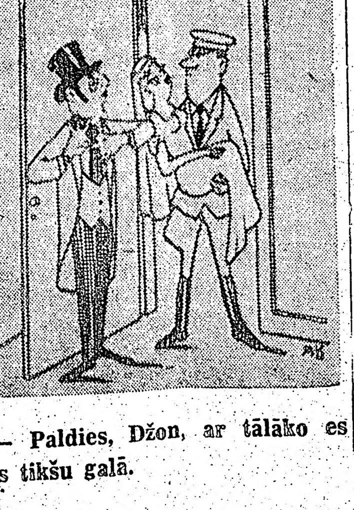

— Paldies, Džon, ar tālāko es pats tikšu galā.

INDIĀNĀPOLĒ (IND.)

● Pēc vairākiem neveiksmīgiem sanāksmju un referātu vakaru mēģinājumiem, oktobra pirmajā svētdienā Indiānas latviešu studentu kopas līdzšinējai valdei (Ērikam Krūmkalnam, Georgam Krikmanim, Gundāram Grīslītim), paziņojot savu pilnvaru nolikšanu, neatkarīgi no sanāksmes dalībnieku skaita un lēmuma, beidzot izdevās sasaukt kopas biedru pilnsapulci, kurā no pāri par 40 Indiānas valstī augstākajās mācību iestādēs studējošiem latviešu jauniešiem gan piedalījās tikai ceturtā daļa — 11.

Pārrunas par kopas turpmāko darbību pavīdēja pesimistiska noskaņa, ka pulciņa liktenis liekas jau apzīmogots, taču vienprātīgi nolēma „cīnīties līdz pēdējam." Šo „cīnīšanos" uzticēja jaunajai kopas valdei, kurā, aizklāti balsojot, ievēlēja Vilmāru Sprancmani, Ligitu Zēbergu un Gundāru Grīslīti ,kandidātos paliekot Beatei Nesaulei un Ievai Jansonei.

Par kopas pārstāvi Indiānāpoles latviešu jaunatnes organizāciju padomē (ILJOPē) līdzšinējās Ingridas Dapkus vietā izraudzīja Gu dāru Grīslīti.

● Nesen kopēju dzīves ceļu uzsākuši Indiānās latviešu biedrības sporta kluba volejbolists, basketbolists un vieglatlēts Ivārs Veldre un volejboliste Valda Bolšteina. Līgavainis, kas jau kopš pagājušā gada decembra atrodas ASV bruņoto spēku ierindā, nesen devies uz Vāciju, kur pavadīs atlikušo obligāto dienesta gadu.

● Pazīstamā Latviešu trio mūziķa, pianista brīvmākslinieka Melķa klavieru studijā — 2253 N. Alamaba St.; tel. WA 3-7551 — pašlaik mācās 25 audzēkņi. Savus sasniegumus plašākai publikai tie rādīs nākošajā atklātā audzēkņu vakarā, kas paredzēts pēc apm. 2 mēnešiem.

● Pēdējā laikā vairākiem mūsu tautiešiem, kas ievietoti šejienes slimnīcās, bijuši nepieciešama asins pārliešana. Tādēļ radusies doma pie kādas no šejienes lielākajām slimnīcām izveidot īpašu asins rezervju fondu. Tautieši, kas būtu ieinteresēti šī priekšlikuma īstenošanā, vēloties asinis ziedot vai pārdot, lūgti sazināties ar pasākuma iniciātoru, māc. Volrātu Isāku, tel. ME 4-9502.

● Indiānāpolē un tās tuvākajā apkārtnē dzīvojošiem tautiešiem tagad iespējams iegādāties K. Neimaņa ceptuvē Filadelfijā gatavoto rupjo rudzu un Rīgas saldskābmaizi, kas dabūjama N. firmas, Baltic Rye Bread, Indiānāpoles pārstāvībā — E. Ozoliņa, 2211 N. Alabama St., Indianapolis 5, Ind.; tel. — HI 2167.

● Sākot ar šo mēnesi, pie 1. Amerikāņu ev.-lut. draudzes pastāvošās latviešu grupas dievkalpojumi, grupas vadītāja māc. Volrāta Isāka vadībā, notiks svētdienu pēcpusdienās — plkst. 15.00, 1. Amerikāņu ev.-lut. draudzes dievnamā. Dievnama jaunais tel. numurs ir ME 4-9502. G. G.

CEĻA VĀRDI

Uzticīga mīlestība var pastāvēt starp ļoti dažādas vērtības, ilgstoša draudzība tikai starp vienādas vērtības cilvēkiem. Tādēļ arī pēdējā ir sastopama daudz retāk nekā pirmā. Goethe

o

Mūsu slava ir bezvērtīga bagātība, jo tā nekad mums neatmaksā tos upuŗus, ko mēs tai esam devuši. Marquis de Sade

o

Katros dubļos ir vispirms jāiesper ar kāju, lai zinātu, cik tālu tie aizšļakstās. Raabe

*

Baznīcā visskaļāk dzied tie, kas dzied nepareizi. Grillparcers

o

Jo augstāk stāv kāds cilvēks, jo biežāk ļaužu nekaunība tur tam kulaku zem deguna. Raabe

OSKARS PERRO REALE ESTATE BROKER

AKTĪVAKAIS LATVIEŠU NEKUSTAMU ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ. BEZMAKSAS AIZDEVUMU SAGĀDE UN PADOMI MĀJU PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS JAUTĀJUMOS KATRĀ LAIKĀ

1597 BLOOR ST. W. (pie Indian Rd.)

LL 5555

Paziņoju saviem klientiem un pārējai latviešu sabiedrībai, ka esmu pārcēlis savu NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS BIROJU uz JAUNĀM MODERNĀM TELPĀM, 1597 BLOOR ST. W. (pie Indian Rd.) Tel. LL 5555

SAULAINES SAULĒ UN VĒJOS

Atmiņas un pārdomas Mārtiņu zīmē

II

VECAIS SAIMNIEKS

Ik rītus, kad saules pirmie stari sāka šūpoties koku galotnēs savu gaŗo darba dienu bija jau sācis pārvaldnieks Pēteris Rudzītis. Šo latviešu lauksaimniecības stipro grodu nespēj salauzt arī svešniecības smagums, kas jānes uz nospiestajiem pleciem. Pieradis visu redzēt un pats kārtot savā saimniecībā Latvijā, Rudzīšu tēvs to dara arī algotā darbā. Viņa platais saimnieka solis liecina, ka Latvijā saņemtie divi duči diplomu un atzinības rakstu par priekšzīmīgi nostādīto lauksaimniecību, nākuši pelnīti, bet arī prasījuši daudz saprašanas, gribas un fiziska spēka. Šķiet, viņa vērīgā acs Saulainē saskata visu, kas tur veikts labi, kas vēl būtu uzlabojams, pārkārtojams, iekārtojams. Katrā ziņā Saulaines saimniecība ir drošās rokās, ko garantē Rudzīšu tēva pieredze un prasme saimniekot.

Žēl, ka furija Hazele savā skrējienā 15. oktobrī izpostīja viņa vistu aploku un nogalināja daudz skaisto vistiņu. Bet Pēteris Rudzītis ir stiprs vīrs: šo lielo nelaimi nabadzībā viņš pacietīs tikpat stoiski kā toreiz pārticībā, kad pirms 10 gadiem kaŗa viesuļvētra sagrāva viņa mūža darbu!

ZEM LATVIJAS KAROGA

Jauniešu nometnē šogad katrā periodā caurmērā uzturējās ap 60 zēnu un meiteņu. Mērķtiecīgi izplānotā darba dienā zem Latvijas karoga nometnes mastā izveidoja disciplinētu jauniešu kopu ar veselīgu miesu un spraigu latvisku garu. Tieši kā par brīnumu, šogad jaunieši savā starpā svešā valodā runāja daudz mazāk kā iepriekšējā vasarā. Īpaši tie, kas visu vasaru bija pavadījuši kopā nometnē, sarunājās tikai latviski. Šī parādība iepriecina un dod ticību, ka panākumi būs vēl lielāki, ja visi vecāki pareizi sapratīs latviskās audzināšanas jēgu un mērķi kā arī sekmēs šī mērķa sasniegšanu: mājās bērnus pieturēs pie latviešu sarunu valodas, sūtīs tos latviešu skolās un nometnēs. Pieredze māca, ka skolas jaunatni, kas iet svešās skolās, var arī no asimilācijas pasargāt. Ja vecāki būs modri un sabiedrība nāks talkā, tad arī mūsu jaunatne tiks vadīta pareizi tautas kultūras ceļiem, pa kuŗiem lielākā daļa atgriezīsies dzimtenē.

Šo svarīgo apstākli pareizi novērtējis māc. A. Lūsis un tāpēc vērību piešķiris jaunatnes audzināšanai vasaras nometnē un svētdienas skolā.

Bet mācītājs un viņa draudzes padomes vīri nav aizmirsuši arī veco audzi: kaut gan viņi neiet vecajiem līdzi pie urnām 30. okt. — 8. nov., taču arī ceļā nav nostājušies.

IEVIŅA UN BAIBIŅA

Pašā upes krastā zem kupla koka, kur dažas pēdas zemāk virmo straujie Aivijas ūdeņi, kas nāk no tālienes un aizplūst tālumā, pelēkā teltī visu vasaru dzīvoja mazā Ieviņa. Viņa patika visiem Saulaines iemītniekiem. Visi arī zināja, ka Ieviņa audzina divus rakūnu mazuļus īpaši ierīkotā stiepļu būrī turpat pie telts. Kādu vakaru Ieviņa mazos dzīvniecīņus palaida pastaigāties un — tie vairs neatgriezās. Skuma Ieviņa, skuma viņas draugi.

Ieviņai ir tikai 16 gadu, bet jau lieli nākotnes plāni. Kādu rītu, kad brokastojām pie viena galda, viņa man uzticēja savu nākotnes sapni: 20 gadu vecumā beigšot vidusskolu un tūdaļ studēšot. Vislabāk viņa mācītos par ķirurģi, bet tas gan būšot par grūtu, tāpēc palikšot pie zobārstniecības, un 25 g. vecumā būšot diplomēta zobārste.

To stāstot Ieviņas rudzpuķu zilajās acīs bija saules pieauguša cilvēka nopietnība un apņemšanās. Vēroju, ka Ieviņa ir arī sirsniga, atklāta, ar jaunatnei raksturīgo dziļo ticību dzīvei un nākotnei. Ieviņa nav tāda kā daudzas citas meitenes viņas vecumā: viņai nav bojfrenda, satiksmē ar latviešu draudzenēm runā tikai latviski un — kā ar divām gaŗām matu pīnēm, kas koši sakārtotas un kā vainags apvītas ap galvu.

Pie Ieviņas teltī dzīvoja blondā Baibiņa, kuŗai ir tikai 8 gadi, bet arī jau matu pīnes pāri šaurajiem pleciem. Ieviņu nedēļu nogalēs apmeklēja viņas vecāki, bet Baibiņu tikai tētis, kas arī rūpējas par bērna audzināšanu. Kāpēc Baibiņai jāiztiek bez mātes glāstiem? Kas ir šī nežēlīgā vara, kas atņēmusi bērnam vistuvāko, vismīļāko — viņa dzīvo māti? Vai šo traģiku nav izraisījis kāds morālē iezedzies grēks, ko sirdsapziņa nav gribējusi savaldīt, par ko vainīgajam būs jādod dzīvei norēķins, kad pienāks laiks un no pagātnes atgriezīsies nopulgotais liktenis?

*

Divas nedēļas latviskajā gaisotnē aiztecēja nemanot. Nedzirdot svešu valodu un neredzot svešus ļaudis, nemaz neienāca prātā, ka visapkārt aiz Jāņa draudzes īpašuma ir jau svešā pasaule. Kad šķīros no viesmīlīgās Saulaines, kur vēl palika vasarnieki un jaunieši nometnē, man ienāca prātā pārgalvīga doma: kā izskatītos mūsu tautas nākotne, ja visām latviešu meitenēm būtu tik lieli nodomi un tikpat gaŗas matu pīnes kā mazajai Ieviņai, no kuŗas lūpām visu vasaru nav atraisījies neviens vārds svešā valodā? . . .

SAULAINE — LATVIEŠU PILSKALNS SVEŠUMĀ

Saulaine! Aizbraucot no šī latviešu pilskalna, lai liktena jūgā atkal iekļautos svešniecībā, domas ieurbās 13. g. s. latviešu pilskalnos dzimtenē. Toreiz mūsu zemes baltos ceļus jau mīdīja svešu bruņinieku asi kaltās rumaku kājas. Tauta bija cīņā ar iebrucējiem, un senajā Saulaines pilskalnā, tāpat kā citos novados, ļaudis pulcējās, lai kopotu spēkus un darinātu kaujas rīkus savas zemes un brīvības aizstāvēšanai pret aulojošiem jātnieku pulkiem, kas ar zobenu un uguni sāka uzspiest latviešu arāju ciltīm svešu varu, svešu kultūru. Cīņa bija asiņaina un ilgstoša, taču pilskalnieši beidzot bija spiesti padoties ienaidnieku nesalaužamajam pārspēkam.

Bet drošsirdīgo latviešu zemes aizstāvju, kas palika dzīvi, lepnajās sirdīs nekādas varas un varmācības nespēja salauzt latvisko apziņu, spītu un brīvības atkatīgās dziņas. Audžu audzēm — un vēl šobaltdien — ik latvietis nes sevī šo senču mantojumu, ko turpmākās audzes gadsimtu tecējumā izkopušas un stiprinājušas. Bet toreiz zem kājām bija dzimtā zeme — neizsīkstošais latviešu tautas vitālitātes avots — no kuŗa vīri un sievas smēla spēkus savai ticībai un cīņai — cīņai, kas pēc 700 gadiem vainagojās ar uzvaru.

Arī tagad mūsu tauta ir briesmās — vēl lielākās kā toreiz. Tur, lai pakļautu svešai varai, maldu mācībām un svešiem noziedzīgiem dieviem, veco audzi iznīcina fiziski, bet jaunatni nomaitā garīgi. Arī šeit, brīvajā pasaulē, esam apdraudēti: svešā dzīve cenšas mūs noškirt vienu no otra un novadīt uz saviem pilskalniem, kur skan sveša valoda un plīvo sveši karogi. Aizmirstot sendienu teiksmainās Saulaines varoņus un viņu asinīm rakstīto testamentu nākošajām audzēm, daudzi no mums, meklējot laicīgus labumus, nevajadzīgi aiziet uz svešajiem pilskalniem, kur paliks svešinieki līdz kapa malai, bet mūsu rindās jauc vienotību, lauž zvērestu.

Tiesa, arī toreiz bija mazdūšīgie un labumu meklētāji, taču to bija maz un dzimtenes gaisotnē tie nespēja izjaukt tautas vēsturisko gājienu pretim jaunajai brīvības ausmai. Toreiz tautas roka atkritējus bargi sodīja vai arī izstūma no savējo vidus — tie kļuva tekuļi un bēguļi, ko nicināja un ienīda. Bet šodien — tautas taisnīgā roka ir bezspēcīga. . .

Un tomēr par spīti simtiem atkritēju, latviešu tauta neizputēs arī šinī moku laikmetā, jo tūkstoši paliks uzticīgi savam augstākajam pienākumam, savai kultūrai, senču testamentam. Šodien un nākotnē mūsu galvenā rūpe ir par jaunatni — to saglabāt un pārvest mājās. Un to panāksim, ja mums būs savas Saulaines. Vai šī Saulaine svešumā nav tāds pats cietoksnis kā toreiz, kuŗā ar savu jauno audzi tagad varam paglābties no svešās dzīves un stiprināties latviskā garā un patiesībā?

Kanadā ir jau divi latviešu pilskalni: Saulaine un Sidrabene. Kaut jel visās zemēs, kur mīt latvieši, šādu Saulaiņu un Sidrabeņu būtu vairāk! **Kurā pasaules malā atdzims nākošais sendienu pilskalns — Rakte?** J. V-ls.

KAUT KAS TRAKS . . .

Noskaidrojot kādas ģimenes radu rakstus, ar sarežģītu un gluži traku gadījumu jānodarbojas Dortmundas tiesai Rietumvācijā. Pēc kādas šķirtas laulības, kurā bijis piedzimis arī puika, šķirtenis apprecējis savas šķirtās sievas māti. Kā sava bērna vecmāmiņas vīrs šķirtenis tā kļuvis arī pats sava pēcnācēja vectētiņš. Vecmāmiņa savukārt kā zēna tēva sieva ir arī bērna pamāte. Turpretī mazā miesīgā māte kā tēva pašreizējās sievas meita pēc sarežģīto radu rakstu ģimenes uzskatiem, ir arī pati sava bērna māsa. Dortmundas tiesas inspektors Otto žurnālistiem apgalvojis, ka, tādā garā turpinot, varot teorētiski arī varbūt pierādīt, ka mazais puišelis kā sava tēva bērns un mezbērns beidzot esot arī pats savs tēvs. Bet ja bērns esot pats savs tēvs, tad viņa māte arī viņa sieva. Tiesas kungs nopūšoties tomēr apsolījies sarežģītos radu rakstus sakārtot, jo lieta varot kļūt vēl trakāka, ja tagadējais mazbērns pēc gadiem būšot liels, precēšoties un kļūšot tēvs arī pats saviem bērniem.

SUPERSTRĀDNIEKS HENNEKE

Austrumvācijas superstrādnieks Ādolfs Henneke, kas vācu komūnistiem nozīmē apmēram to pašu ko Padomju Savienībā Stachānovs, nesen kādā strādnieku sanāksmē atzinies, ka nespējot vairs veikt paša uzstādītās normas. Henneke pats sevi vareni kritizējis un sāpīgi saviebtu seju solījies tomēr laboties.

VAI MĒS NĀKAM NO INDIJAS?

Sakarā ar mana darba „Sanskrit Latvian Words" iznākšanu daudzi vēlas zināt atbildi uz minēto jautājumu. Attiecībā uz šo problēmu ir vairākas hipotezes. Daži indiešu pētnieki mēģina pierādīt, ka āriešu pirmdzimtene ir Kašmiras un Himalaju kalnājos (Sanskritu valodā hima nozīmē ziema un lejas — latviešu un sanskritu valodā vienu un to pašu, tātad Himalajas nozīmē ziemas lejas). Lielākā daļa zinātnieku domā, ka āriešu pirmdzimtene meklējama Kaukaza un Melnās jūras apkārtnē, bet daži atzīst, ka tā ir Baltijas jūras piekrastē. Cik zināms, prof. Šturms Vācijā nodevies šī jautājuma atrisināšanai. Ar lielu interesi jāgaida viņa atzinumi.

No manas sanskritu - latviešu kollekcijas nav redzams, ka mēs nāktu no Indijas, tieši otrādi, valoda liek noprast, ka mūsu cilšu brāļi to ir iekaŗojuši. Ņemsim tikai vienu sanskritu un latviešu vārdu — r a ž e n s. Pirmatnējā nozīme šim vārdam abās valodās tā pati, un latviešu valodā tas tālāku nozīmi nav ieguvis, turpretim sanskritu un indiešu valodās no tā ir izveidojušies radžas un maharadžas nosaukumi, tātad valdnieku apzīmējumi. Ko tas nozīmē? Izskaidrojums meklējams vēsturiskā plāksnē. Vairāki zinātnieki ir atzinuši, ka āriešu ciltis iegājušas Indijā ap 3100. gadu pirms Kristus dzimšanas, un tās ieskata kā beidzamās, kas sarāvušas saites ar pirmdzimteni. Tikai tad, kad āriešu ciltis iekaŗoja Indiju, no raženo (Skr. ražen) vidus izauga valdnieki, kuŗus sauca par radžām un maharadžām. Latviešu ciltīm, kas bija devušās pretējā virzienā, vārds ražens kā valdnieka apzīmējums nav pazīstams. Ja mūsu ciltis būtu nākušas no Indijas, tad tik svarīgs vārds kā radža kādā no tām būtu uzglabājies.

K. Lazdiņš, B. Sc. (Com.)

KUR MEKLĒT PAZUDUŠOS LEĢIONĀRUS

Bij. SS-kaŗavīru pašpalīdzības organizācijai HIAG (Hilfsgemeinschaft auf Gegenseitigkeit der ehemaligen Soldaten der Waffen-SS e. V.) ir pāri par 120 nodaļu Vācijā. Tā izdod mēnešrakstu Wiking-Ruf, un ar tās starpniecību daudzi pēdējo pasaules kaŗu pārdzīvojušie kaŗavīri atjaunojuši sakarus ar bijušiem kaŗabiedriem — latviešiem, vāciešiem, u. c., un sadarbojušies darba sagādē utt.

Bij. latviešu leģionārus un viņu piederīgos, kas ir neziņā par savu kaŗabiedru un piederīgo likteni, lūdz sniegt sekojošas ziņas: meklējamā uzvārdu, vārdu, dzimšanas datus, dienestpakāpi, vienību (divīzija, pulks, bataljons, rota), kaŗalauka pasta (Feldpost) Nr., kad un no kurienes saņemta pēdējā ziņa, meklētāja adresi un radniecību. Vēlama pazudušā ģimetne, ko nosūtīs atpakaļ.

Bij. kaŗavīru likteņu noskaidrošana ir katra leģionāra goda lieta. Sniegtās ziņas izmanto vienīgi kritušo un bez vēsts pazudušo kaŗavīru noskaidrošanai. Ziņu pieprasītāju un sniedzēju vārdi netiek izpausti. Izziņas, pievienojot pastmarkas atbildei, pieprasāmas: par 15. divīzijas kaŗavīriem — HIAG-Minsteres nodaļas valdes loc. V. Midziņam (12a) Münster i. Westf., Grevenerstrasse 69, bet par 19. divīzijas kaŗavīriem — Hans M. Schäfer, (21b) Hüingshausen/Westf., Kr. Altena. Igauņu (20.) divīziju pārzina Werner Mūthel, (23) Bremen — St. Magnus, Lesumer Heerstrasse 64.

Kas to būtu domājis . . .

. . . ka suņi un kaķi, neapdraudot savu dzīvību, bez barības spēj iztikt trīs nedēļas.

. . . ka čūskas bez barības var iztikt 800 dienas un dažas zivju sugas pat 1000 dienas.

. . . ka badošanās rekordu uzstāda blakts, kuŗa var bez „ēšanas un dzeršanas" dzīvot 5 līdz 10 gadus.

. . . ka sikspārņi bada nāvē nobeidzās jau pēc triju dienu badošanās.

. . . ka kurmis, izņemot ziemu, bez barības nespēj iztikt ilgāk kā 10 stundas.

. . . ka ēdelīgākais dzīvnieks laikam ir krupis, kurš 60 sekundēs spēj veikt 4000 kožļāšanas kustību.

. . . ka, pretēji valodām un vispārējam uzskatam, strauss briesmu brīdī galvu tomēr smiltīs nebāž. Parasti pamanot briesmas strauss nogulstās, izstiepj kaklu draudošo briesmu virzienā un uz savu ienaidnieku skatās ļoti plaši atvērtām acīm.

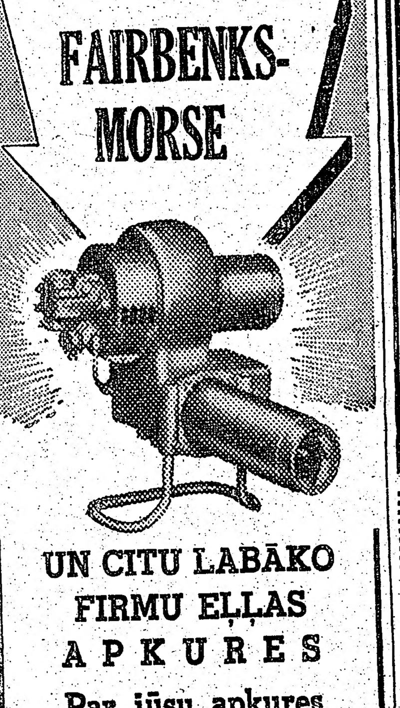
FAIRBENKS-MORSE

UN CITU LABĀKO FIRMU EĻĻAS APKURES

Par jūsu apkures problēmu sniedzam paskaidrojumus latviešu valodā. Labojam un iekārtojam visu veidu ūdens, gaisa un tvaika apsildīšanas sistēmas, kā jaunbūvēs, tā arī vecajās mājās

GARNEY & Co
15 BARTON AVE
Toronto, ME 2554

IZMANTOJIET IZDEVĪBU!

4 istabu māja DUFFERIN — COLLEGE rajonā. Cena $7.000. Iemaksa $1.500. Viena atklāta obligācija uz 10 gadiem.

8 istabu atsevišķi celta divstāvu mūra māja EGLINTON — YONGE rajonā. (1 min. līdz apakšzemes dzelzceļam). Ūdens-eļļas apkure, divas virtuves, 2 vannas istabas, cietkoka grīdas. Iebraucamais ceļš un garāža. Piedevām — izbūvēts pagrabs. Cena $18.000. Prasītā iemaksa $6.000.

Lūdz zvanīt LL 3744 V. MUKTAM LL 3744
WM. BOLLAND REAL ESTATE
1130 College St., Toronto

Informējieties par sensācionālo BĒRNU APDROŠINĀŠANAS JAUNO PLĀNU.
Tūkstoši jaunkanadiešu apdrošinājušies
Mutual Of New York
PIRMĀ AMERIKĀ
Slimnīcas, slimības un negadījumu, dzīvības apdrošināšana
LATVIEŠU NODAĻA:
ED. DIPNERS M. GRIMBA BR. RUBESS
Mutual Life Insurance Company of New York
50 King St W, Room 1207, tel. EM 4-8154, Toronto

20% LĒTĀK 20% LĒTĀK
S & G RIEPAS
459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. OL 6602
- 20% atlaide uz jaunām riepām 20%
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.

Zemas cenas. Stūres ass regulēšana Garantēts darbs
Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

MODISTE
Z. BRIGADERE
ATKAL PIEŅEM DARBUS
Zvanīt vakaros no 6-9
Tel. LL 0979

KEN WILLES REAL ESTATE
1460 YONGE ST., TORONTO
Nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas gadījumos neierobežotā izvēlē informāciju sniedz
Edgars Roķis dienā WA 4-7407, vakaros WA 3-4194

Okeana un lidojumu biļetes pērciet pie
D. DWORKIN & Co
Vienā no vecākajiem ceļojumu birojiem Toronto. Mēs runājam latviski.
525 Dundas St., W.
Tel. EM 4-9338, Toronto

REAL ESTATE LTD.
A. W. FARLINGER
MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD
JUMS PIEDĀVĀ:
SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS
SWANSEA 6 istabu atsevišķa labāko ķieģeļu māja, tuvu Bloor satiksmei un iepirkšanās centram. Iebraucamais ceļš un garāža. Moderna virtuve, eļļas apkure. Iemaksa $5.000.
HIGH PARK rajonā atsevišķa 10 istabu mūra māja, cietkoka grīdas, 2 modernas virtuves, eļļas apkure, garāža, laba ienākumu māja. Iemaksa $4.000.
BLOOR —— ST. CLARENS atsevišķa 7 istabu mūra māja ir iegūstama ar $3.500 iemaksu — labs pirkums.
YONGE — HILLSDALE 8 istabu 2 stāvu mūra māja ar izbūvētu pagrabu — tuvu pazemes dzelzceļam. Iem. $5.500.
PALĪDZAM AIZDEVUMU SAGĀDĒ
VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ
2475 BLOOR ST., W., TORONTO
Tel. MU 8151, mājās MU 5836

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC
68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451
Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

Drēbnieks
J. Grīslis
188 Davenport Rd. Toronto
WA 3-5295
Agrāk: Rīgā, Berlīnē Stokholmā
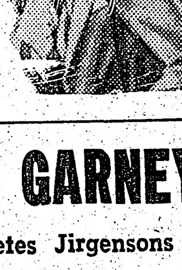

ANNA GARNEY,
bijusī Elizabetes Jirgensons modes salona meistare Rīgā,
atjauno pasūtinājumu pieņemšanu
DĀMU TĒRPIEM
928 Bloor St. W., Toronto
(pie Concord Ave)
Lūdz zvanīt no plkst. 6.30 vak.
Tel. OL 7066

PIEPRASIET!
Penmans
WARRANTED HIGH GRADE PENMANS KNIT-GOODS
„27" VILNAS-LINU
APAKŠVEĻU

Šī ir ziemas perioda apakšveļa, ko nevienas citas firmas ražojums nevar pārspēt ne siltumā, ne izturības ziņā, zemās cenas. Pagatavota pēc jaunākām prasībām, nepārspējama ērtību ziņā. Šis ir Penmana labākais ražojums. Krājumā krekli, bikses un rīta svārki vīriešiem un zēniem
Penmans "27" FLEECE-LINED UNDERWEAR
PASTĀV KOPŠ 1868 GADA
Penmans "27" FLEECE-LINED UNDERWEAR
27-FO-4

KLAVIEŖU BŪVĒTĀJS
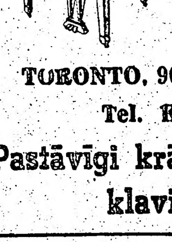
A. KĻAVIŅŠ
skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem
TORONTO, 90 LONDON ST,
Tel. KE 8609
Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
izdara uzņēmumus ieкš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes.
Amatieŗu filmas attīsta un kopē
Uzņēmumus lūdzu iepriekš pieteikt
HA 3800. 445 Pape Ave

Alex. Kretulnieks Agency Representing THE CONTINENTAL COMPANIES
paziņo saviem god. klientiem un visiem Ontario apgabala latviešiem savu jauno adresi:
865 COLLEGE ST. TORONTO, ONT.
Tel.: LA 5211 un WA 4-5771
Šinī sakarā esam vienojušies ar fotografiskās mākslas studiju
L U N A
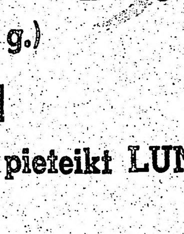
uz ZIEMASSVĒTKIEM dāvināt katram latviešu bērnam (līdz 15 g.)
vienu portretu
Lūdzam pasūtinājumus iepriekš pieteikt LUNA foto studijā,
1134 DUNDAS St. W. vai pa tel. ME 8967

LUNA studijai Toronto
Lūdzam šī kupona uzrādītājam
Vārds un uzvārds ....
Adrese ....
Telef. ....
izgatavot vienu bērna (5" reiz 7") portretu.
Šis kupons derīgs līdz 15. dec. 1954. g. un ir bez jebkādām saistībām tā īpašniekam.
A. KRETULNIEKS AGENCY
CONTINENTAL COMPANIES

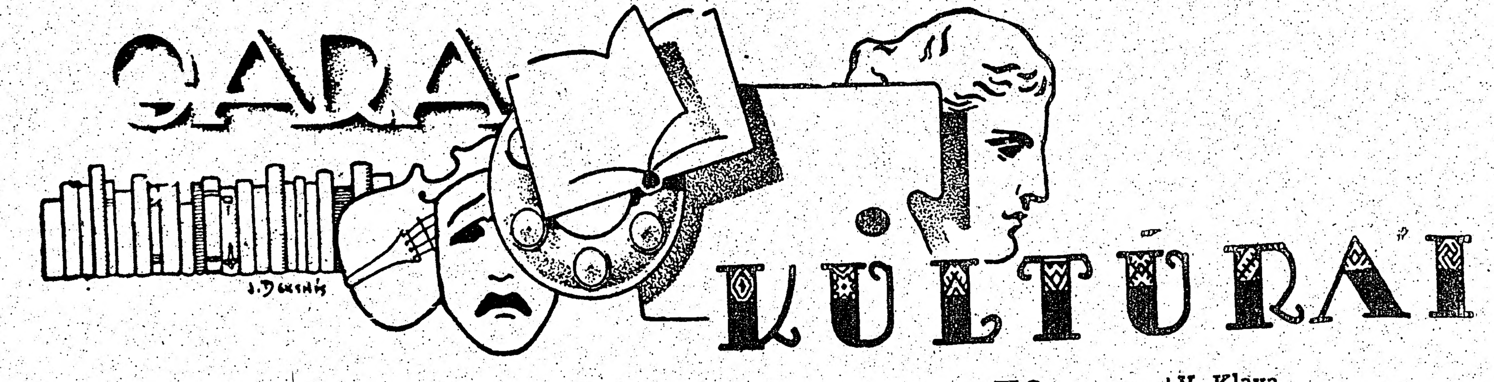

TAUTAS ROTU KALĒJA — KĀRĻA SKALBES

75 GADU DZIMŠANAS DIENAS ATCEREI

Šīgada novembra septītajā dienā pirms 75 rudeņiem Vecpiebalgas Incēnos dzīves gaismu ieraudzīja zēns, kam Likteņlēmējs bija vēlējis kļūt par savas tautas dziesminieku.

Vai nav zīmīgi, ka Kārlis Skalbe, kalēja dēls būdams, pats savā vēlākā dzīvē kļuva par tautas gara rotu kaldinātāju?

„Līst zelts un vesers dej,
Kaļu rotas līgavai —
Mīļai, skaistai Latvijai."

Par dzejnieka mūža dienām varam izteikties viņa paša vārdiem: „Darba dienas — lietus dienas — tumšu rūpju novakās." Jā, vieglas nebija tās dienas, kuras zēna un jaunekļa gados aizgāja gana, pulksteņu taisītāja mācekļa, lopu dzinēja, kolportiera un skrīvera palīga gaitās. Un tomēr tās dzejnieka dvēselē nav atstājušas tumšas pēdas. Viņa dzīves skatījumā atmirdz saules spožums:

„Cik zelts pasaule gaiša un jauka!"

Visas dzīves pārestības dzejnieks pieminējis bez rūgtuma, bez atriebes kāres:

„Kāpēc vairot sāpes? Lai vairojas labāk prieks."

K. Skalbes baltais kaķītis kļuvis mums par labestības simbolu, bet pats dzejnieks izpelnījies „Sirds un saules dzejnieka" vārdu.

Savā 65 gadu garajā dzīves laikā Skalbe bijis acu liecinieks visiem mūsu tautas vēstures notikumiem, sākot ar 1905. gada revolūciju. Tās idejas iededzina sajūsmu arī jaunā Skalbes krūtīs. Vēlāk līdz ar daudziem citiem latviešu brīvības sargiem — strēlniekiem — bijis nomodā par dzimtenes aizstāvēšanu, un dzejnieka vārdi:

„Es nāvi vaigā redzēju,
Es pazinu badu un briesmas..."

nav tātad tikai fikcija.

Kad dibinājās Latvijas valsts, dzejnieks ir viens no tās pamatu licējiem. Viņš darbojās Tautas padomē, Satversmes sapulcē, Saeimā, un sirsnīgs ir viņa prieks par dzimtenes uzplaukumu.

Dzejnieks pārdzīvojis mums visiem sāpīgās atmiņās iegūlušos bēgļu gadu, kad:

„Daudz mocekļu bij' izredzētu,
Tev, mana mazā tēvija."

un viņa domas ir daudzkārt sērsušas pie tiem mūsu tautas dēliem un meitām, kas

„... tālu klīst,
Sirt vergojot svešajā zemē..."

K. Skalbem divi reizes mūžā bijis jāauj kājas bēgļu gaitām: Pirmoreiz pēc 1905. g. revolūcijas, otrreiz — 1944. gada rudenī. Šī pēdējā šķiršanās no dzimtenes dzejniekam sevišķi smaga:

„Bet tagad no mājām es aizeju
Vecs „gurdens ar ubaga nespēku..."

Liekas, ka šai reizē dzejnieks nojautis liktenīgo atvadīšanos no „zemes, Dieva svētītās."

Viņa vārdi:

„Tā miršu es vientuļš, svešumā dzīts"

piepildījušies pēc nepilna svešniecības gada — 1945. gada pavasarī.

Un nu jau 9 gadi, kad dzejnieks mirā.

Šai viņa dzimšanas dienā, mēs varam paņemt rokā viņa darbus, šķirt vienu lapu pēc otras, un, liekas, ka dzejnieka labsirdīgais smaids pavīd mūsu acu priekšā, un viņa balss saka:

„Bez izpostītās un zaudētās dzimtenes mums vēl ir otra dzimtene. To mūsu rakstnieki cēluši savos darbos, un to mums neviens nevar atņemt."

Jā, — to mums neviens nevar atņemt! Pēc Skalbes dzejoļa pārlasīšanas mēs tiešām varam izsaukties:

„... es esmu dzimtenē, kā agrāk biju..."

Bet šobrīd, šai mēnesī, kuru mēdzam dēvēt arī par veļu mēnesi, uz mums runā dzejnieks, atgādinādams:

„Pieminiet mirušus mirušu dienā, Varoņus savus pieminiet dzīvus."

Dzejnieku cienīdami, pildīsim šos viņa vārdus: pieminēsim savus varoņus, lai to cildenie darbi būtu par paraugu mūsu jaunajai paaudzei, uz kuras palīdzību gaida mūsu dzimtene

„... asarās, pie jūras loga zila."

Ērika Ķerģe

V. Kļava

SIKSTUMS

Tas,
kas simtiem audzina zāli,
uz akmeņiem sūnu
un ceļmales ratu sliedēs,
Tas
audzina mani
tukšā zemē.

Liek klintī kaiļa olas,
vij rauduve ūdeņos ligzdu,
zarā šūpojas putna bērns —
tā
ir gādāts par mani.
Un es būšu vēl ilgi,
līdz pēdējai stundai es būšu
ar nezāles sīkstumu,
ar dadža pieķeršanos,
ar sūnas pacietību,
greizs un līks,
sīvs un skarbs
es būšu ilgāk kā šie,
kas sūc savu skaistumu
no mēslotas zemes.

Dagmaras Kokeres koncerts

Igauņu pianiste Dagmara Kokere ir lieliska modernistu interprete, tādēļ arī laikam vairums programmā uzņemto darbu piederēja 20. gs. Recenzentam nebija iespējams noklausīties koncerta 1. posmu, kas aptvēra Bēthovena Sonātu op. 31. Nr. 3, un igauņu komponista Tubina Sonatīnu. Otrā koncerta daļā Kokere attūrījai, smalkjūtīgi veidoja Forē Nokturni un Impromptu. Tur bija gan jauku sentimentu, bet bez sentimentālisma. Kokerei labi padodas ritmiski asie, perkutējošie skaņdarbi — tādi bija Bartoka I Rondo (ungāru tautas melodiju ritmiskas un melodiskas variācijas). Interesanta bija jaunā igauņu skaņraža Kaljo Raida Svīta, drusku fragmentārā un vietumis rapsodiska, bet ar poētisku nokrāsu, vērtīgu melodisku izdomu. Koncerta augstākais veikums neapšaubāmi gan bija noslēgumā nospēlētā Debisī impresionistiskā svīta Pour le Piano, kas tiešām arī izskaņēja kā mirdzošs veltījums brīnišķam instrumentam — klavierēm. Kokeres techniskā veiksme pārliecināja, sugestēja, tāpat kā kolorīta pilnās piesitiens, izteiksmīgu nodomu un gaumīgas izpratnes iezīmēts. Ja Kokerei varētu pārmest zināmu „pozitīvismu" spēlē, atturīgu vēsumu un reālu pieeju artistisko nodomu īstenošanā, tomēr paliek nenoliedzamas viņas spožās pianistiskās kvalitātes, intelligence. Mums, latviešiem, diemžēl šodien nav līdzvērtīga pianista, kuru varētu likt blakus igaunietei Kokerei. Koncerts notika meditatīvas atmosfairas piesātinātā Unitāriešu baznīcas modernajā zālē. Tiku jau kādreiz aizrādījis, ka šo zālīti būtu vērts izmantot arī dažam labam, piemērotam, latviešu koncertam.

T. Ķeniņš

Aktrises Almas Mačas

DZIMŠANAS DIENAS VAKARS MUSKOKĀ

Plašākai sabiedrībai, varbūt, nebūs zināms, ka mūsu ievērojamā skatuves mākslinieces Alma Mača pagaidu maizes darbu atradusi Muskokas sanatorijā, kur nodarbināts samērā prāvs pulciņš latviešu. Tiem ir liels prieks, ka gavilniecei var sveikt savā vidū.

Dzimšanas dienas vakarā ar ziediem un laimes vēlējumiem mākslinieci sveica pulciņš darba kolleģu. Manāmi saviļņota bija māksliniece, kad viņai krāšņu ziedu velti sniedza Ināra Kalniņa, bet inž. Rob. Kalniņš teica īsu uzrunu, starp citu teikdams: „Lieli gaismu un talantu pāri visām sāpēm un grūtumiem, lai to ziedotu vēlreiz brīvās Latvijas skatuves mākslai."

Turpinājumā L. Krūmājs nolasīja mākslinieces veltīto sacerējumu. Aizkustināta par apsveikumiem, Alma Mača jo sirsnīgi viesiem pateicas, šķiroties izsakot mudinājumu Muskokā nodarbinātiem tautiešiem allaž pulcēties kuplā skaitā un nākt talkā katrā vietējā sarīkojumos, kas ir svarīgi trimdas dzīvē.

L. K.

TRĪS VIESIZRĀDES

Toronto latviešu nacionālais teātris pagājušā sestdienā viesojās Londonā ar „Uz Ameriku" izrādi, pulcinot pilnu zāli atzinīgu skatītāju, bet 13. novembrī teātris ar to pašu izrādi apciemos Bramptonas tautiešus, bet 20. novembrī dosies uz Kičeneru ar trim viencēlieniem — R. Blaumaņa Sestdienas vakaru, Dz. Freimaņa Nodevēju un I. Vīksnas Brāļa atgriešanos. Tā kā rež. M. Bērziņas veselība uzlabojusies, viņa atkal pati piedalās izrādēs, spēlējot divas lomas.

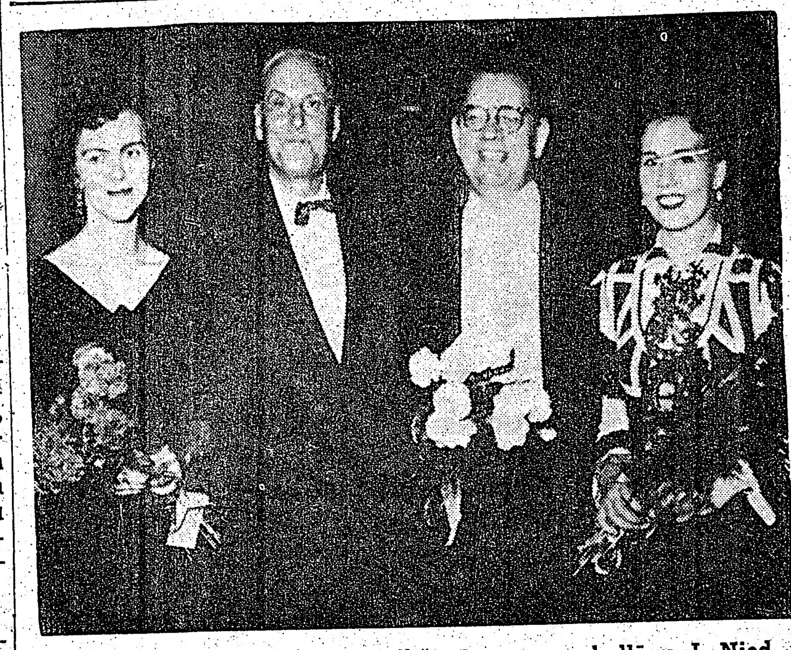

Pēc koncerta jauka bija satikšanās ar veco kollēgu J. Niedru. Uzņēmumā no kr.: pianisteR. Saliņa, J. Niedra, V. Stotts un V. Meihūbere-Stotta

Atkalredzēšanās jūsmas zīmē norisinājās Viktora Stotta un viņa audzēknes un meitas Veltas Meihūberes-Stottas koncerts. Kaut klausītāju bija pamaz, toties atsaucība, sirsnība un kontakts mākslinieku un auditorijas starpā bija jo ciešāks. Mūsu prominentais Nacionālās operas solists V. Stotts teicamā priekšnesumā atskaņoja vairākas latviešu komponistu dziesmas, bet vistuvāks klausītājiem tomēr bija tai programmas daļā, kas saistās ar operas skatuvi — operu ārijās un duetos, kur viņam pilnvērtīga partnere bija Velta Meihūbere-Stotta, spēcīgas, rūpīgi skolotas balss īpašniece jau ar atzīstamu koncertestrādes rutīnu.

J. Kreiļa uzņ.

„RŪSA" — PĀVILA KLĀNA ROMĀNS

IMANTAS APGĀDS DĀNIJĀ

Interesanti būtu sastādīt pārskatu par to, kā trimdā sarakstītajā prozā pakāpeniski atspoguļojas mūsu pēdējo 15 gadu vēsture. Vienu no atlikušajiem robiem Pāvils Klāns patlaban aizpilda ar plašu un spēcīgu tēlojumu par 2. pasaules kaŗa beigu posmu. Klāns savu darbu par reportāžu nosaucis gluži lieki, — tas ir ar lielu prasmi stabili uzbūvēts romāns, moderns vārda labākajā nozīmē, ar vienīgo savdabību, ka tajā nedarbojas viens galvenais varonis, bet četri. Tas mūsu dienu literātūrā nav nekas neparasts. Plivjē lielajos romānos par 2. pasaules kaŗu varoņu nav nemaz, ir tikai „kareivji," kurus autors nosūta uz vietām un notikumiem, ko vēlas tēlot.

Lai varētu „būt klāt" visos, no mūsu viedokļa, svarīgākajos kaŗa beigu degpunktos: Kurzemē, Rīgā, Berlīnē, pēckapitulācijas Rietumvācijā, Klāns, izvēlējies četrus latviešus: Berlīnē akreditētu žurnālistu Eriku Doni, leģiona virsnieku Miku Peniķi, leģionāru Ilgvāru, Gundabi Žilgmi un kaŗa ārstu Sabili. Sievišķīgo elementu pārstāv doktora meita Sibila un Doņa līgava, franču žurnāliste Žanīna Barro. Visas šīs personas vairāk vai mazāk saistītas ar kādu noslēpumainu kropli „ekselenci" — bijušu ministru un nākošo pagrīdnieku, kas, palikdams krievu ieņemtajā Rīgā un maskēdamies kā armijas lazaretes kapracis vai līķu nama uzraugs, organizē ziņu un dokumentu pārsūtīšanu no Latvijas uz brīvo pasauli. Kas īsteni šīs par ziņām, kuŗu dēļ gan pats ekselence, gan viņa sūtņi liek savas dzīvības uz spēles, tuvāk netiek paskaidrots. It kā simbolizējot to, ka arī rietumu „brīvā pasaule" par tām, Dievam žēl, neko daudz nezinkārotu, tās vai nu iet bojā, nogrimstot līdzi leģionāram Zilgmem, nelaimīgā lēcienā uz pēdējo kuģi, kas atstāj Liepāju, vai arī nonāk krievu rokās, kad Dr. Sabile tās pārdod krievu spiegam par iespēju izglābties no ielenktās Berlīnes. Pieminētās personas zīmētas neuzkrītošiem, atturīgiem vilcieniem, tomēr noveidotas dzīvi un skaidri un tieši ar savu nepārspīlēto dabīgumu teicami izceļas drāmatiskajās un posta iznīcības ainavās, kurās darbojas. Izņēmums ir vienīgi rēgainais ekselence, kas sauc atmiņā dažus Viktora Igo līdz baigai fantastikai kāpinātos personāžus.

Rūsa ir teicami nostrādāts un stiliski noveidots darbs. Valoda rit ar miniatūrās ievingrinātu vieglu, nepārspīlēti izrotātu plūdumu, kas tikai retumis sastrēgst emocionālos kāpinājumos, izceļot kādu no romāna centrālajiem notikumiem. No daudzām iespaidīgām nodaļām atmiņā paliek tēlojums par gaisa torpēdas trāpījumu kareivjiem pārpildītā transporta tvaikonī, noskaņas krievu okupētajā Rīgā, kur, neatvairāmas vēlēšanās dzīts, ielavās leģionārs Zilgme ,saspīlētā, mocošā sprieguma pilnā pēdējā pēckapitulācijas diena Liepājā un — pēc beigtā kaŗa — smeldzīgā izskaņa, kad no gūsta pabēgušais leģiona leitnants Peniķis un „kolaborante" Žanīna, kā Dieva nepieņemti, mētājas pa Mannheimu un Heidelbergu, bet par nodevēju kļuvušais vecīgais kosmopolīts Dr. Sabile nolemj atgriezties krievu okupētajā dzimtenē. Romāna visiespaidīgākais un krāsainākais tēlojums ir lieluzlidojums Berlīnei. Izjūtas patvertnēs, pilsētas degšana, bēgšana cauri svelmīgā gaisa virpuļiem, dūmu aizklājiem un liesmām notēlotas meistariski. Pārliecinoši Klāns tiek galā arī ar Žanīnas jūtu saspīlējumiem sakarā ar Doņa nāvi un arī ar riskanto un cinisko Dr. Sabiles seksuālo „noreaģēšanos," kas atgādina gan citādi situētu, bet psīchologiskajā perversitātē līdzīgu ainu aizbrukušajā šachtā Emīla Zolā romānā Ogļrači.

Romānā piebārstīts daudz prātniecisku iztirzājumu, kas vietām manāmi aizkavē darbību, bet no otras puses, nepieciešami kā rezonātori vai reflektori, lai kāpinātu romāna noskaņas. Autors neuztiepj savus uzskatus, viņš nevēlas arī tieši izšķirt, kas ļauns un kas labs. Viņš rāda, ka notikumi, reiz iekustināti, iegūst fatālu neatvairāmību, ka ar apstākļu varu un arī paša afektiem, ko izaukuši apstākļi, tikpat kā nav iespējams cīnīties. Tāpēc Klāns rauga attaisnot zvejnieku, kas saņēmis lielu naudu, solīdamies pārvest Miku Peniķi uz Zviedriju, pēkšņi atsakās to darīt un paslēpjas. Viņš nepazudina arī Dr. Sabili, kas klūst nodevējs, lai glābtu divas dzīvības. Leitnants Peniķis kapitulācijas dienā Liepājā izšķiras ar līgavu, un kad viņam gadās iespēja nokļūt uz izbraucoša kuģa, dara to pilns izmisuma un nicināšanas pret sevi. Klāna varoņu cilvēciskais vājums piešķir tiem ticamību un izceļ laikmeta traģiku, no kuras pārcilvēciski izveicīgi vai nesatricināmi krietni varoņi novērstu uzmanību. No visiem romāna tēliem vienīgi krievu spiegs un čekists majors Kvadrāts gluži nepārliecina ar savām izmeklētajām, glumajām manierēm, allaž pārāko stāju, kāda gan varbūt piemistu kādam krievu bijušās aristokratijas pārstāvim, bet ne padomju režīma uzdulkotajām nācijas padibenēm, kuras nekad neatstāj tipiski āziātiskā aizdomu grimase un naidīgais mazvērtības komplekss, pret visu rietumniecisko, vienalga, vai viņus ietērpj ordeņiem apkārtās uniformās vai diplomātu frakās.

Bet — tāds romāns, pret ko nevarētu vērst neviena iebilduma, vēl nav uzrakstīts nevienā valodā un kopsummā Klāna Rūsa pieskaitāma vislabākajam, ko devusi mūsu trimdas literātūra.

Atzīmējams Ernas Geistautes vāka apvalks, kā piemērs tam, ka arī spilgtās krāsas, no kādām mūsu grāmatu grafiķi vairās, var lietot ar gaumi un efektu.

Anšlavs Eglītis

Mūzikas bibliotēka

Toronto publiskās mūzikas bibliotēkas nesen atklāja skaņu plašu kollekciju pie mūzikas bibliotēkas, kas novietota tās St. George Street namā pie College Street. Šai kollekcijā pašlaik ir kādas 400 lielās un 700 parastās skaņu plates, un šīs plates var īrēt par visai niecīgu atlīdzību. Visus ienākumus izlietās kollekcijas paplašināšanai.

Kaut gan skaņu plašu nomāšanas bibliotēkas nav neparastas, šai Toronto kollekcijai ir tā priekšrocība, ka mūzikas bibliotēkā atrodamas gandrīz visu skaņu platēs uzņemto mūzikas darbu notis. Ir konstatēts, ka arvien vairāk un vairāk parasto pilsoņu, kā arī studējošo, vēlas saņemt skaņu plates ne tikai izpriecai, bet lai padziļinātu mūzikas zināšanas. Fakts, ka notis, grāmatas ar mūzikas komentāriem un skaņu plates var nomāt vienā un tai pašā vietā, veicina studiju iespējas.

Bibliotēka bez tam iekārtos arī noklausīšanās iespējas, izmantojot galvas telefona iekārtojumu, lai varētu klausīties skaņu plates uz vietas.

Mūzikas bibliotēkā ar 25.000 priekšmetiem ir dažas neparastas lietas, ieskaitot lielās partitūras, kas pieejamas apmeklētājiem. Dr. Bruce Carey dāvājis bibliotēkai savas Bacha notis, un nelaiķis Dr. H. A. Fricker atstājis savu kollekciju, kurā ietelp 10.000 nošu lapu. Pēdējo gadu nomātāji pāri par pusi ir jaunkanadieši.

C. S.

Sv. Andreja baznīcas koris novembrī dzied 4 reizes

Sevišķu aktīvitāti novembra mēnesī solījies demonstrēt Pirmās Toronto latviešu ev.-lut. draudzes koris, kas diriģenta T. Ķeniņa vadībā novembra mēnesī uzstāsies 4 reizes. Tas kuplinās draudzes dievkalpojumus 18. un 21. novembrī Sv. Andreja baznīcā, bet 14. novembrī kā viesis piedalīsies Toronto baptistu draudzes gada svētkos, Walmer Road baznīcā, kur dziedās A. Jurjāna, A. Kalniņa, Mocarta, Lutkina un Hendeļa skaņdarbus. Svētdien, 28. novembrī, tas aicināts piedalīties savas „vārda māsas" Blūra ielas sv. Andreja baznīcas vakara liturģiskā dievkalpojumā — koncertā. Blakus šiem pienākumiem, koris cītīgi gatavojas savam gadskārtējam koncertam, kas notiks 1955. g. 12. martā sv. Andreja baznīcā (atkārtojums 13. martā Hamiltonā). Koncertam tiek iestudēta Jāņa Norviļa kantāte Latviešu dziesma un citi skaņdarbi. Jaunās kantātes pirmuzvedumā piedalīsies arī pats autors, kas dos arī vēl dažus citus pirmatskaņojumus — savas pēdējā laika kompozicijas ērģelēm.

BLĀVĒJA STĀSTS

(3. turpinājums).

Taču no bailēm nolēmu meklēt citus mazāk bīstamus ceļus uz panākumu kalngaliem. Tie bija, kā izpētīju, visai dažādi, te atkal jāizsaka atzinība buržujiskai, nupat samītai iekārtai. Pieaudzis es noskatījos, ka varu kļūt par literātūras kritiķi. Kāpēc tieši par to? — jūs ar pilnu tiesību jautāsit, biedreņu jaunkundzes. Nu, vienkārši tāpēc, ka tas man likās visvieglāks. Tur nevajadzēja nedz miesas, nedz gara spēka, tu varēji būt greizs, tizls, ačgārns, traks; ja tikai tev bija piesavināta vai iedzimta lamāšanās spēja, asa spalva, tad tu varēji kļūt par pirmā numura kritiķi. Tev tikai bija jāiegaumē dažas lietas, kas tiešām nebija grūtas: neaiztiec varenos, kas spēj tev pašam kaitēt, bet slavē; esi godprātīgs pret avīžu, žurnālu redaktoriem, ja tie paši raksta, bet ja neraksta, tad izdomā viņiem citus nopelnus; noliec godbijīgi galvu pret profesoriem, ja tie iedomājas dzejot; piekop sirsnīgas attieksmes ar dzērājiem, kurus vari papelt pa reizei par „neskaidrību," netieši pamādams uz vājību, kas apmiglo viņu smadzenes. Pārējiem tu vari uzbrukt pēc patikas, pat nav vajadzīgs savas domas kaut kā pamatot. Tu iegūsi cieņu, no tevis bīsies. Tavu kritisko bultu upuri var būt ļoti dažādi, tāpat kā tavu slavējamo tipi. Droši tu vari zākāt tos, ko jau citi zākājuši vai zākā: tev līdzīgie kļūs tavi sabiedrotie, kas citādi visai nenovīdīgi būtu skatījušies uz tavu parādīšanos. Tālāk tu vari uzbrukt tiem, kam darbi gan labi, bet kas paši nav mācējuši sev nostiprināt aizmuguri ar izdevīgu savstarpēju apdrošināšanas biedrību, kurā tu pats jau pašā sākumā būsi iestājies ja ne par biedru, tad par goda biedru gan. Tos apstrādājot, vari būt drošs, ka daļa sabiedrības teiks: „redz, kā sadeva gan!" Sadošanā tev būs arī skubinātāji. Par visām lietām raksti tā, lai no tevis bītos. Kāds kritiķis bija ieguvis bīstamu slavu tieši ar to, ka katrā recenzijā aizrādīja uz autora it kā valodas kļūdām. Es jums saku, biedreņu jaunkundzes, no viņa bijās kā no mēra: jauni dzejnieki stiepa savus sacerējumus izlabošanai recenzenta valodā. Lūk, par šādu vīru man gribējās tapt. Nevar teikt, ka man nebūtu panākumu. Trīsdesmitos gados kādā komūnistu mēnešrakstiņā parādījās mani apcerējumi, kuros izrēķinājos ar dažu iedomīgu buržujisku dzejdari. Man pareģoja spožu nākotni: jauns Jansons-Brauns es būšot. Diemžēl, fašistiskās diktātūras neģēļi aizžmiedza mēnešrakstiņu, tā izbeidzot manu kritiķa karjēru.

Biju jau iepriekš apskatījies pēc cita ienesīga amata, galīgi izsprukdams patversmes valgiem. Vēl agrāk partijas izveidoja sev jaunus aģitātorus, kas veco līderu vietā apbraukāja strādnieku ir zemnieku sapulces. Tie bija jauni godkārīgi cilvēki, kas negribēja stiprāku darbu strādāt, topoši literāti, kas slaistījās pa kafejnīcām, īsti plāno galdiņu urbēji būdami. Savu musinātāja gaitu sākumā dzirdēju šādu divu jaunu rakstītāju sarunu. Pirmais bija aprakstījis savus puikas gadus Grīziņkalna apkārtnē, otrs dzejoja izmisīgā pagrimēju jeb dekadentu garā.

Grīziņkalnietis: Esmu galīgi saistījies ar komūnistiem. Domāju, būšu vilcis labāku lomu nekā tu, jo pēc desmit gadiem ienāks krievi.

Pagrimējs: Tad gan. Bet ja viņi ienāk tikai pēc divdesmit gadiem, tad es būšu vilcis labāku lomu, jo būšu baudījis visas brīvās valsts priekšrocības, piederēdams pie mērena virziena. Pāriet ir tad man pietiks laika.

Grīziņkalnietis: Nu nezin vis. Tādus pārgājējus Maskava neko necienī.

Grīziņkalnietis izrādījās paregis uz aci, tikai pats vairs to nepiedzīvoja, jo nonīka kādā Parīzes trako namā. Pagrimējs pagrīdē jau priekš dažiem gadiem pieslējās Maskavas līnijai. Es nolēmu sekot grīziņkalnieša gudrībai, pieteikdamies par musinātāju, tagad piedzīvodams savu lielo dienu.

Taču pagāja diezgan ilgs laiks, piedzīvoju dēkas, nepatikšanas, kamēr izmācījos tā izturēties, kā partija prasīja. Pirmais posms manā jaunajā amatā aizskrēja viegli, jo tad vēl bija brīvie laiki. Varēju braukāt, kur gribēju, runāt, ko gribēju. Ja kāds tumšāks kārtībnieks kaut kur prasīja dokumentus, tad pietika parādīt likumīgu partijas karti, lai kruķis atšūtos. Dibināju šūniņas ,attīstīju rosīgu sabiedrisku darbību. Slēpties vis neko nevajadzēja, jo latviešu sabiedrība bija tā izburbējusi, ka komūnistu inde tajā iesūcās viegli kā sūknī. Pieminēdams savus kritiķa mēģinājumus, bieži grozījos rakstnieku, mākslinieku aprindās, apmeklēju to visdraudzīgākās, slepenākās sanāksmes, debašu vakarus. Nevaru teikt, ka starp tiem nebūtu bijis gaišu galvu. Daudzi labi saskatīja briesmas, kas valstij draudēja no mīlotā Staļina, bet bija pārņemti ar tādu glēvu ticēšanu liktenim. Sak', visam jānotiek tā, kā tas nolemts. Komūnisms ir nākotnes iekārta, tas pārstaigās visu zemi, tur nelīdz ne zāle, nedz plāksteris. Jūs saprotat, ka nekas nebija izdevīgāks mūsu nolūkiem par šo uzskatu. Es to pārņēmu pat par manas musināšanas izejas punktu. Citiem akan sasolīju labumus, ko viņi dabūs pēc varas pārņemšanas: kļūs par mākslas iestāžu vadītājiem, redaktoriem, ministriem, varēs savus darbus izdot, kā vien gribēs. Pagaidām viņi varēja blēņoties ar savām buržujiska norieta paijelēm: taisīt virzienus, dēvēt tos par futūrismu, konstruktīvismu, sirreālismu vai kā citādi, pūst gaisā zaļas vārnas, celt trauksmi vai dot signālu, varēja rakstīt dzejas gan pa vienam, gan pa diviem vārdiem sarautās rindās vai arī labajos vecajos pantos par savām brūtēm, veciem ormaņiem vai autobusiem, tas mums bija viens pīpis. Mēs zinājām, ka mīlotais Staļins visām šīm blēņām pirmajā dienā aizžmiegs dziesmu, pavēlēdams tikai sociālistisko reālismu. Mums patlaban vajadzēja tikai sekotāju. Ko viņi darīja, tas bija līdz laikam viņu pašu lieta. Tos visus mēs nemaz nevilkām partijā, pietika, ka viņi domāja kā mēs.

Otra tautas grupa, kurā vilku brangus lomus, bija sievietes. Mani bez īstā partijas pavārda Ķipuks saukāja vēl par Meitnieku; kaut gan tas skanēja kā nicinājums, kā skaudība, tomēr biju lepns uz to. Lai biedreņu jaunkundzes neņem ļaunā manu atklāto valodu, bet mana vaļsirdība rāda, ka viņām pilnīgi uzticos. Nu tā, kur vien nonācu savā musināšanas darbā, tur vispirms uzmeklēju sievietes. Pagastos klaušināju, kurās mājās mīt vientuļa kalpone vai drusku paskolota saimniekmeita, kam mājā nav īsti ko darīt. Kaut gan izskatā neesmu skaistulis, tomēr ar savu veiklo muti bieži jau pirmajā vakarā kļuvu draugos ar meitu, varēju pārgulēt pa nakti uz siena panta, klētiņā vai istabā, kur nu kuro reizi gadījās. Nodzīvojot kādā vietā nedēļu vai divas, tur nodibināju šūniņu ar man uzticamām biedrenēm. Protams, kad biju aizceļojis, kad biedrenes vienas pašas sanāca kopā, kad sāka aprunāties, tad viņām atklājās manas darbības otra puse, proti, ka biju bijis gan ar visām dikti mīļš, bet precēt neprecēšu nevienu. Te parasti iejaucās sekretāre, par kādu mēdzu iecelt to, kas bija visstiprāk iemīlējusies manī; tā teica: „Ķipuks kalpo augstākiem mērķiem, ideāliem. Viņam par precēšanos nav vaļas domāt. Viņš mūs neaizmirsīs. Pāriesim pie darba kārtības." Reizēm es revidēju šūniņas, pēc kārtas apmeklēdams visas, nostiprinādams uzticību komūnismam, tas ir — pats sev. Tomēr dažādu iemeslu dēļ šūniņas uz zemēm nīkuļoja. Man palika tikai šur tur uzticīgas draudzenes, kas mani gaidīja, būdamas katrā laikā gatavas veikt ar prieku manus uzdevumus. Puiši aiz greizsirdības bieži izpostīja manus dibinājumus, bet uz sievietēm visumā paŗeja paļauties.

(Turpinājums sekos).

KULTŪRAS APSKATS

Šā gada Nobeļa premijas laureāts E. Hemingvejs, kaut arī tikai pirms pāris mēnešiem pārcieta smagu dubultīgu lidmašīnas katastrofu, no jauna gatavojas lidot uz Afrikas vidieni, lai piedalītos kādas lielfilmas uzņemšanā par cilvēkiem un zvēriem šai melnajā pasaules daļā. Šo filmu paredzēts uzņemt bez mākslīga drāmatisma, un tā dokumentēs plēsīgu zvēru medības, kuras vadīs pats Hemingvejs. Kā ziņo no Holivudas, Hemingvejs dosies uz Keniju gan tikai tādā laikā, kad tur pārāk aktīva nebūs Mau - Mau darbība — ja vien to iepriekš kāds iespētu paredzēt...

„KAD KRIEVI NĀK"

Vācijā iznākusi kāda jauna igauņu autora grāmata vācu valodā — „Wenn die Russen kommen" (Kad krievi nāk), kas ieguvusi lielu ievērību un izpirkta plašos apmēros. Grāmatas autors neatklāj savu īsto vārdu, bet tas ir pazīstams ar pseudonimu Roberts Raids. Viņš apraksta saistīgā veidā krievu iebrukumu Igaunijā un viņu rīcību. Attēlotie notikumi pamatoti ar dokumentiem. Grāmata piedzīvojusi jau uzbrukumus no Baltijas vāciešu un krievu emigrantu puses. Grāmata tulkota igauniski un drīzumā iznāks arī angļu valodā. Autors tagad strādā pie jaunas grāmatas, kas būs pirmās grāmatas turpinājums.

...ada 6. novembrī
...rcēlis savu ...ROJU uz ...Indian Rd.)
... rajonā. Cena ... uz 10 gadiem. ... māja EGLIN... ...s dzelzceļam). ...abas, cietkoka ...n — izbūvēts
...M LL 3744 ...STATE
...ālo ...O PLĀNU. ...ājušies ...rk ...apdrošināšana ...A: ...R. RUBESS ... New York ...154, Toronto
...% LĒTAK ...l. OL 6602 ...augstākās ...vecās. ...Garantēts darbs ...pirmdienas līdz ...pl. 6 vakarā.
...TE ... gadījumos ne... ...eds ...s WA 3-4194
...GER ...TE BOARD ...ģeļu māja, tuvu ...braucamais ceļā ...emaksa $5.000. ... mūŗa māja, ciet... ...re, garāža, laba ...istabu mūŗa mā... ...pirkums. ...u mūŗa māja ar ...m. Iem. $5.500. ...ĀDE ...VIŅŠ ...ONTO ...5838
...epresenting ...MPANIES ...visiem Ontario ...adresi: ...O, ONT. ...5771 ...nto-

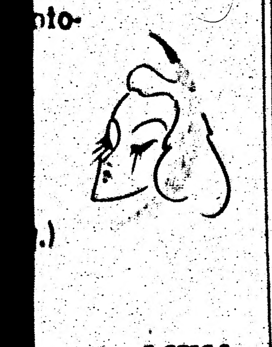

...ieteikt LUNA ...el. ME 8967 ...tretu. ...54. g. un ir bez ...EKS AGENCY ... COMPANIES

Bruno Purins

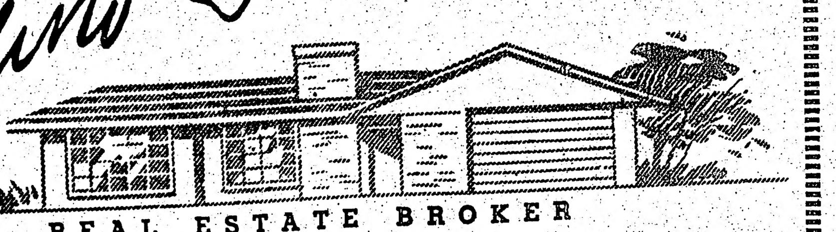

REAL ESTATE BROKER

Active Member of Toronto Real Estate Board

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

FARMAS: ORANGEVILLĒ, SHELLBOURNĀ UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

$2.000 iemaksa Dawenport — St. Clarens 6 istabu atsevišķa ķieģeļu māja. Eļļas apkure, garāžas iespējas.

$1.000 iemaksa, $7.000 pilna cena 100 akru farmai 65 jūdzes no Toronto Peterborough virzienā.

$5.000 iemaksa 7 istabu atsevišķai ķieģeļu (rug brick) mājai Bloor un Runnymede rajonā. Ūdens-eļļas apkure, 2 garāžas, privāts iebraucamais ceļš.

$3.000 iemaksa Annette un Windermere rajonā atsev. 6 istabu ķieģeļu mājai. Privāts iebraucamais ceļš. Pilna cena $15.500.

PĀRSTĀVJI FARMU LIETĀS

VALTERS GOBA. Tel. 94J13 Dundalk

NICK. BORISS, R.R.3. Waldemar, Ont.

GALVENAIS BIROJS **OL 7561**

1318 BLOOR St. W. Toronto. Birojs atvērts no pl. 10-10

Pārbaudiet mūsu pārdodamo namu sarakstu

Par augšminētiem un daudz citiem īpašumiem zvanīt

E. PUĶĪTIM, OL 7561 vai

R. ŠILDERAM

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

Iris PUĶU VEIKALS

598 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem

Griezti ziedi, podu puķes, palmas, zaļumu stādi. Līdzīpašniece latviete — sējēja ar ilggadīgu praksi. Organizācijām rabats

---

MATINEE HATS

DĀMU CEPUŖU VEIKALS

850 Bloor St. W. (pie Ossington Ave), tel. LO 7076 Toronto

Krājumā: velūra, filca un kokteiļa cepures

Pagatavo arī no pienestā materiāla un pārveido lietotas cepures. Gatavojam kažokiem piemērotas cepures un uzročus

MARTA ŠVERNS

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vak. Tel. kabinetā WA 1-7203, mājās MU 6324

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel. OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. ANNA LAUKS

86 BLOOR ST., WEST. TORONTO

Physicians & Surgeons Buliding, ieeja no sāniem, istaba 614, no plkst. 6—8 vakaros, sestdienās no plkst. 10—12 priekšpusd.

Tel. kabinetā WA 2-8855, mājā LY 6349

Dr. SILVIJA UZANS

BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS UN ĀDAS SLIMĪBĀS

No pl. 6—7 ik dienas, izņemot sestdienas. Otrdienās, ceturtdienās, sestdienās arī no plkst. 12—1

52 Linsmore Cresc. (pie Danforth), tel. GL 2892

TORONTO

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

SPECIĀLISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)

3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal

Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. Inese Ziedins

ĀRSTE ZOBU SLIMĪBĀS

218 Greenwood Ave, Toronto, Ont. RI 2922

Pieņem no 1—9 katru dienu, sestdienās no 9—1

ZOBĀRSTE

ŅINA ČERNAVSKIS, Dr. med. dent. D.D.S.

pieņem pirmdien un trešdien no 2—9 vakarā, otrdien un piektdien no 9—5 vakarā.

660 Broadview Ave, Toronto, tel. RI 4643

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas Slēgts no 14. — 28. augustam

O.E.CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

LATVIEŠU PĀRSTĀVJI:

K. KAMPE

1245 St. Clair Ave. W. OL 3516, mājās LL 7421

A. KAMPE

490 College St., WA 4-7121

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT—

sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

UZ PASŪTINĀJUMU PAGATAVOJU KUNGU UN DĀMU APĢĒRBUS

V. KUČĀNS

387 Milverton Blvd. Tel. GE 6813, Toronto

Lielā izvēlē jaunākās un labākās angļu drānas, rudenim un ziemai. Rūpīgi pielaikoju, glīti nostrādāju, lietoju astru drēbi, kamieļvilnas audeklus, satīna oderes un labākos pārējos piederumus.

Ātrs pasūtinājuma izpildījums

● Zemas cenas ●

Katru dienu no pl. 9-21, sestd. no pl. 9-16

Radio un televīzijas techniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID Ave. WA 1-6708 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739

Pieņem 6—9 vak., sestdien no pl. 2—7 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto

Runā vāciski un krieviski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave) Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave. W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.

Tel. WA 1-9632 un HU 8-7841

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave. W. Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

WA 3-2395

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 6-9614

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, igauņu jurists, mājās MA 0141, Toronto (697)

PIEPRASIET KONSERVĒTUS

ŽĀVĒTOS ZUŠUS

un

ZUŠU GALERTU

Pasūtinājumus lūdz adresēt

A. ROSE

10 WIDMER ST., TORONTO

Tel. EM 8-7000

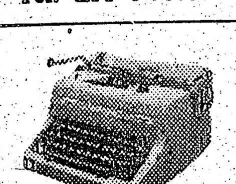

Visāda veida RAKSTĀMMAŠĪNAS

nas noteikumiem no krājuma piesūta bez kavēšanās

ar un bez latviešu taustiņu iekārtām, uz visizdevīgākiem maksāša-

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, Ont. (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

Latviešu apavu darbnīca

Carmen Custom Shoes īp. K. Ruģelis, 866 Broadview Ave., tel. — GE 0994, Toronto. Apavus pagatavo un izlabo (396)

ŠUVĒJA

DIPLOMĒTA PARĪZĒ,

123 Huron St. (DV telpās),

Tel. TR 1238, Toronto

(Tramv. College, p. v. Spadina)

J. Blumbergs

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-4989

WA 1-9424

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO

(Spadina Rd.) biroja WA 4-9434

Acu pārbaude Recepte

Kungu un dāmu drēbnieks

A. SILAVS

634 Ontario St., Toronto

Tel. WA 4-8855

Uzvalki un kostīmi, sākot ar $35

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P.Q. Pilsētas centrā

Tel. WE 5543

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave, Toronto

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

EARL BROWN

ADVOKĀTS-NOTĀRS

AIZDEVUMU UN OBLIGĀCIJU SAGĀDE

221 Victoria St. Toronto

EM 3-5179

O. E. CARSON

LIMITED REALTORS

1318 Danforth Ave, Toronto Tel. RI 7541

Sniedzu pilnīgu informāciju par visu O. E. Carson biroju sludinātām mājām vietējos laikrakstos.

...Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto

...Palīdzība aizdevumu (mortgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz 2/3 no pilnas iemaksas.

Lūdz zvanīt latviešu pārstāvim darbā RI 7541

OSVALDS INDZERS

MĀJĀS HA 7881

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

PUĶU VEIKALS

Lotus

802 BATHURST IELĀ (iPe Bloor ielas stūra)

Tel. KE 3884, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi līgavām eiropiešu un kanadiešu stilā

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes. ● Latviešu daiļamatniecības izstrādājumi: keramika, sudraba rotas lietas, kokgriezumi, audumi utt.

Dabūjami latviešu laikraksti

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. WA 1-9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

Kanadas vīrieši pasūtina Tip Top Tailors — Kanadas vecākajā un lielākajā apģērbu darbnīcā. Tip Top pēc mēra gatavotās drēbes ir vispopulārākās Kanadā tāpēc, ka tām ir gaumīgs stils, laba kvalitāte un tās ir vērtīgas. Pajautājiet saviem kaimiņiem — tie jums pastāstīs.

Tip Top tailors

Jūsu tuvumā arī ir Tip Top veikals vai pārdevējs

Kanadas plašākā drēbju izvēle T-31

Ziema tuvojas, bet nav jābaidās: kam vēl auto nav, tas lai pasteidzas, un, kam jālabo — lai mūs apciemo

TEODORA KRIŅĢEĻA

Hudsona auto firmas pārstāvniecība

ČIKĀGĀ, 5440 W. CERMAK RD., CICERO 50, Ill.

Piedāvā jaunus Hudsonus un citu firmu lietotas mašīnas uz izdevīgiem noteikumiem. Turpat visi remonta darbi, krāsošana, eļļošana un mazgāšana.

Piedāvājam tautiešiem labāko ūdens nesasalšanas līdzekli Prestone par vairumtirdzniecības cenu — 2.45 gal.; alkoholu par 95c gal.; par paz. cenu motora „tun-up"; 6 cil. mot. par $5.95 un 8 cil. mot. par $6.95. Pie tam auto smērēšanu izdarām par brīvu

Tautieši, sagaidiet Ziemassvētkus un Jaungadu pašu mājā!

JO AR MŪSU AIZDEVUMU SAGĀDI PAR 3% GADĀ UZ 2 GADIEM TAGAD JUMS IR IESPĒJAMS PAŠIEM IEGĀDĀTIES SAVUS ĪPAŠUMUS

V. PALMA

sniedz pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS-PĀRDOŠANAS LIETĀS

RI 3670

G. BATCHELLER, BROKER, 33 FAIRVIEW BLVD.

MŪSU REKLĀMA —

IZDEVĪGS TIRDZNIECISKS DARĪJUMS!

Šinī nedēļā labākais piedāvājums:

WINDERMERE — BLOOR rajonā atsevišķa 7 istabu ķieģeļu māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure, garāža, viesību telpa pagrabā. Cena $17.000, paša nauda iemaksai $1.500

LATVJU LIRIKA

LILIJAS STENGELES

PRIEKŠNESUMĀ

Piedalās brīvmāksliniece V. LEINVĒBERE

1954. G. 13. NOVEMBRĪ, PL. 8 VAK. SV. ANDREJA BAZNĪCAS ZĀLĒ (Carlton un Jarvis ielu stūrī)

Programmā: RAINIS, F. BĀRDA, A. BRIGADERE, ANDREJS EGLĪTIS, LEONIDS BREIKŠS, VELTA TOMA U. C.

Ieejas biļetes $1.50, $1.00 un bērniem 50c balkonā, iepriekš dabūjamas Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St. un Z. Beltes delikatešu veikalā, 281 Danforth Ave Toronto.

TLB DĀMU KOMITEJA

Piektdien, 12. novembrī, plkst. 20.00, 62 Claremont ielā, Toronto

ED. VULFA VIENCĒLIENS

LĪNIS MURDĀ

DV Toronto nod. Vanadžu kopas vadības, laikraksta Latvijas Amerikā redakcijas fragmenta un divu noslēpumainu kungu izpildījumā. Izrādi sagatavojis un pirmos tīros amatierus skatuves izdarībās iedīdījis OSKARS ZVIEDRIS

PĒC IZRĀDES DEJA

Ieeja $1.25. Viss atlikums aprūpei

DV Toronto nod. Vanadžu kopa

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 LAUDER AVE, TORONTO, Tel. LA 6569

KIČENERAS-VATERLO LATVIEŠU B-BAS

Dzimtenes tradiciju garā

1954. G. MĀRTIŅU VAKARS

notiks sestdien, 13. novembrī, plkst. 19, Poļu nacionālā zālē Kitchener, 155 Ahren St. W. (Ahren-Louisa St.)

Deja un galdiņi omulīgi dekorētā zālē. Bufetē siltas desiņas ar kāpostiem. Alus un vēl stiprāki atspirdz. dzērieni. „Džo Vegnera" deju mūzika. Mārtiņu zoss izloze. Melnais Gailis balles avīzes izdevums. Ieeja dāmām $0.75, kungiem $1.00

Tuvus, tālus viesus gaidot — K-VLB

Mann Martel REALTORS

Member of Toronto Real Estate Board

532 DANFORTH AVE, RI 3523, TORONTO

Piedāvā sekojošus izdevīgus pirkumus

RIVERDALE PARK RAJONĀ

5 istabu ģimenes māja. Trīs telpas un vannas istaba pirmajā stāvā, divas guļamistabas otrā stāvā. 2 g. veca silta gaisa apkure. Liels dārzs un garāžas iespējas 2 mašīnām. Iemaksa $1.500. Pilna cena $8.500.

KINGSTON ROAD

5 ist. vienstāva māja ar 4 ist. dzīvokli pagrabā, 2 vannas istabas. 2 modernas virtuves. Atsevišķa ieeja pagraba dzīvoklim. Eļļas apkure. Dārzs un garāža. Iemaksa $2.000. Pilna cena $12.900.

DANFORTH — GREENWOOD

7 telpas divos stāvos. Liela atsevišķa ķieģeļu māja ar privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Moderna virtuve. Labas cietkoka grīdas. Eļļas apkure. Iemaksa $3.500

DANFORTH — BROADVIEW

8 istabu ķieģeļu māja ar lielām telpām un modernu virtuvi. Eļļas apkure, cietkoka grīdas, ļoti tīra un gaumīgi dekorēta. Piemērota vieta izīrēšanai. Iem. $2.900

BEACH RAJONĀ

6 istabu ķieģeļu māja. Moderna virtuve. Cietkoka grīdas. Eļļas apkure. Pilna cena $10.900, iemaksa $2.500

Palīdzam sagādāt vajadzīgo iemaksu uz zemiem %

Par augšminētām un pārējām izsludinātām mājām tuvāku informāciju

latviešu valodā sniedz ZARIŅŠ

tel. RI 3523, mājā RI 5843

FAIRBENKS-MORSE

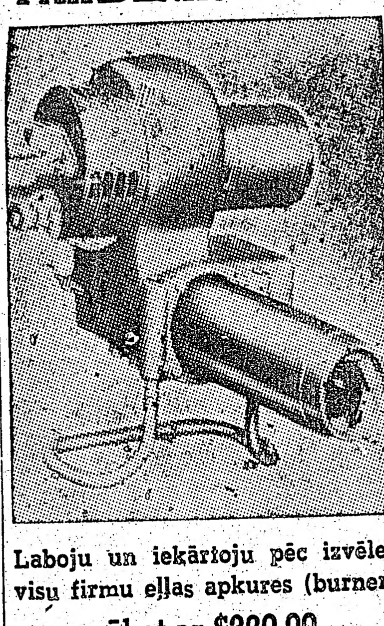

Laboju un iekārtoju pēc izvēles visu firmu eļļas apkures (burner)

sākot ar $320.00

uz nomaksu 6%

Gada garantija.

Tiem, kas vēlētos pasūtināt eļļu $5.00 PRĒMIJA

Iekārtoju un laboju visu veidu ūdens un gaisa apkures vecās un jaunās mājās. Garantēts darbs. Kanadas inženieru atbildība

A. LAGUNS

964 Bathurst St., Toronto

Tel. ME 6583

REITERA KOŅA

JAUNIEDZIEDĀJUMI

A. Senatne. Pavasara jausmas

B. Jāņu vakars I. Aiz krūmiņa aizvējā

C. Jāņu vakars II. Alutiņš-bāleliņš

D. Svešumā klīstot I. Bērzi II

E. Svešumā klīstot II. Bērzi I

Dabūjamas: 1) Visas vienā Long Play 1 33 1/3 skaņu platē, iesk. gaisa pastu $10.00; 2) Piecās atsevišķās platēs, kā minēts augšā, $12.00, iesk. piesūtīšanu.

Skaistākā dāvana saviešiem un cittautiešu draugiem

Pasūtināmas mūsu pārstāvim Kanadā

V. KAĻIŅŠ

21 Denison Rd. W., Toronto

un Daugavas Vanagu v.. citās grāmatnīcās

Dažādus elektriskos darbus veic

R. PURVS

Tel. MO 1640, Toronto

RUTA TĪRĪTAVA

Pieņem šūt, labot, kā arī tīrīt dāmu kleitas.

366 King St. W., Toronto

Tel. EM 6-2740

Danforth — Woodbine

6 istabu māja, privāts iebraucamais ceļš, dubultgarāža. Iemaksa $2.500. Zvanīt pēc pl. 5 MA 2083, Toronto (468)

2 NEMĒBELĒTAS istabas un virtuve Avenue Rd. — Eglinton rajonā, izīrējamas. Tel. MA 3248, Toronto. (464)

BROADVIEW — DANFORTH rajonā lēti izīrējamas 2 gaišas, tīras, daļēji mēbelētas istabas ar vārīšanas iespējām. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. GE 6172, Toronto. (466)

PILSĒTAS CENTRĀ izīrējamas 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi par $45 mēn. Zv. EM 8-7000, Toronto

GREENWOOD — GERRARD rajonā izīrējamas 2 lielas, ērtas istabas. 2. stāvā 2—3 personām. Tel. GL 0723, Toronto. (475)

IZĪRĒJAMAS 2 atsevišķas istabas ar vai bez mēbelēm 18 Cambridge Ave pie Danforth tilta. — RI 3887, Toronto. (406a)

IZĪRĒJAMAS 2 mēbelētas istabas ar virtuves lietošanu Pape — Riverdale, GE 0756, Toronto. (454)

IZĪRĒJAMA mēb. istaba ar visām ērtībām, labā satiksmes rajonā, Toronto rietumos, ME 5193.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar mazu virtuvīti vai uz vēlēšanos ar pansiju GE 4594, Toronto. (471)

IZĪRĒJAMA istaba 27 Thorncliff Ave, Toronto, GE 4642. (474)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi un garāžu. Tel. LA 1457, Toronto. (463)

IZĪRĒJAMA nemēbelēta istaba ar virtuvi St. Clair rietumos, labā satiksmes rajonā. Zvanīt, tel. — KE 4120.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām 1 vai 2 personām. Ļoti laba satiksme un iepirkšanās. WA 3-4842, Toronto.

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

Zvanīt OL 1403, Toronto

Š. g. 24. oktobrī traģiskā nāvē no mums šķīrās mans mīļais vīrs un mūsu gādīgais tēvs

KĀRLIS ANDERSONS

dzimis 1898. g. 23. jūnijā Ances pagastā,

kremēts Toronto 26. oktobrī

Par viņu skumst sieva, meita un dēls Kanadā

Tautieši, iepērkoties mūsu veikalā, jums dota iespēja izvēlēties no plašiem krājumiem jūsu gaumei piemērotas pārtikas preces.

Bez daudz citām pārtikas precēm piedāvājam šādas, eiropiešu gaumei piemērotas pārtikas preces:

MĀRTIŅU ZOSIS

latviešu un igauņu skābētus gurķus bundžās, pašu skābētus kāpostus, Jāņu sieru, miežu putraimus, rudzu, kviešu un miežu miltus, rupjmaizi, saldskābmaizi un citus cepumus no vairākiem eiropiešu maizniekiem, iesala ekstrakts un apiņi, desas un dažādi gaļas izstrādājumi eiropiešu gaumē, kā: mednieku, tīringer, dūmdesas, zemnieku desas utt., kartupeļu milti, graudu kafija, ārstniecības augu tējas plašā izvēlē, vaniļas standziņas, safrāns, kardemons, lauru lapas, pipari, ķimenes un daudz citu garšvielu; siļķes muciņās, žāvēti zuši, dažādi zušu konservi (eļļā, tomātos galertā, alū), šprotes, ķilavas un daudz citu ārzemju zivju konservu, konservētas lācenes un brūklenes, brūkleņu un dzērveņu ievārījumi, žāvēti augļi chalvah bundžās un vaļēja, dažādas ārzemju konfektes un šokolādes, lazdu rieksti un vēl daudz citu pārtikas preču.

Sūtīšanai piemērotās pārtikas preces izsūtām uz visām Kanadas provincēm gan pa dzelzceļu gan pastu. Interesentus lūdzu pieprasīt pilnīgu veikala preču sarakstu.

ARTURS ANŠMITS

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA

274 Parliament St. Toronto, Ont., tel. EM 8-2361

Piedāvāju uz Mārtiņiem

MĀRTIŅU ZOSIS

Latviešu gaumē skābētus kāpostus, gurķus.

Mārtiņiem speciāli gatavotas „Kurzemes desiņas",

kā arī citus gaļas izstrādājumus plašā izvēlē.

PIEGĀDĀJAM MĀJĀS

ADOLFS KRISTAPSONS

1095 Queen St. E., Toronto, tel. HA 5152

BALTIC GARAGE

445 KING ST. E. — Tel. EM 8-8153, Toronto

Motoru, karosērijas labošana un krāsošana, tēts un garantēts darbs

AUTO TRANSPORTS

A. PURJE — P. KURRE

Ar šo paziņojam, ka izsūtām

PĀRTIKAS PACIŅAS

UZ VISĀM PASAULES MALĀM, KĀ ARĪ AIZ DZELZS AIZKARA

Paciņas izsūtām no mūsu noliktavām Dānijā. Izsūtīšanas notiek caur Kopenhāgenu. Šādā veidā jums atkrīt pārsūtīšanas izdevumi un liekā sarakstīšanās. Saņēmēja paraksts tiks piesūtīts jums atpakaļ.

Mūsu pakalpojums garantēts atkarā no uzdotās adreses pareizuma. Mēs pakalpojam vairākus gadus un esam saņēmuši tūkstošiem pateicības vēstuļu no dzīvojošiem Kanadā un ASV par palīdzību Eiropā palikušiem radiem un paziņām

Pieprasiet katalogu un informāciju

International Gift Parcel Service

1176 Sherbrooke St. Montreal 2, P. Q., Canada

Tel. PL 4181

Populārākā paciņu pārsūtīšanas firma Kanadā

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St. Port Arturā, Ont. tel. 40302.

Māc. V. Šēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Niagārā, 7. novembrī, plkst. 2 p. p. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd. N., dievkalpojums.

Londonā, 13. novembrī, plkst. 7 vak. (precīzi) Trīsvienības baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

St. Katarīnēs, 20. novembrī, pl. 5,30 p. p. Kristus baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Velandā, 21. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Ungāru baznīcā 18. novembra dievkalpojums.

Londonā, 28. novembrī, plkst. 4 p. p. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th Street, Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Avenue South, svētdien, 7. novembrī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums bērniem, plkst. 4 p. p. Lāčplēšu dienas dievkalpojums pieaugušiem. Māc. E. Pavasars.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA-3-1873, Toronto, Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu st., tel. WA 4-1563.)

Svētdien, 7. novembrī, pl. 4 pp. dievkalpojums.

Ceturtdien, 18. novembrī pl. 8 vakarā Latvijas valsts svētku dievkalpojums. Piedalās solistes E. Sedliņa un Z. Pukinska, draudzes koris komp. T. Ķeniņa vadībā un Toronto latviešu pūtēju orķestris E. Slaucītāja vadībā.

Svētdien, 21. novembrī, pl. 4 pp. Mirušo piemiņas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dziedās draudzes koris.

Svētdien, 28. novembrī, pl. 11 Adventa dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis (50 Dowson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

7. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā. Tūlīt pēc dievkalpojuma: Draudzes vakars. Piedalās pianists A. Vītols un pianiste M. Tūtere, sekos filmas izrāde par pagājušo vasaru Saulainē. Tējas galds.

14. novembrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Dievkalpojuma laikā baznīcas sanāksmju telpās bībeles stāsti un reliģisku filmu izrāde bērniem (Plūdi, Jairus meitiņa, Apustulis Pāvils ceļā uz Damasku. — Skaņu filmas krāsās).

18. novembrī, plkst. 7 vakarā sv. Jāņa baznīcā — Latvijas neatkarības svētku piemiņas dievkalpojums.

21. novembrī — Mirušo piemiņas dienā — plkst. 4 pp. dievkalpojums ar dievgaldu sv. Trīsvienības baznīcā. Dievgaldnieki tiek lūgti iepriekš pieteikties.

Tūlīt pēc dievkalpojuma Bēru kases dalībnieku pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

28. novembrī, — pirmā adventē, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Dievkalpojuma laikā filmas izrāde bērniem: Jāzeps un viņa brāļi un Apustulis Pāvils misijas ceļojumos (Skaņu filmas krāsās).

Bramptonā — latviešu ev.-lut. draudzes Latvijas valsts neatkarības svētku piemiņas dievkalpojums 14. novembrī pl. 1.30 Grace United baznīcā. (Māc. A. Briedis).

Māc. Elmārs Caune, 8616 - 112 Ave, Edmontonā, Alta. Tālr.: 781788, vada dievkalpojumus:

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave, Apt. 3, Ottawa, Ont.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave., Vancouver, B. C., Vankuverā.

Dievkalpojumi Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā, pl. 3 p. p.

7. novembrī dievkalpojums.

14. novembrī dievkalpojums Latvijas valsts dibināšanas atcerei.

21. novembrī mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar sv. dievgaldu.

28. novembrī Adventa dievkalpojums.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man. Dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbroke ielu krustojumā.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave Red Deer, Alberta. Tel. 2918. 218 Selkirk Ave Winnipeg, Man.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont., tel.: OS 3-3284.

Timminsā, svētdien, 7. novembrī plkst. 15 lut. baznīcā (Spruce St.) dievkalpojums. Bērniem mācības plkst. 10.

Sadberijā, svētdien, 14. novembrī plkst. 14 Sv. Jāņa baznīcā (Pine St.) 18. novembra dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī:

14. novembrī, plkst. 1,30 p. p. 18. novembra dievkalpojums.

28. novembrī, plkst. 1,30 p. p. Mirušo piemiņas dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Bērnu dievkalpojumi — 14. un 28. novembrī, plkst. 12,30 p. p. Dziesmu lapiņas.

Otavā, Sv. Pāvila ev. - lut. baznīca, 210 Wilbrod St.

7. novembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums.

18. novembrī (ceturtdien), plkst. 7,30 vakarā 18. novembra dievkalpojums.

Latviešu skolas ticības mācības stunda 7. novembrī, plkst. 1,30 p. p. baznīcas zālē.

Kornvalē. Anglikāņu baznīcā, 1st St. un Morboro St. stūrī:

17. novembrī (trešdien), plkst. 7 vakarā 18. novembra dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Montreālā kristīti: Ingrīda Iris Garinella, Angelo un Arijas meitiņa 10. oktobrī.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev. - lut. latviešu draudze Hamiltonā (87 Jackson St., W. Tel.: JA 8-2259), dievkalpojums svētdien, 7. novembrī, plkst. 5.30 vakarā. Svētdienas skola plkst. 3,30 p. p..

Neizņemtie bazāra laimesti saņemami pie mācītāja. Izlozes saraksti atrodas pie draudzes locek-

KO ETLIJS REDZĒJA KOMŪNISTU ĶĪNĀ?

No Elbas līdz Ķīnas jūrai strādniekiem nav atļauts domāt

Braucot uz sarkano Ķīnu, Etlijs bija nodomājis iepazīties ar milzīgās valsts komūnistisko varasvīru nodomiem nākotnē. Protams, ne Ču En Lajs, ne Mao Tse Tungs tos viņam neatklāja. Kā daudzi Rietumu ticīgie, arī Etlijs domā, ka sarkanās Ķīnas vadoņi vēlas mieru, kaut gan Ķīnas komūnistu agresīvie mērķi visiem labi saredzami un viņu ekspansijas tieksmes ir jau parādījušās.

„Ķīnas komūnistiskā partija izveidota pēc krievu parauga," saka Etlijs. „Visa kontrole atrodas partijas varasvīru rokās. Praktiski nepastāv nevienas strādnieku interepastāvētājas organizācijas. Tās visas kalpo tikai partijas nodomu īstenošanai. Arī šeit jaunās ģenerācijas intelliģence tiek rūpīgi iekļauta komūnistu doktrīnā. Bet praksē ir tomēr zināma atšķirība no krievu komūnisma, vismaz pašlaik tas tā ir. Piemēram, Ķīnas zemniecība nav likvidēta, kā tas noticis Krievijā. Nav bijuši arī mēģinājumi likvidēt mazos tirgotājus un rūpniekus. Protams, Ķīnas komūnisma izveidošana atrodas tikai pašā sākumā, bet pilnīgi pielietot krievu komūnistu metodes šejienes vadoņiem būs grūts uzdevums. Ļoti ticams, ka Ķīnas vadoņi negribēs taisīt tās pašas kļūdas kā krievi."

MAO, ČU UN — TITO

Tagadējo krievu komūnistu jauno ģenerāciju Etlijs apzīmē par karjēras komūnistiem, kamēr Mao Tse Tungs un Ču En Lajs esot pastāvīgi revolūcionāri un, tāpat kā Tito, uzrādot stiprus raksturus. Viņus nevarot bāzt vienā maisā ar satelitvalstu komūnistiskām marionetēm. No otras puses, Ķīnas komūnisti esot atkarīgi no krievu palīdzības. Pa daļai tā esot amerikāņu politikas vaina, kas tagad Ķīnu iestumj krievu apkampienos. Būtu veltīgi gaidīt, ka Ķīnā rastos kaut kas līdzīgs Rietumu demokratijām. Šinī ziņā Ķīnā nepastāv nekādas tradicijas un, ciktāl paredzams, tās nespēs šinī virzienā arī attīstīties, domā Etlijs.

„Tā kā man bija liela interese par reliģijas brīvību sarkanajā Ķīnā, mēģināju noskaidrot arī šo jautājumu," turpina Etlijs. „Vispirms centos izdibināt valdības nostāju iepretim reliģijai. Man paskaidroja, ka pacietīs visas ticības. Kad es jautāju, kas noticis ar budistu templiem un viņu īpašumiem, dzirdēju paskaidrojumu, ka tempļu zemes gabali pieder valstij, bet pietikšot zemes arī tempļu kalpotājiem un draudzēm. Mums bija garāka saruna ar baznīcas pārstāvjiem. Viņi apgalvoja, ka valdot reliģiskā brīvība un bīskapu un priesteru apcietināšanas notiekot tikai aiz politiskiem motīviem. Šos paskaidrojumus es uzņēmu ļoti atturīgi. Baznīcas pārstāvji, kurus mēs satikām, likās rūpīgi izvēlēti. Viņi uz mani neatstāja labu iespaidu, it sevišķi vadošā autoritāte. Šis vīrs man atgādināja tādu pašu komūnisma pielūdzēju, kāds ir Kenterberijas dkāns.

MUKDENĀ

„Mēs piecēlāmies plkst. 5 rītā un no Pekingas lidojām pāri Hupeh provincei," turpina Etlijs. „Rietumos pret debesīm pacēlās augsti kalni, no kuriem gāzās ūdens kritumi. Ap plkst. 11 sasniedzām Mukdenu. Kopš tās atbrīvošanas pilsēta ir stipri augusi. Tagad Mukdenā ir pāri par 2,4 milj. iedzīvotāju. No 1931. līdz 1945. gadam pilsēta atradās zem japāņu okupācijas. Es vēroju, ka dzīves standarts šeit ir vēl zemāks kā Pekingā. Dzīvokļu trūkumam vajaga būt briesmīgam. Piecu vai vairāk locekļu lielas ģimenes apdzīvo tikai vienu istabu ar virtuvi. Mukdenā ziemā ir ļoti auksts. Dzīvokļus apkurina ar vienu krāsni, kas kalpo veselam blokam. Apsildīšanas caurule katrā dzīvoklī iet caur ģimenes gultas mūrēto pamatu un silda to. Šinī gultā guļ visa ģimene. Nav grūti iedomāties, kāds ir gaiss šaurajā dzīvoklī ziemas laikā.

Mūsu programmā ietilpa brauciens uz 20 km attālo farmu, kas kopš četriem gadiem bijusi kādas sabiedrības saimniecība, bet tagad pārvērsta par kaut ko līdzīgu sovchozam. Ciemā dzīvo 160 ģimenes, no kurām 130 strādā kollektīvsaimniecībā. Mums pasniedza tēju un bagātīgu statistikas materiālu, kam vajadzēja pierādīt kollektīvās saimniecības lielos panākumus. Pašiem saimniecības dalībniekiem drīkst piederēt tikai mazs dārziņš ar pāris cūkām un dažām vistām."

DOMĀT STINGRI AIZLIEGTS

„Nākošajā rītā mēs izbraucām ērti iekārtotā speciālvilcienā uz Anshanu. Šeit atrodas lielās dzelzs un tērauda rūpniecības. Mums izdevās aprunāties ar dažiem ķīniešiem, bet tie piederēja pie ierēdņiem. Šeit, tāpat kā citur, ar pašiem strādniekiem mums neiznāca satikties. Japāņi uzbūvējuši daudzas jaunas dzīvojamās ēkas, bet tanīs dzīvo tikai techniskais personāls un pārvaldes ierēdņi. Redzējām daudz vairāk apbruņotu policistu kā Pekingā, bet mūsu jautājumus par to ne labprāt uzklausīja. Kādā svētdienas rītā izlidojām uz Nanshanu — kalnrūpniecības pilsētu ar 600.000 iedzīvotājiem. Pilsētas valdes namā notika oficiāla dineja, kurā piedalījās vadošās pilsētas un partijas amatpersonas. Mielasta laikā attīstījās dzīvas pārrunas, kuras izraisīja Bevāns par šejienes bibliotēku. Bevāns jautāja, kāpēc bibliotēkā trūkst pazīstamu autoru darbi, kas tulkoti daudzās pasaules valodās? Mums bija jādzird atbilde, ka strādnieki šādas grāmatas nevēloties lasīt. Kad mēs tam nepiekrītam, mums paskaidroja, ka tajās neesot strādniekiem piemērotas lektīras.

Šinī milzīgajā pasaules daļā, no Elbas līdz Ķīnas jūrai, strādniekiem nav atļauts pašiem domāt, — uzsver Etlijs. — Grāmatas, kas varētu ierosināt iedzīvotājus uz domāšanu, aizliegts iespiest. Nezināšanas un tumsas priekškars ir daudz biezāks un bīstamāks par dzelzs priekškaru. Simtiem miljonu cilvēku dzird tikai par „produkcijas celšanu". Viņi drīkst dzirdēt tikai ar savu kungu ausīm un skatīties ar savu pavēlnieku acīm."

Nobeigumā — Pie Mao Tse Tunga.

KRIEVIEM IR ŪDEŅRAŽBUMBA

T o k i o. — Ievērojamais japāņu lietpratējs atomlietās prof. Šiokava paziņojis presei, ka radioaktīvie putekļi, kas radušies pēc PSRS ūdeņraža bumbas sprādziena Vrangeļa salā š. g. 20. septembrī, atbilstot radioaktīviem putekļiem, kādi radušies pēc amerikāņu mēģinājumiem Bikini salā.

KOMŪNISTI IEKAROJ ĀZIJU

Bez Rietumu politiskiem nolīgumiem parastā trokšņa komūnistu Ķīna un Padomju Savienība nesen kā parakstījušas vienošanos, kas attīstīdamās paredzētā virzienā, komūnistu klēpī ieliks turpat puspasaules. Komūnistu mērķis ir Āzijas paklaušana. Ne tikai kādas Āzijas daļas, bet gan visa milzu Āzijas kontinenta ieklaušana komūnistu varā. Lai šādu mērķi panāktu, Padomju Savienība un komūnistu Ķīna nodibinājušas kaut ko līdzīgu Maskavas — Pekingas asij. Jaunajā Āzijas iekarošanas lieluzņēmumā abiem līdzīpašniekiem būs vienāda vara un vienādas tiesības. Komūnisti ir parūpējušies, lai tas klūtu zināms visai pasaulei.

Līdz ar komūnistu Ķīnas un Padomju Savienības vienošanās parakstīšanu Rietumu pasaule ir nostādīta jaunas un draudu pilnas nākotnes priekšā.

Komūnisti savu līgumu parakstīja, panākot vienošanos septiņos jautājumos. Būtu ārkārtīga kļūda līguma nozīmi novērtēt par zemu. Lai tikai paskatāmies uz vārdiem, kas Pekingas sarunu laikā pārstāvēja Padomju Savienību: Nikita Chruščevs, kurš vada Padomju Savienības komūnistu partiju un kuru ieskata vismaz otrā vietā Kremļa hierarchijā, ja pat ne pirmajā, maršals Nikolajs Bulgāņins, kurš komandē krievu bruņotos spēkus, Anastasijs Mikojans, komūnistu tirdzniecības vadītājs. Visi šie Maskavas dižvīri mēroja 3500 jūdžu garo ceļu uz komūnistu Ķīnas galvaspilsētu... lai piekāptos komūnistu Ķīnas prasību priekšā. Visi trīs Padomju Savienības delegācijas vadītāji ir arī prezidijā, kas oficiāli ir vadošais organs Maskavā. Ja nu šādi vīri bija spiesti liekties 600 milj. ķīniešu reprezentējošām Mao Ce Tungam, tad tas tikai pierāda, cik ļoti krievi ilgojās pēc ķīniešu draudzības.

Līgumā redzamais un acīm saskatāmais īstenībā nekas liels nav. Galvenā vērība jāpiešķir faktam, ka komūnistu Ķīnu tagad vairs neieskata par Padomju Savienības jaunāko brāli, bet par pilntiesīgu sabiedroto, kas, ar savu agrāko aizgādni stāvēdams uz vienas pakāpes, metīs kauliņus par pasaules tālāko likteni. Kā jau minēts, ārēji jaunais līgums nesagādā nekādus pārsteigumus. Piemēram, Port Artūras ziemā neaizsalstošā osta, kas līdz šim bija tik izdevīga Padomju Savienības Klusā okeana flotei, tagad pāriet komūnistu Ķīnas rokās. Krievi paredzējuši no tās izvākties nākamo 8 mēnešu laikā. Jāpiezīmē, ka komūnistu Ķīna Padomju Savienībai devusi atļauju šo ostu izmantot arī turpmāk, tātad, viss paliek pašu ģimenē tāpat kā līdz šim, vienīgi komūnistu Ķīnai parādīts, ka Maskava rēķinās ar viņas prasībām! Bez Port Arturas Padomju Savienība piešķīrusi komūnistu Ķīnai aizdevumu viena miljarda rubļu vērtībā. Bet tikai aizdevumu, kas ķīniešiem vēlāk būs jāatmaksā. Bez tam, viens miljards rubļu skaidrā amerikāņu naudā, iztaisa tikai 230 milj. dolaru. Tas, saka amerikāņi, ir pilnīgs izsmiekls, salīdzinot ar tām naudas summām, ko izšķiež Vašingtona brīvās pasaules jaunuzbūvei. Amerikāņu aizdevumi vēlāk nav jāatmaksā, kamēr komūnistu Ķīnu sagaida ilga strādāšana un ražošana Padomju Savienības vajadzībām.

Tālāk Padomju Savienība un komūnistu Ķīna panāca vienošanos abu sabiedroto kopēja dzelzceļa būvei. Dzelzceļa būvi paredzēts uzsākt un pabeigt rekordlaikā. Šai sakarā minams vēl kāds cits jaunums. Sinkiangas province, bagāta dažādiem minerāliem, ūrānu ieskaitot, kārdina krievus jau no senām dienām, un tur nepārtraukti jūtama krievu kustība. Dzelzceļa taisīšanas līgumā tomēr nešaubīgi norādīts, ka Sinkiangas province pieder komūnistu Ķīnai un ka krieviem tur nav nekas meklējams. Pat dzelzceļu tur ķīnieši taisīs bez krievu palīdzības.

Mongolijas republiku Padomju Savienības aģenti nocēla Ķīnai jau 1924. gadā Jaltas konferencē, jau tādēļ vien, ka tā viņiem nepiederēja, Anglijas ministru prezidents Čerčils un toreizējais Savienoto Valstu prezidents Rūzvelts, Staļinam atļāva paturēt Mongolijas republiku. Šai jautājumā piekāpties spiests bija arī Čangkaišeks. Toties komūnistu Ķīna šo Jaltas nolīgumu nekad publiski nebija atzinusi. Komūnistu Ķīnas ministru prezidents nesen pat apmeklēja Mongolijas republikas galvaspilsētu Ulan Bator, domājams, Ķīnai labvēlīgos propagandas nolūkos. Tikai šeit nu komūnistu Ķīnas gājiens beidzās neveiksmīgi, jo pēc Pekingas sarunām redzam, ka Mongolija paliek Padomju Savienības īpašumā. Tur dzelzceļu taisīs krievi.

Pekingas konferences laikā tika pārrunāts arī Japānas jautājums. Turpmāk komūnisti Japānai izrādīs lielāku simpatiju — tādēļ ka Japānas eksistence atkarājoties no Sav. Valstu žēlastības! Tālāk komūnisti izsaka cerību ka, varbūt, kādreiz pienākšot diena, kad Japāna būšot brīva un neatkarīga un tai nebūšot jābaidās no draudzīgu attieksmju nodibināšanas ar savām kaimiņvalstīm — komūnistu Ķīnu un Padomju Savienību. Agrāk Maskava biedēja japāņus, ka amerikāņi esot izvēlējušies viņu zemi lēcienam Āzijas iekšienē. Bet japāņi tam lāga neticēja. Bez tam Padomju Savienība iebruka Japānā Otrā pasaules kara beigās — to japāņi nekad neaizmirsīs. Ja vecajai piedraudēšanas taktikai nebija nekādu rezultātu, tad tagad komūnisti mēģinās ko jaunu. Tagad ar japāņiem runās laipni un draudzīgi. Mēģinās viņus kārdināt un vilināt. Solīs viņiem tirdzniecību un vienlīdzīgas tiesības turpmākā, miera pilnajā kopdzīvē par kādu „sapņo" komūnisti.

Apkārt zemes lodei

Indijā jau sen atcelts aizliegums atraitnēm precēties pēc vīra nāves. Aizliegts tās sadedzināt uz sārta kopā ar mirušo vīru. Bet šais dienās, sadedzinot mirušo Jodpuras maharadžas pils pārzini Jabbaru Singhū, viņa 35 g. v. atraitne izrāvās no dēla un radinieku rokām un pati iemetās sārtā, kur sadega kopā ar vīru.

Nesen, sakarā ar Somijas — PSRS mierlīguma desmit gadiem somu valsts prezidentu J. K. Paasikivi Padomju Savienība apbalvojusi ar Ļeņina ordeni. Komūnisti ordeņa piešķiršanu motīvējuši ar Paasikivi personīgajiem nopelniem Somijas un PSRS draudzīgo attieksmju izveidošanā. Interesantākais ir tas, ka Paasikivī ir pirmais kādas brīvās valsts galva, kas saņēmis pašu augstāko PSRS ordeni. Līdz šim to bija saņēmuši tikai PSRS satelitu valstu galvas un dzirdami minējumi, ka, piešķirot Somijas prezidentam Ļeņina ordeni, Kremlis zināmā mērā arī somus ierindojis savu satelitu skaitā.

Ar šī gada 15. novembri Scandinavian Airlines System atklās regulāru gaisa satiksmi Eiropa — ASV pāri Ziemeļpolam.

Rietumvācijas iestādes ar kāpinātām rūpēm vēro komūnistu pūles aukstajā karā iesaistīt Rietumvācijas bērnus. Pagājušā vasarā pastiprinātā kārtā Austrumvācijas komūnisti uzaicināja mazturīgos rietumvāciešus sūtīt uz Austrumvāciju atpūtā bērnus. Šim aicinājumam sekoja lielāks skaits mazturīgo. Tagad bērni atgriezušies no Austrumvācijas „pārskoloti" komūnistu ideoloģijas garā. Komūnisti to pašu bērbērnu vecākus uzaicinājuši bērnus „atpūtā" sūtīt arī nākošā gadā.

Slavenais Romas Kolizejs, kuru cēlis romiešu ķeizars Titus 80. gadā pēc Kr., draud sabrukt aiz vecuma. Ievērojamā vēstures pieminekļa glābšanai architekti ieteic Kolizejam betona injekcijas un aprēķinājuši, ka tās izmaksās vismaz 150 miljonu līru (apm. 250.000 dolaru). Romas pilsētas valde šo summu cer arī drīzumā sagādāt.

Pēc amnestijas un atlaišanas no Verlas kaŗa noziedznieku cietuma SS ģenerāli Kurtu Meijeru, sauktu Pancermeijeri, kas kādreiz bija Hitlera Jaunatnes divīzijas komandieris un pēc kaŗa bija notiesāts uz nāvi, viņa dzīves vietā Menchenā — Gladbachā ar ovācijām sagaidījuši ne vien viņa bijušie kaŗavīri, bet arī ciema iedzīvotāji — ar bungām un trompetēm. Atlaistajam SS ģenerālim par godu vietējie ugunsdzēsēji sarīkojuši varenu lāpu gājienu, un ar dziesmām apsveikšanā piedalījušies arī baznīcu koŗi.

PASAULES TĀLĒS AUGSIM VIENOTI LATVIJAI

SKAUTIEM GAIDĀM

TORONTO SKAUTU NODARBES ZIEMAS POSMĀ

Iestājoties ziemas posmam, skautu darbība vairāk notiek telpās.

Lai zinātu, kurš pulciņš un kops sekmīgāk darbojas, skautu inspektors vad. S. Leimanis ir izstrādājis sacensību programmu, kurā ietilpst Dzimtenes pazīšana un skautu mākas.

Sacensības notiek starp pulciņiem un kopiem laikā no 1954. g. 1. oktobra līdz 1955. gada 1. aprīlim.

Sacensībās piedalās 39. Aiviekstes skautu pulciņš ar diviem kopiem, 72. Rīgas ar četriem kopiem un 72. Rīgas skautu vien. nodaļa ar vienu kopu.

GRAND RAPIDOS

Skautu vad. v. Ed. Grīnvalds no Hastingas, 14. Skrundas skautu un gaidu vienību žurnālā „Sirojums", vairākos turpinājumos sniedza interesantu rakstu par latviešu ornamentiem koku darinājumos. Žurnāla redakcija norādījusi, ka tie ir vad. v. Grīnvalda personiskie pētījumi šinī nozarē un atklātībā parādās pirmo reizi. Raksts papildināts ar daudziem zīmējumiem un tiešām pelna nopietnu ievērību.

V. Z.

Pēdējās saulainajās dienās Toronto latviešu makšķernieki vilkuši bagātīgus līdaku lomus. Attēlā redzami trīs laimīgie. No kr.: J. Linājs, P. Bārdiņš un A. Čops. Foto A. Jānītis

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas piedalījās mūsu mīļā aizgājēja Kārļa Andersona izvadīšanā. Sevišķa pateicība māc. A. Lūša kgm.

Sieva, meita un dēls

TLT AUGSTSKOLAS

DAIĻAMATNIECĪBAS KURSI

LEKTORS H. MERCS

I Latvju raksti un kompozicija
II Kompozicija un zīmēšana
I Ādas izstrādājumi
II Ādas izstrādājumi
I Kokgriezumi

Mācības notiks vakaros, siltās, gaišās telpās. Kursantus laipni lūdz pieteikties šīs avīzes kantorī pie A. NULĪŠA kga

A. Vilnis

BALTĀS CEPURES ALGĀDŽI

Mums jāiztur, jo esam latvieši

III

Cauri postenim devās auto kolonna. Pa priekšu tai kā apsardzība brauca bruņu auto. Uz daudziem vāģiem sēdēja leģionāru sargi. Tas bija parastais municijas un pārtikas konvojs.

Kolonna bija iebraukusi starp piecu kilometru attālumā esošajiem kalniem, kad postenī varēja dzirdēt detonācijas un smago ložmetēju rejas. Drīz posteni pārlidoja iznīcinātāji un bumbvedi, un netālajos kalnos dzirdēja eksplodējam bumbas.

Pēc pāris stundām auto kolonna atgriezās postenī. Trūka divu vāģu un pārējie bija ložu caururbti. Gandrīz katrā vāģī bija pa kritušam vai ievainotam. Kolonna bija iebraukusi „vietminu" slazdos. Kad bruņu vāģis tiem jau bija izbraucis cauri, pēkšņi eksplodējušās mīnas bija iznīcinājušas divus pirmos vāģus. Un tad sākusies ienaidnieka ložmetēju uguns. Un tikai pateicoties ātri izsauktajam aviācijas atbalstam, kolonna bija paglābta no pilnīgas iznīcināšanas.

Lai identificētu kritušos, iztīrīja viņu kabatas un mugursomas. Pēc īsa aizlūguma tie tika apbēdīti turpat ārpus posteņa.

Rotas birojā pārbaudīja kritušo papīrus.

„Virsseržant, pasauc Vilni un Rūriku. Tie taču ir latvieši, un šeit kādos kritušā papīros ir minēts pilsētas Rīgas vārds," pavēlēja rotas komandieris.

Pēc pāris minūtēm Vilnis un Rūriks turēja rokās latviešu valodā aprakstītas lapas.

„Šie papīri tika atrasti pie tā kritušā leģionāra, ko „vieti" bija smagi ievainojuši un vēl pie samaņas esošam izgriezuši mēli un caur ķermeni izdūruši asus bambusus," paskaidroja kapteinis. „Lasiet rakstīto un mēģiniet noskaidrot rakstītāja personību un pie kuras vienības tas piederējis."

Un mūsu draugi lasīja —

— — — — — — — — — — .....

„... Kad nakts ir aizvērusi durvis aiz Indoķīnas kvēlojošās saules, es par jaunu iededzu sveces un esmu viens ar saviem sapņiem...

... Netīšām atradu Ruslera grāmatu „Inconnue de la Seine" un steidzos to pārtulkot. Šī tulkošana ir jauns un neparasts pārdzīvojums. — — — — — — — — —

Kādreiz Pomerānijā, Cvangshofā, kaŗa laikā, kad bijām atgriezti no savas divīzijas un ieslēgti Dancigas ielenkumā, kad mana līgava Aija bija manā sirdī, bet reizē tālu kaut kur Vācijas vidienē, uzgāju šo pašu grāmatu vācu valodā vietējā mežziņa bibliotēkā. **Jau toreiz tās bija man gaišas naktis, un šo mazo grāmatiņu vēl ilgi nēsāju savā karšu somā.**

Bet tagad, kad esmu savu mīlestību atradis, bijis laimīgs un to atkal pazaudējis, kad mana dzīve līdz ar šo zaudējumu jau liekas izdzīvota, šī mazā grāmatiņa sniedz desmitkārt lielāku pārdzīvojumu.

... Atmiņā nāk brīži Latvijā. Mana plātoniski romantiskā aizraušanās ar meiteni Ventas krastos. Jau gadiem biju ar to sarakstījies to nepazīdams. Tad devos pie viņas. Viņas vecākus un brāli krievi bija aizveduši. Viņa bija viena, viena, atstāta un bezcerīgi melancholiska. Mēs skatījām Ventu, Kuldīgu ,Rubmu. Viņas mazajā istabiņā mēs bijām vieni ar savu apceri par mākslām, dzīvi un liktenīem, kā kādas nenovēršamas rokas vadīti. Mūsu dvēseles bija viens. Tās atdevās viena otrai, neprasot, kas man par to būs? Bet miesa neeksistēja. Roku saskare, matu smarža tikai padziļināja mūsu dvēseļu atklāsmi. Un tad es atvadījos no viņas ka no svētuma, kā no gleznas, ko apbrīno, bet neaizkaŗ.

Mana dzīve pēc tam manas sajūtas dedzināja, saldēja, sabangoja. Karš prasīja savu daļu. Bet dvēsele alka savu. Un tad Rīgas operā redzēju savu dvēseli atspoguļojamies kādās zilās acīs. Es viņu iepazinu. Biju viņas mazajā istabiņā. Mūsu skūpsti bija kaislību pilni, bet mana dvēsele alka kalnu augstienes.

Un tad Bitovas cietuma celle. Mēs nezinājām daudz viens par otru. Bet viņa tomēr bija nākusi pie manis uzticībā. Un tad Drēzdenes dienas. Kas skaistāks manā dzīvē ir bijis un būs? — Kāda laba filma, puķes ziemas vidū, divi mani riņķi zeltā — cik maz vajadzīgs dvēselei, lai tā dziļi skanētu!

Jau toreiz manā zemapziņā neapzinīgi iegūlās mans liktenis, lasot „Unbekannte" Cvangshofā. Es biju viens tur pie sveču liesmām. Apkārt šalca mežs, un sirds alka Aijas tuvuma. Tās dvēsele kā balta sniega pārsla ielidoja caur atvērto logu, un skujas smaržoja līdzīgi tās matiem. Sveces liesma ļāva viņas vaiga siltumu izjust. Ap mani bija laime...

Tagad šeit sēžu atkal viens, bezjēdzīgi viens un nelaimīgs. Uz galda mirdz sveces. Man priekšā guļ grāmata „Inconnue de la Seine" un es savu tuvojošos ārprātu it kā vairs nejūtu. Nav sāpju un ilgu dvēselē vairs. Ir tikai atcere, pelēka kā tuksneša nakts. Un es baidos rītdienas, kad atkal veltas būs bijušas cerības saņemt no manas Aijas kādu ziņu. Nakts ir īsa, bet dod mieru. Mani sapņi ir brīvi lidojumam. Diena ir gaŗa, daudz tai ir sāpju.

Un atkal es tulkošu — Nepazīstamo, cerībā, ka mana mīļā to reiz lasīs un iespēs mani saprast. Nepazīstamā — stāsts par tevi ir tikai apcere, sapnis, fantazija; varbūt tu biji savā dzīvē vēl nelaimīgāka par mani un tikai nāve spēja dot tev mieru un dvēseles laimi. Tādēļ tu, iedama nāvē, spēji smaidīt savu Džiokondas smaidu. — — — — — Iedama nāvē? — Kādēļ es pēdējā laikā tik bieži domāju par nāvi? Vai liktenis jau būtu aizvēris manas dzīves durvis un atliek vēl tikai pagriest atslēgu, lai viss ap mani kļūtu tumšs. Un šo tumsu vairs nespēs izgaismot manas tik **mīļās baltās sveces. Bet** tās sveces? Tās taču izgaismo tumsu aizgājēju pēdējā mirklī! — —

Vai rīt, kad man jādodas līdz kā municijas sargam, liktenis liks punktu manam dzīves stāstam? Bet varbūt tā būs labāk. Nav taču vairs neviena šai pasaulē, ko es varētu saukt par savu tuvinieku, nav taču vairs manu kluso māju bērzu birztala, nav vairs manas dzimtenes..."

Vilnis kapteinim ziņoja, ka nav izdevies noskaidrot mirušā leģionāra personību. Smagām sirdīm mūsu draugi apsēdās uz savām gultām.

„Kas šis aizgājējs ir bijis, nezinām, zinām tikai, ka zudis atkal viens tautietis bez kādas jēgas, kur kaŗo tikai naudas dēļ, aiz svētas cīņas maskas. Vai brāļu karš var būt svēts? Kā es nolādu to brīdi, kad parakstīju līgumu ar šo biedrību!" Rūriks bija pazaudējis savu paššsavaldīšanos.

„Mums nav vairs atgriešanās, mums nav cita ceļa kā tikai viens — paļauties Liktenim, kā to darīja mūsu aizgājušais tautietis," draugu un pats sevi centās mierināt Vilnis.

„Ha — paļauties liktenim? Es smejos par to! Es smejos par visu, kas pasauli ar tukšiem vārdiem pilda! Vilni — bēgsim! Ar mūsu valodu zināšanām mēs kaut kā izkulsimies cauri visiem leģiona spiegu tīkliem."

„Nē, Rurik, ja esam reiz savu parakstu devuši, tad mums jāiztur. Jāiztur," kā drudzī Rūrika plecus kratīdams, dvesa Vilnis, „jāiztur, jo mēs esam latvieši!"

Nākošā rakstā — Pirmie kaŗa krusti.

SPORTS

Sporta red. G. Gubiņa vadībā.

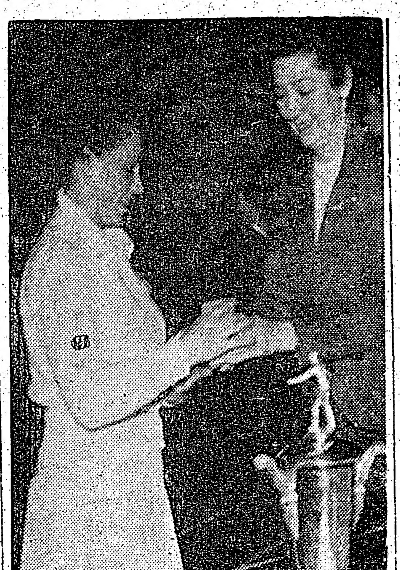

Ontario galda tenisa savienība katru gadu rīko Kanadas centrālo galda tenisa turnīru, aicinot arī spēcīgākos amerikāņu spēlētājus. Labus rezultātus uzrādīja latviešu galda tenisisti. Vislabāk veicās Kāpostiņai, kas sieviešu pusfinālā zaudēja amerikāņu čempionei Neubergerei, paliekot 3. vietā. Uzņēmumā Galda tenisa sav. prezidente M. Walden'a pasniedz J. Kāpostiņai izcīnītās balvas.

Foto: J. Liģers

PAZIŅOJUMS LATVIEŠU YMCA's BASKETBOLISTIEM

Neparedzētu apstākļu dēļ basketbola treniņš sestdien, 6. novembrī pārcelts plkst. 6.15 p. p. Treniņš notiks YMCA's lielajā zālē.

DAŽI VĀRDI PAR FUTBOLU

Atskatoties uz aizvadīto futbola sezonu, ir jākonstatē, ka latviešu futbols Toronto, kas savas gaitas sācis tikai nesen, ir uz pareiza ceļa. Pirmā doma par patstāvīgo latviešu futbola vienības organizēšanu radās 1953. gadā pēc Baltiešu sporta svētkiem, kad izdevās sastādīt latviešu vienību, kas toreiz palika gan pēdējā vietā. Vienības organizēšanā un tās tālākā izveidošanā vislielākā pateicība pienākas A. Grīnbergam. Pagājušo rudeni un arī šogad, nodibinoties divām latviešu vienībām, varēja jau notikt latviešu futbola meistarības izcīņa. Šogad latvieši ar labiem panākumiem piedalījās arī Kanadas meistarībā senioru līgā B grupā, izcīnot otro vietu un tā iegūstot tiesības nākošā vasarā spēlēt seniorlīgas A grupā. Vienība sastādīta galvenokārt no TSK un DV vienībām, dažus spēlētājus dod arī latviešu YMCA. Aizvadītā sezonā latvieši spēlējuši pavisam 25 līgas spēlēs, kurās gūtas 17 uzvaras, 6 spēles zaudētas un 2 nospēlētas neizšķirti. Iegūti pavisam 78 vārti, bet zaudēti 55 vārti. Spēlēs piedalījušies pavisam 22 spēlētāji. Labākais līgas vārtu guvējs bijis latvietis E. Bušs ar iesistiem 36 vārtiem. Nākošais labākais ieguvis 24 vārtus.

ŠACHS HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu šacha kopa jau uzsākusi savas nodarbības. Sācies arī Hamiltonas latviešu meistarturnīrs, bet jauni spēlētāji vēl joprojām laipni aicināti un tiks pieņemti.

Turnīra spēles notiek katru svētdienu DV Hamiltonas nod. mītnē, 116 Hugson Str., S., pl. 2 p. p. Ikviens, kuru interesē šacha spēle, tiek laipni aicināts kuplināt turnīru ar savu piedalīšanos. Paredzētas arī trīs balvas. Tuvāka informācija saņemama pie kopas sekretāra Ritvara Dzelmes, 134 Wellington Str. S., tel. JA 8 - 6974. J. G.